

ይህን ርዕስ አስመልክቶ ብዙ መናገር ቢቻልም በዚህ አንደኛው መዋሰን፡፡ ጸጋ እግዚአብሔር ጥቂት እንድንኖር የሚፈቅድልን ከሆነ በሌላ ጊዜ እንደምንመለስበት ተስፋ እናደርጋለን፡፡

ምዕራፍ ዘጠኝ፡፡

የአንደበት ኃጢአቶች፡፡

- የአንደበት አደጋዎች፡፡
- የአንደበት ጥፋቶች፡፡
- ጠቃሚ አስተያየት፡፡
- ክልብ የሚወጡ ኃጢአቶች፡፡
- ሁለተኛው ወይም ሦስተኛው ኃጢአት፡፡
- ከሰው ቁጥጥር የሚገኙ ውጤቶች፡፡
- በንግግር ውስጥ ያሉ ጥንቃቄዎች፡፡

የአንደበት አደጋዎች፡፡

አንደበት መልካሙንም ሆነ ክፉውን የሚያደርግ በሁለት ወገን የተሳለ ሰይፍ ነው፡፡ አንደበትን አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል፡- « . . . ከቃልህ የተነሣ ትጸድቃለህና ከቃልህም የተነሣ ትከነናለህና፡፡» ማቴ 12:37፡፡

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለክፉው ባሪያ እንዲህ ነው ያለው፡- « . . . አፍህ በተናገረው አፈርድብሃለሁ፡፡» ሉቃ 19:22፡፡ ነቢዩ ጻዊትም የንጉሥ ሳኦልን ሞት ለነገረው ብላቴና እንዲህ ብሎት ነበር፡- «እግዚአብሔር የቀባውን እኔ ገድያለሁ ብሎ አፍህ በላይህ መስክሮአልና ደምህ በራስህ ላይ ይሁን . . . » 2ኛ ሳሙ 1:16፡፡ ቅዱስ ጴጥሮስ ጌታውን አላውቀውም ብሎ ሲናገር በዚያ ቆመው የነበሩ « . . . እነጋርህ ይገልጥሃል . . . » (ማቴ 26:73) ብለውት ነበር፡፡

ጌታ ስለ ከንቱ ንግግር እንዲህ ብሎ ተናግሯል፡- « . . . ሰዎች ስለሚናገሩት ስለ ከንቱ ነገር ሁሉ በፍርድ ቀን መልስ ይሰጡበታል፡፡» ማቴ 12:36፡፡ ከንቱ ቃል ክፉ ብቻ አይደለም፤ ምንም ጥቅም የለለው ቃል እንጂ፡፡ እግዚአብሔር አምላክ አንደበትን የፈጠረው ለሥራ እንጂ ለከንቱ አይደለም፡፡ የአንደበት ተግባር ስህተት መሥራት ብቻ አይደለም፡፡ ቀና የሆነውን የመሥራት ዐቢይ ተግባርም በእርሱ ዘንድ አለ፡፡ ይህ ባይሆን እንደ ማሽን ጉዳት ከማድረስ በስተቀር ሌላ ምንም የለውም ብሎ እንደመናገር ይቆጠራል፡፡ ወይም ደግሞ ቀና የሆነውን ብቻ ይሠራል እንደ ማለት ይሆናል፡፡ አንደበትም እንዲሁ ነው፡፡

ከአንደበት ኃጢአቶች መካከል ከንቱ ንግግር አንዱ ነው፡፡ ከንቱ ንግግር ማለት አንደበትን ለተሳሳተ ጥቅም ማዋል ማለት ነው፡፡ ይህም ንዴት ባለበት ሁኔታ ውስጥ ይገለጣል፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ከንቱ ንግግር የአድማጩንም ሆነ የተናጋሪውን ጊዜ ያለ ምንም ጥቅም ያባክናል፡፡ ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም ስለ አንደበት በተናገረበት ምዕራፍ ውስጥ አንደበት ሊጠቅምም ሊጎዳም እንደሚችል ለመግለጽ እንዲህ ብሏል፡- «ምንጭስ ከአንድ አፍ የሚጣፍጥንና የሚመርን ውጋ ያመነጫልን?» ያዕ 3:11፡፡ ይኸው ሐዋርያ ስለ አንደበት አደጋ በዝርዝር ሲገልጽ « . . . በቃል የማይሰናከል ማንም ቢኖር እርሱ ሥጋውን ሁሉ ደግሞ ሊጎታ የሚችል ፍጹም ሰው ነው፡፡» ያዕ 3:2፡፡ ከዚህ አስከትሎም እንዲህ ይላል፡- «አንደበትም አሳት ነው፡፡ አንደበት በብልቶቻችን መካከል ዓመፀኛ ሆኖአል፤ ሥጋን

ሁሉ ያሳድፋልና! የፍጥረትንም ሩጫ ያቃጥላል! በገሃነምም ይቃጠላል።» ያዕ 3:5-6።

አንደበት በጣም አደገኛ ስለሆነ ኃጢአቱ ጉድፍና ርኩሰት ነው። ከዚህ አንጻር መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲናገር «... ሰውን የሚያረክሰው ወደ አፍ የሚገባ አይደለም! ከአፍ የሚወጣው ግን ሰውን የሚያረክሰው ይህ ነው... » ብሏል። ማቴ 15:11። በዚህ መሠረት ርኩሰት የዝሙት ኃጢአት ብቻ ሳይሆን የአንደበትም ኃጢአት ነው። ይኼ ደግሞ የአንደበት ኃጢአቶች ምን ያህል አደገኛ እንደሆኑ ይገልጻልናል። ይህን አደገኛነቱን ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ የገለጸው የሚገድል መርዝ፣ ወላዊ ክፋት፣ ዓመፀኛ ዓለም፣ ሥጋን ሁሉ የሚያሳድፍ፣ የፍጥረትን ሩጫ የሚያቃጥልና በገሃነም የሚቃጠል በማለት ነው።

የአንደበት ጥፋቶች።

አንደበት የሚወድቅባቸው ኃጢአቶችና ጥፋቶች ብዙና የማይቆጠሩ ናቸው። ከእነዚህም መካከል የሚከተሉትን መጥቀስ ይቻላል።

- የኩራት ኃጢአቶች።

ጉራ፣ የራስ ምክንያት፣ እልህ፣ ክርክር፣ ሌሎች ሲናገሩ ማቋረጥና ወደ ራስ የተላላት ንግግር መምራት በእነዚህ ኃጢአቶች ውስጥ ይጠቃለላሉ።

- ውሸትን ያዘሉ ኃጢአቶች።

የእነዚህ ኃጢአቶች ምሳሌዎች ዓይን ያወጡ ውሸቶች፣ ማጋነን፣ ከፊል ውሸቶች፣ መዘላለፍ፣ ማጭበርበር፣ ማሳሳት፣ የሐሰት ፈጠራዎች፣ የሐሰት ምስክርነት፣ ጥርጥርና ማቃለል ናቸው።

- ፍቅርን የሚጸረሩ ኃጢአቶች።

እነዚህ ስድቦች፣ ቁጣ፣ ማዋረድ፣ ሌሎችን መንቀፍ፣ በሌሎች ላይ ማፈዝ፣ ሐሜት፣ ሌራ፣ የሚፈታተኑ ቃላት፣ ስላት፣ የሌሎችን ምሥጢር አደባባይ ማውጣት፣ ከኃላፊነት መሸሽና ኃላፊነትን በሌሎች ትክሻ ላይ መጣል እንዲሁም ስም ማጥፋትን ማስፋፋት ናቸው።

- የጭካኔ ኃጢአቶች።

መጉዳት፣ የሌሎችን ስሜት የማይጠብቁ ቃላትን መወርወር፣ መፈታተንና እንዲሉት ማድረግ በዚህ ውስጥ ይጠቃለላሉ።

- የጎደፋ ቃላት።

እነዚህ ቃላት በመጥፎ ታሪኮች፣ በጋጠመጥ ቀልዶች፣ በአሳፋሪ ዘፈን፣ በዝሙት ቃላት፣ በሚፈታተኑ ቃላት፣ በአሳፋሪ ቃላት፣ ትሕትና በጎደለው ስድ ጠባይ ውስጥ የሚገለጡና ማንኛውንም አፋራም ጆሮ የሚያሳፍሩ ቃላት ናቸው።

- እምነትን የሚመለከቱ የአንደበት ኃጢአቶች።

የእነዚህ ምሳሌዎች የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ የሚያነሱ ቃላት፣ ሃይማኖትንና ደግሞን አስመልክተው ጥርጥር የሚያስፋፉ ቃላት፣ ኑፋቂንና ከሀደትን በማስፋፋት እማኞችን በተላላቱ መንገዶች የሚመሩ ቃላት ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ የእግዚአብሔርን ስም ለከንቱ በመጠቀም የሰዎችን ሕሊና በጥንቆላ ማሰር ሌሎች ምሳሌዎች ናቸው።

- የነፍስን ጥፋት የሚያቀርቡ ኃጢአቶች።

እነዚህ ቃላት ቧልት፣ የሀሰት ውዳሴዎች፣ የሌሎችን ስህተት ማረጋገጥ፣ እኩል መናገር፣ ከጊዜው ጋር ማዝመም፣ ጥርጥር፣ ፊዝ፣ ማጉረምና ማማረር ናቸው።

ጠቃሚ አስተያየት።

ሙሉ ለሙሉ ባይመስሉም የአንደበት ኃጢአቶችን የሚመስሉ ኃጢአቶች አሉ። ስለ እነዚህ ኃጢአቶች ስንናገር የምንናገረው ስለ ተጻፋ ወይም ስለ ታተመ ጽሑፎች ነው። እነዚህ ኃጢአቶችና ውጊያዎች ከአንደበት ኃጢአቶች ጋር ተመሳሳይ ቢሆኑም አንዳንድ ጊዜ የከፉ ይሆናሉ። በእነዚህ ጽሑፎች ውስጥ ያሉትን ቃላት የጻፈው ሰው ተጠያቂ ቢሆንም እርሱ ግን ኃላፊነቱን እንደሚሸከም አያውቅም። ይህን በቃልም አደረገው በጽሑፍ ኃጢአቱ እኩል ነው።

ኃጢአቱ አንድ ስለሆነ አንድን ሰው በቃል ለደብዘውም በጽሑፍ አንድ ነው። ሰውየውን ማቅለልህና በውስጡ የሚኖረው ስሜት ተመሳሳይ ነው። ስነ ልቦናዊ መነሣቶቹም ተመሳሳይ ናቸው። የዚህ ተግባር ኃላፊነት በቸኛ ልዩነት ስድቡ በቃል ሳይሆን በጽሑፍ መሆኑ ላይ ነው። ምናልባት ይህ የሚሆንበት ምክንያት ሰውየውን ፊት ለፊት ከማግኘት ይልቅ በጽሑፍ ማግኘት ስለሚቀል ነው። አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች በሰዎች ፊት ሊናገሯቸው የማይደፍሯቸውን ቃላት በጽሑፍ መግለጽ ይቀናቸዋል።

ለማንኛውም ግን የአንደበት ኃጢአቶች አቻ ለአቻ የሚነጻጸሯቸው ሌሎች ኃጢአቶችን ከመግለጣቸውም በላይ ወደ እነርሱ ይመራሉ። እነዚህ ኃጢአቶች ደግሞ ከልብ የሚወጡ ኃጢአቶች ናቸው።

ክልብ የሚወጡ ጋጢአቶች፡፡

አንድ ሰው ሊናደድ ይችላል፡፡ በንጹቅ ውስጥ ደግሞ ከባድና ጸያፍ ቃላትን ሊወረወር ይችላል፡፡ ባልንጀራዎቹ ግን ጥፋቶቹን እያወቁ 'እርሱ ልቡ ንጹሕ ነው' በማለት ስለ እርሱ ይናገራሉ፡፡ መጽሐፍ ቅዱስ ንጹሕ ልብ የሚያወጣው ንጹህ ቃላት ነው ብሎ ስለሚናገር እንዲህ ያለው የሰዎች ምስክርነት ሙሉ ለሙሉ የተሳሳተ ነው፡፡ ቃሉ እንዲህ ነው የሚለው፡- «በልብ ሞልቶ ከተረፈው እፍ ይናገራልና፡፡» (ማቴ 12:34)፤ «መልካም ሰው ክልቡ መልካም መዝገብ መልካም ነገርን ያወጣል፤ ክፉ ሰውም ከክፉ መዝገብ ክፉ ነገር ያወጣል፡፡ . . . ዛፍ ከፍሬዋ ትታወቃለችና» ማቴ 12:35እና33፡፡

ስለሆነም የጋጢአት ቃላት የሚገልጡት ጋጢአተኛ ልብን ነው፡፡ እዚህ ላይ የአንደበት ጋጢአት ጋጢአቱ ድርብ ነው፡፡ መጥፎ ቃላት ጨካኝ ልብን ሲገልጡ አብራተኛ ቃላትም ትዕቢተኛ ልብን ያሳያሉ፡፡ ልክ እንደዚሁ መጥፎ ቃላት ግድየለሽ ልብን ሲያሳዩ በክፋት የተሞሉ ቃላትም በርኩስ የተያዘ ልብን ይገልጣሉ፡፡ ስለሆነም ንግግርን ሊያርም የሚወድ ሰው ሁሉ አስቀድሞ ልቡን ሊያርም ይገባዋል፡፡ ይህ ካልሆነ እንዲህ ዓይነቱ ሰው በሽንገላ ጋጢአት ይወድቃል፡፡ ሰውየው እዚህ ደረጃ ላይ ከደረሰ ደግሞ የልቡን ስሜት የሚቃወሙ ቃላትን ሊያወጣ ወይም ከተናገረው ጋር የማይስማሙ ውስጣዊ ስሜቶችን ለማሳየት ይሞክራል፡፡

በዚህ መሠረት የአንደበት ጋጢአቶች እንዲያው ተራ የአንደበት ጋጢአቶች ብቻ ሳይሆኑ የድምር ጋጢአቶች ውጤት ናቸው፡፡ ብዙ ጊዜ የአንደበት ጋጢአት ወደ ሰው የሚመጣው በሁለተኛው ወይም በሦስተኛው ደረጃ ነው፡፡

ሁለተኛው ወይም ሦስተኛው ጋጢአት፡፡

ለምሳሌ መዋሽትን እንደ ምሳሌ አድርገን እንውሰድ፡፡ መዋሽት አንደኛ ጋጢአት የሆነበት ጊዜ የለም፡፡ ብዙ ጊዜ ወይም ሁልጊዜ የሚወለደው ከእናት ጋጢአት ነው፡፡

ሰው የሚዋሽው የተደመ ጋጢአቱን ለመደበት ነው፡፡ ብዙ ጊዜ መዋሽት ሦስተኛ ተብሎ በሚጠቀሰው በፍርሃት ይታጀባል፡፡ በዚህ መሠረት ሰው ሁለተኛ በተባለው ጋጢአት ይኸውም በፍርሃት ተከቦ ሊደብቅ በሚፈልገው ጋጢአት ውስጥ ይኖራል፡፡ እነዚህ ሁለት ጋጢአቶች ደግሞ ውሸት በተባለው ጋጢአት ውስጥ ይጠቃለላሉ፡፡ በአብዛኛው ሰው ለካህናት አባቶች የሚናዘዘው መዋሽቱን እንጂ የቀሩትን ሁለት ጋጢአቶች አይደለም፡፡

ቁጣ ሦስተኛ ወይም አራተኛ ጋጢአት ነው፡፡ በሰው ቁጣ ውስጥ የሚገለጡት መጥፎ ቃላት እንዲሁ የሚመጡ አይደሉም፡፡ መገኛቸው ከሌሎች ጋጢአቶች ማለትም ራስን ከመውደድ፣ ከብርን ከመፈለግ፣ ጥቅምን ከማግኘት፣ ካለመቻቻል፣ ከጭካኔ፣ ሰውን ከመጥላት ወይም ካለማክበር ነው፡፡ እነዚህ የተደራረቡ ጋጢአቶች መጥፎ ቃላት እንዲወጡ ያደርጋሉ፡፡ ይህ ደግሞ የሚቀጥለውን ጋጢአት ወደመፈጸም ይመራል፡፡

ራስን ከቁጣና መጥፎ ቃላት ከመናገር ለማዳን የሚፈልግ ሰው በመጀመሪያ ልቡን ከቀደመት ጋጢአቶች ማንጸት ያስፈልገዋል፡፡ ቁጣንና መጥፎ ቃላትን አስመልክቶ ሰው ቁጣውን ይሸፍንለት ዘንድ ለራሱ ምክንያት የሚደረድር ከሆነ ግን እነዚሁ ምክንያቶች ወደሚቀጥለው ጋጢአት ይኸውም ለራስ ምክንያት ወደ መስጠት ጋጢአት ይሸጋገራል፡፡

መንፈሳዊ ሰው ግን ራስን ይወቅሳል እንጂ ለራሱ ምክንያት አይሰጥም፡፡ ስለ ሌሎቹ የአንደበት ጋጢአቶችም ከዚሁ ጋር የሚመሳሰል ሊባል ይችላል፡፡ እያንዳንዳቸውን ብንገነዘባቸው በውስጣቸው የተለያዩ ጋጢአቶችን ይዘዋል፡፡ በመሆኑም ሁሉም ድምር ወይም ውሁድ ጋጢአቶች ናቸው ማለት ነው፡፡

ከሰው ቁጥጥር የሚመጡ ውጤቶች፡፡

1- የመጀመሪያው ውጤት የተናገርኸውን ቃል ተስፋፍቶ እንዳይወጣ ማድረግ ነው፡፡

ስለ ተናገርኸውና ምክንያት ስለ ሰጠኸው ቃል ንኡሐ ልትገባበት ትችላለህ፡፡ ጉዳዩ ከቁጥጥርህ ውጪ የሚሆነው ግን ቃሉ በሰዎች ዘንድ ከተደመጠ በኋላ የሚመጣው ውጤት ነው፡፡ እዚህ ላይ የአንደበት ጋጢአቶች ከሕሊና እና ክልብ ጋጢአቶች ይለያያል፡፡ ምክንያቱም ሕሊና እና ልብ በውስጥህ ሆነው የሚገዱት አንተን ብቻ እንጂ ሌሎችን ስላልሆነ ነው፡፡

2- ሁለተኛው ውጤት የአንደበት ጋጢአት የተፈጸመባቸው ሰዎች ውጤት ነው፡፡

ለምሳሌ በአንድ ሰው ላይ ቅሬታ ሊያድርብህ ይችላል፡፡ በዚህ ምክንያት በሰውየው ላይ ከባድ ስሜትን ያዘለ ክፉ ፈቃድ ከአንተ ጋር ስለሚሰነብት በልብህ ውስጥ ለረዥም ጊዜ ይቆያል፡፡ ይህ ግን በአንተና በእርሱ መካከል ያለውን ግንኙነት መጥፎ ወይም የክፉ አያደርገውም፡፡ ይሁን እንጂ ስሜቶችህን ሌሎችን ሊያጠቁ በሚችሉ ቃላት የምትገልጥ ከሆነ ወደ መልካም ደረጃ አትደርስም፡፡

ይህ ጉዳይ በአንተ ውስጥ ጋጢአት መሆኑ ይቀርና ወደ ውጪያዊ ግንኙነት ይጎለግላል፡፡ ይህን ግንኙነት ለማደስ ብትሞክርም አይሳካልም፡፡ ያስቀየምኸውን ሰው ለመታረቅ ብትፈልግም እንኳ እርሱ ፈቃደኛ አይሆንልህም፡፡ የተናገርሃቸው ቃላት በልቡ ውስጥ ትያሜን ስላሳደሩ በቀላሉ ይቅር ሊልህ አይችሉም፡፡

ምናልባት ቅያሜ ያሳደሩበትን ቃላት ያደመጡት ሰዎች ብዙ ከሆኑ የጥቃቱ አድማስ የለፋ ይሆናል፡፡ ሌሎቹ ሰዎች ስለ እርሱ ስለሚቆጫና ለአንተ ያላቸው አመለካከት ስለሚጎድፍ ይርቁሃል፡፡ ከዚህ በኋላ ያስቀየምኸው ሰው ሊታረቅህ ቢችል እንኳ ሰውየውን ያስቀየሙትን ቃላት የሰሙት ሰዎች ግን ሊታረቁህ አይችሉም፡፡ ሌላው ቢቀር ያስቀየምኸውና የታረቅኸው ሰው ይቅር

በሌላም ስለ አንተ ያለው የቅሬታ አመለካከት ከውስጡ በቀላሉ ታጥቦ ሊወጣ አይችልም።

ልክ እንደዚሁ ቃላትህ የሚጎዱ ከሆኑ ውጤታቸውም ጥልቅ ነው። ውጤታቸው የጎላ የሚሆነው ድምፅህና የፊትህ ገጽታ እንደ ቃላቶችህ አስከፊ ሊሆኑ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ነገር ጉዳዩን የበለጠ ውስብስብ ያደርገዋል። ስለሆነም በማንኛውም ጊዜ ስትናገር የሰዎች ትዝታ የሰማውን ሳይረሳ እንደሚቆይ በማወቅ ተናገር። ውስጣዊ ስሜቶችህን በራስህ ልትወጣቸው ብትችልም የሚሰማህን ሰው ስሜትና ፍላጎት መጠበቅ አለመቻልህ ግን በጣም አሳዛኝ ሆኖ ይቀራል። እርሱ ስለ አንተ ምን እንደሚያስብ ማወቁ፣ ሌሎች በዚህ ዓይነት መንገድ መናገርህን ሊሰሙ ምን እንደሚሰማቸው መረዳቱና የተናገርሃቸውን ቃላት ተቃራኒ መንገዝባቸው ምንም ግድ አይሰጥህም። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ብሎ ይመሰክርህብሃል። «... ከቃልህ የተነሣ ትጽድቃለህና ከቃልህም የተነሣ ትኮነናለህ።» ማቴ 12:37።

3- ሦስተኛው ውጤት አንተ እነዚህን ለመሰሉ ኃጢአቶች ንስሐ ብትገባም ያደመጠህ ሰው ግን ንስሐ ሊገባ አለመቻሉ ነው። በመሆኑም እግዚአብሔር ደሙን ከአንተ እጅ ይፈልጋል። የምትናገራቸው ቃላት በዚህ ሰው ሕሊና እና ልብ ውስጥ እንደ ኃጢአት ሊያነሣሁ ይችላሉ። ቃላቶችህ ጥርጥርን የሚያነሣሁ ከሆነ ኃጢአቱ የጥርጥር ኃጢአት ሆኖ ይገለጣል። የዚህ ሰው ልብ አንተ ክፉ ተናግረህ ባስቀየሙክቸው ሰዎች ላይ የሚኖረው አመለካከት ስለሚቀየር አነጋገርህ እርሱን በተሳሳተ መንገድ እንዳሳመነው ያውቃል። በዚህ ጊዜ አስቀድመህ የተናገርክቸውን አሳፋሪ ታሪኮችና ፀያፍ ቀልዶች ደጋግሞ ስለሚናገራቸው የሚደርስበት ጉዳት የክፉ ይሆናል። እርሱን የሚሰሙትም እነዚህን ደጋግመው በመናገር የሚደርስባቸው ጉዳትም ከእርሱ ጋር ተመሳሳይ ይሆናል።

ይህ ሁሉ ጥፋት ከደረሰ በኋላ አንተ ለፈጸምክቸው የአንደበት ኃጢአቶች ንስሐ ብትገባም የሰማህ ሰው ግን አይገባም። በዚህ ጊዜ ምን ልታደርግ ትችላለህ? በአንተ ምክንያት ኃጢአት የፈጸመውን ሰው ኃጢአቶችሽ እንዴት ልታከማቸው ትችላለህ? ወይስ አንተ ንስሐ ብትገባም ኃጢአቶቹ በአንተ ላይ እንዲቆጠሩ በመፍቀድ የሚመጣውን ቅጣት ለመቀበል ቆርጠሃል!

አንተ የአንደበት ኃጢአቶችህ በቆይታ የሚያመጡብህን ውጤቶች ስለማትገነዘባቸውና ስለማታስታውሳቸው ንስሐ አትገባባቸውም። ከእነዚህ ሌላ አንተ የማታውቃቸው ሆነው ቅጣት የምትቀበልባቸው ሌሎች ኃጢአቶችም ሊኖሩብህ ይችላሉ። ሰዎች ይመሩበት ዘንድ የተሳሳተ መመሪያ ከሰጠህ በኋላ አንተ የሰጠኸው መመሪያ ትክክል አለመሆኑን በማወቅ ራስህን ማረምህና ሌሎች ይህን የሕይወታቸው መርህ አድርገው ሲዘልቁበት መመልከት ምንኛ ቀላል ነገር ነው!

በእርግጥም የአንደበት ኃጢአቶች መካኖች ስላልሆኑ ሌሎች ብዙ ኃጢአቶችን መውለድ ይችላሉ። የአንደበት ኃጢአቶች ከባድ መሆናቸውን ለማወቅ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተራራው ስብከቱ ውስጥ

የተናገረውን በጥምና መመልከት ያስፈልጋል። «እኔ ግን እሳችኋለሁ! በወንድሙ ላይ የሚቆጣ ሁሉ ፍርድ ይገባዋል! ወንድሙም ጨርቃም የሚለው ሁሉ የሽንጎ ፍርድ ይገባዋል! ደንቆር የሚለውም ሁሉ የገሃነም እሳት ፍርድ ይገባዋል።» ማቴ 5:22። «ጨርቃም» የሚለው ቃል ክብርን ከሚያጎድሉት ቃላት መካከል የከፋው እንደ ሆነ ቅዱስ አውግስጢን ተናግሯል።

ስለዚህ ሰው ከአንደበት ኃጢአቶች፣ በጭካኔ ከተሞሉ ቃላት፣ ከእሽሙርና ከፊዝ ቃላት ራሱን መጠበቅ አለበት።

በንግግር ውስጥ ያሉ ጥንቃቄዎች።

የመጀመሪያው ጥንቃቄ በዝግታ መናገር ነው። ለመናገር ችኩል አትሁን! በተለይም በጭንቀት ወይም በንዴት ውስጥ ስትሆን። ምክንያቱም በዚህ ጊዜ ራስህን መቆጣጠር ስለማትችልና ቃላቶችን በጥንቃቄ መምረጥ ስለሚሳንህ ለጥፋት የተጋለጥህ ስለምትሆን ነው። እዚህ ላይ የሐዋርያው የቅዱስ ያዕቆብን ቃል ላስታውሳችሁ እወዳለሁ። «... ሰው ሁሉ ለመስማት የፈጠነ! ለመናገርም የዘገየ! ለቁጣም የዘገየ ይሁን! የሰው ቁጣ የእግዚአብሔርን ጽድቅ አይሠራምና።» ያዕ 1:19-20።

በዚህ መሠረት ስትናደዱ ፈጣን መልስ አትሰጡ፣ አትናገሩ፣ ውሸትም ከአንደበታችሁ አይውጡ። በዚህ ጊዜ መልስ የሚሰጠው ስሜታችሁ እንጂ ሕሊናችሁ ወይም ልባችሁ ስላልሆነ ተረጋጉ! መንሣሣታችሁ ለእናንተም ሆነ ለሚያደምጡአችሁ ሰዎች እደገኛ ስለሚሆን ውጤቶቹን ለማስተካከል ይሳናችኋል። አንተ ለሌሎች አለቃ ወይም አባት ከሆንህ ያለ ምንም አስገዳጅ ምክንያት ወይም የሌሎችን ስሜት ሳትረዳ ለመናገር ለራስህ መብት አትሰጠው።

ብዙ ጊዜ አለቆችና ከፍ ባለ ሥልጣን ላይ ያሉ ሰዎች ሊኖራቸው ከሚገባቸው በላይ ለራሳቸው መብት ይሰጣሉ። በመሆኑም ከእነርሱ በዕድሜ ለሚያንሱት ሌሎች ሰዎች ስሜት ምንም ግድ አይሰጣቸውም። ስለሆነም ከእነርሱ በማዕረግ የሚያንሱትን መገሠጽ፣ ማረምና ማስተማርን የበላይነታቸው መብት አድርገው ይወስዱታል። ለእነርሱ «ነገር ግን ሁሉ በአገባብና በሥርዓት ይሁን።» (1ኛ ቆሮ 14:40) የሚለውንና «በእናንተ ዘንድ ሁሉ በፍቅር ይሁን።» (1ኛ ቆሮ 16:14) የሚለውን የሐዋርያውን ቃል እናስታውሳቸዋለን። ከዚህ በተጨማሪ «ብሃነት» የተባለውን የመንፈስ ፍሬ እንዳይዘነጉትም እናሳስባቸዋለን። ታላላቆች ታናናሾቻቸውን ስለ መገሠጽ ሲሉ ብቻ የእግዚአብሔርን መንግሥት ማጣታቸው አሳዛኝ ነገር ነው።

ታላላቆች የሆኑትና ከፍ ባለ ሥልጣን ወንበር ላይ የተቀመጡት የእነዚህ ሰዎች ሌላው አሳዛኝ ነገራቸው እነርሱ ሕግጋትን ከመከተል ራሳቸውን ነጻ ማውጣታቸው ነው። እነርሱ ከሕግ በላይ የሆኑ ይመስል ትሑታን! የዋሆች! የተረጋጉና ጨዋዎች እንዲሆኑ እግዚአብሔር እንደማይፈልግ አድርገው ያስባሉ። እናንተ ግን ራሳችሁን ታላላቆች አታድርጉ። በአነጋገራችሁም ሁልጊዜ ጠንቃቆች ሁኑ!

ብዙ ቅዱሳን አባቶች ለአንደበት ጋጢአት መፍትሔ የሚሆነው ዝምታ መሆኑን ተረድተዋል። ይህን አስመልክቶ ነቢዩ ዳዊት እንዲህ ብሏል፡- «አቤቱ ለእኔ ጠባቂ አኑር፤ የከንፈሮቼንም መዝጊያ ጠብቅ።» መዝ 140:3። የነገሥታትን ልጆች ያስተምር የነበረው ቅዱስ አርሳኔዎስም፡- «ብዙ ጊዜ ተናግራለሁ ብዙ ጊዜም ንስሐ ንብቼአለሁ፤ ለዝምታ ግን ንስሐ ንብቼ አላውቅም።» በማለት ተናግሯል።

ስለሆነም ዝምታን ተለማመድ። ከተናገርህም ለጥብቅ ጉዳይ ይሁን። ንግግርህም አጭር ሆኖ ዝግ ባለ ድምፅ የተካተተ ይሁን። ከዚህ በተጨማሪ ይህን በማስመልከት ስለ መድኃኒታችን ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የተጻፈውን ድንቅ ቃል አስታውሱ፡- «አይከራከርም፤ አይጮህምም፤ ድምፁንም በአደባባይ የሚሰማ የለም።» ማቴ 12:19።

ሌሎችን ለማስተማር አትጓዙ። ስለ አውቀትህ መናገርንና ስለ ችሎታህ አንስተህ ማውራትን ከአንተ ዘንድ አርቅ። ማንኛውም ዓይነት ስህተት ቢሆን በተለይም ሃይማኖት ነክ የሆኑ ጉዳዮችን አስመልክተው የሚሰነዘሩ ከሆኑ የሰዎችን ስሜት ከመጉዳት ባለፈ ውጤታቸው እጅግ የከፋ ይሆናል። ይህን በማስመልከት ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ እንዲህ ብሎናል፡- «ወንድሞቼ ሆይ፤ ከእናንተ ብዙዎች አስተማሪዎች አይሁኑ፤ የባሰውን ፍርድ እንድንቀበል ታውቃችሁና።» ያዕ 3:1-2።

ከዚህ ሌላ ከሌሎች ጋር ስትነጋገሩ ጨዋነትን በተሞላ ሥርዓት ውስጥ ሆናችሁ እንድትናገሩ ትመከራላችሁ። እግዚአብሔር እንድንኖር ከፈቀደ «ዝምታና ንግግር» በሚል ርዕስ አንድ መጽሐፍ ለማዘጋጀት አስባለሁ።

ከቀደሙ የአንደበት ስህተቶችህ ሁሉ ትምህርት ለመውሰድ ሞክር። ከአንተ አንደበት የወጡትን ቃላት በትክክለኛ ሚዛን ላይ አንድ በአንድ መዝናቸው። ቃላትህም ጥቅም የሚሰጡ ይሁኑ፤

ምዕራፍ አሥር

የልብ ጭካኔ።

- ሁለት ዓይነት ጭካኔዎች።
- መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በጭካኔ ላይ ያለው ውሳኔ።
- የጨካኝ ልብ ባሕርያት።
- የልብ ጭካኔ ምክንያቶች።
- የጭካኔ መፍትሔ።

ሁለት ዓይነት ጭካኔዎች።

የልብ ጭካኔ በሁለት ይከፈላል። ይህም በእግዚአብሔር ላይ የሚደረግ ጭካኔና በሰዎች ላይ የሚደረግ ጭካኔ ተብሎ ይገለጻል።

• በእግዚአብሔር ላይ የሚደረግ ጭካኔ።

እንዲህ ያለው ጭካኔ እግዚአብሔርን መቃወምና ልብን በእርሱ ላይ መዝጋት ነው። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ለእኛ ባሳየው ቸርነትና ፍቅር ልባችን አይነክም። ከዚህ በተጨማሪ የልባችንን መዝጊያ ማንኳኳቱም አይታሰበንም።

• በሰዎች ላይ የሚደረግ ጭካኔ።

ይጌኛው ጭካኔ በክፉ ባሕርይ ውስጥ ይገለጣል። ጨካኝ ቃላት፤ ክፉ አመለካከት፤ የጭካኔ ቅጣትና መራራ ተግሣጽ የዚህ ባሕርይ መገለጫዎች ናቸው። እነዚህ ነገሮች ሰውነትን በማለቃየት፤ ነፍስን በማጥፋት፤ በማዋረድ፤ በማከሰስና ተገቢ ባልሆነ መንገድ በመያዝ ሊገለጡ ይችላሉ።

አንድ ሰው በሁለቱም ዓይነት ጭካኔዎች ሊወድቅ ይችላል።

የጭካኔ ተቃራኒዎች ምሕረት፤ ቸርነት፤ እርጋታና ርኅራኄ ናቸው። ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ምሕረትን በማስመልከት ብዙ ብሏል። በተራራው ስብከቱ ውስጥ «የሚምሩ ብፁዓን ናቸው፤ ይማራሉና።» (ማቴ 5:7) በማለት ተናግሯል። ከሁሉም በላይ ደግሞ ምሕረት የእግዚአብሔር መንግሥት መውረሻ መሆኗን ገልጧል። ማቴ 25:35-36። ባለጸጋው ነዌ ለድሀው አልፃዘበ ሲራራለት ስላልቻለ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመውረስ አለመቻሉን ጌታ ነግሮናል። ሉቃ 16:21።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በጭካኔ ላይ ያለው ውሳኔ።

ታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለዘማውያንና ለጋጢአተኞች ርኅራኄ ሰጠ። በንስሐ ውስጥ ሆነው ዕገጣዎቻቸውን በማፍሰስ ወደ እርሱ የመጡትን በርኅራኄ ተቀብሏቸዋል። በዚህ ምክንያት እጅ ከፍንጅ ተይዞ ለመጣቸው ዘማዊት ሴት ጌታ ተከላክሎላታል። ዮሐ 8:7።

ከዚህ በተቃራኒ ጨካኝ የሆኑትን ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ አልተቀበላቸውም፤ ከፋኛ ገሠጸቸው እንጂ። ሃይማኖትን አስጨናቂ በሆነ መንገድ ያስተምሩ ስለነበሩት ጻፎችና ፈረሳውያን በተግሣጽ ቃል እንዲህ ብሏል፡- «ከባድና አስቸጋሪ ሽክም ተብትበው በሰው ትክክ ይጭናሉ፤ እነርሱ ግን በጣታቸው ስንኳ ሊነኩት አይወዱም።» ማቴ 23:4። በመሆኑም ጌታ እንዲህ ብሏቸዋል፡- «እናንተ ግብዞች ጻፎችና ፈረሳውያን መንግሥተ ሰማያትን በሰው ፊት ስለምትዘጉ ወዋላችሁ፤ እናንተ አትገቡም የሚገቡትንም እንዳይገቡ ትከለክላላችሁ።» ማቴ 23:13።

ብዙ ጊዜ ጭካኔ የልብ መታበይ ውጤት ነው። በመሆኑም መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን እንደሚቃወም ይነግረናል፡- «እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይቃወማልና . . . » 1ኛ ጴጥ 5:5፤ ያዕ 4:6።

በዚህ መሠረት እግዚአብሔር ልባችን ቸርና ርኅሩኅ እንዲሆን ይጠራናል። ከዚህ ጎን ለጎን ከፋ የሆኑ ሰዎች በሌሎች ላይ ያደረጉት ከፋት ሁሉ በእነርሱ ላይ እንደሚደርስ እንዲህ በማለት ነግረናል፡- «እንዳይፈረድባችሁ አትፍረዱ፤ በምትፈርዱበት ፍርድ ይፈረድባችኋልና፤ በምትሰፍሩበትም መስፈሪያ ይሰፈርባችኋል።» ማቴ 7:1-2። እንግዲህ ይህን ቃል የሰሙ ጨካኞች በራሳቸው ላይ የሚያመጡትን የጭካኔ ውጤት በማወቅ ይፍሩ፤

ጭካኔ የዲያብሎስ ውጊያ ነው። በመሆኑም ጨካኝ የሆነ ሰው ሁሉ በጠባዩ ዲያብሎስን ይመስላል። እግዚአብሔር መሐሪና ርኅሩኅ ስለሆነ ጭካኔ የእርሱ ባሕርይ አይደለም። ጭካኔ የሚጠላው በእግዚአብሔር ብቻ አይደለም። እርሱን በመሰሉትና ርኅሩኅ ልብ ባላቸው ቅዱሳን ዘንድም ጭካኔ የተጠላ ጠባይ ነው። አባታችን ያዕቆብ ሁለቱ ልጆቹን ማለትም ስምዖንንና ሌዊን ስለ ጭካኔያቸው እንዲህ በማለት ገሥጸአቸዋል፡- «ቁጣቸው ርጉም ይሁን፤ ጽኑ ነበርና፤ ኩርፍታቸውም ብርቱ ነበርና . . . » ዘፍ 49:7።

ቸርና ርኅሩኅ ልብ ለእግዚአብሔር ቅርብ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ልብ በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ እንደሰለሰ ሊጥ ስለሚሆን እርሱ እንደ ወደደ ያዘጋጀዋል። ከፋው፣ ጠጣሩ፣ ድንጋያማውና ጨካኝ ልብ ግን ለእግዚአብሔር ሥራ መታዘዝ አይደለም በሚታዘዘው ትእዛዝ ላይ ጨርሶ ሊሰማማ አይፈልግም። ከእንዲህ ዓይነቱ ጭካኔ እንድንርቅ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ በማለት አስጠነቅቅናል፡- «ዛሬ ድምፁን ብትሰሙት በማስመረር እንደ ሆነ ልባችሁን አልከኛ አታድርጉ።» ዕብ 3:15፤ 8:14:7።

እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁልጊዜ የሚመለከተው እንደ ጠጣር ልብ ነው። ገርና በቀላሉ የሚሰማው ልብ ግን ለእግዚአብሔር አልታዘዘም አይልም፤ መዝጊያዎቹንም በእርሱ ላይ አይዘጋም። በመሆኑም ለእግዚአብሔር ድምፅና ጥሪ ገቱ ስለሆነ ምላሹን ፈጥኖ ይሰጣል። የሚሰማው ልብ በእግዚአብሔር ቃልና በጸጋው ሥራ በቀላሉ የሚገረኩ ነው። ይህ ልብ ከእግዚአብሔር መንገድ ወጥቶ በሂደት ፈጥኖ ይመለሳል። እንዲህ ዓይነቱን ልብ ትንሽ የተባለችው ክስተት ልብሰማው ትችላለች። በመሆኑም እግዚአብሔር የሚናገረው እያንዳንዱ ቃል ልቡን ያሰለልሰዋል ወደ እርሱ እንዲመለስም ያደርገዋል።

ከዚህ በተለየ መልኩ የምናገኘው ፈርዖን ግን ልቡ ጨካኝ ነበር። በእርሱ ላይ የወረዱት መቅሠፍታት እጅግ ከባድ ቢሆኑም እንኳ ሊመለስ ወይም ንስሐ ሊገባ አልቻለም። በመሆኑም የጨካኝ ሰው ልብ በቀላሉ ወደ ንስሐ ሊደርስ አይችልም። ልክ እንደዚሁ ለእግዚአብሔር ጸጋ ያለው መሻት ደካማ፤ ጊዜያዊና ኃላፊ ነው። ለላው ሁሉ ቢቀር እንዳችም የሚሰማው ነገር አይኖርም። ይህ ደግሞ ወደ ሌላ ጠቃሚ ርዕስ ይመራናል።

የጨካኝ ልብ ባሕርያት።

ጨካኝ ልብ ከእግዚአብሔር ጋር የሚያደርገው አካሄድ የሚሰማው አይደለም። ቃሉ እንኳ ልቡን አይነካውም። ለዚህ ምሳሌ የሚሆኑን ስለ እነርሱ እግዚአብሔር ቁጣውን እንደሚያመጣ ሎጥ የተናገራቸው የሰዶም ሰዎች ናቸው። ከተማዋ እንደምትጠፋ ሎጥ ሲናገራቸው የሚያላግጥባቸው መስሏቸው እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ ይመለከራል። «ለአማቾች ግን የሚያፈገግባቸው መስላቸው።» ዘፍ 19:14። እነዚህን ለመሰሉ ጨካኝ ሰዎች የእግዚአብሔር ቃል በጭንጫ ላይ እንደወደቀው ዘር ነው። ማቴ 13።

ልብ ደንዳና (ው የመንፈስ ቅዱስ ቃል የማይሰማው መሆኑ ብቻ ሳይሆን በሰማው ቃል ላይ ሊዘብትና ሊሳለቅ ይችላል። የአንድ ሰው ልብ ለእግዚአብሔር ያለው አቀራረብ ጨካኝ ከሆነ የእርሱ ቃል ከሚነገርባቸው ቦታዎች ሁሉ ይርቃል። ወደ ቤተ ክርስቲያንና ወደ ጉባኤ አይሄድም። መጽሐፍ ቅዱስ ማንበብ፣ ጸሎትና ሌሎችም መንፈሳዊ ተግባሮች ሊሰሙት ስለማይችሉ ችላ ይላቸዋል። ለዚህ ሰው የእግዚአብሔር ትእዛዛት ይከብዳታል። በእርግጥ ግን ክብደቱ ያለው ትእዛዛቱ ላይ ሳይሆን ልቡ ውስጥ ነው። የዚህ ሰው ልብ እጅግ ጨካኝ ስለሆነ በማንኛውም መንፈሳዊ መነሣሣት ሲንቀሳቀስ አይችልም። እንዲህ ያለው ነገር የእግዚአብሔር ቸርነት ወይም ማስጠንቀቂያ ወይም ቅጣት ወይም አደጋ ወይም ክስተት ቢሆንም እንኳ ለእርሱ ጉዳዩ አይደለም። ሕመም፣ ብቸኝነት፣ ጸሎትና መንፈሳዊ ቃላት ግድ አይሰጡትም። ለእግዚአብሔር ፍቅርና ቸርነት ውለታ ቢስ ስለሆነ ይህን የሚቆጥረው እንደ ሰብአዊ ምክንያት ነው። በእንዲህ ዓይነቱ ሰው ላይ « . . . ቀኑን ሁሉ ወደማይታዘዝና ወደሚቃወም ሕዝብ እጆቹን ዘረጋሁ . . . » (ሮሜ 10:21) የሚለው ቃል ተግባራዊ ይሆናል።

በዚህ መሠረት ጭካኔ ወዳለመታዘዝና ወደ ተቃውሞ ይመራል። ጥፋት ላጠፋ ሰው ጥፋቱ ምን እንደሆነ በመግለጽ ለረዥም ሰዓታት ስታስረዱት ትቆያላችሁ። እርሱ ግን እንደ እርሱ አመለካከት ምንም የተናገራችሁት አይመስለውም። የእርሱ ልብ ድንጋያማ ስለሆነ ጥፋቱን አይቀበልም ምላሽም አይሰጥም። እንዲህ ዓይነቱን ሰው ጸጋ እግዚአብሔር ቢተው ምንኛ ይከብደው ይሆን? ይህን አስመልክቶ ጌታ እንዲህ ይላል፡- «እንደ ልባቸው ሥራ ተውጋቸው፤ በልባቸውም አሳብ ሂዱ።» (መዝ 80:12)፤ «እግዚአብሔርን ለማወቅ ባልወደዱት መጠን እግዚአብሔር የማይገባውን ያደርጉ ዘንድ ለማይረባ አእምሮ አሳልፎ ሰጣቸው . . . ስለዚህ እግዚአብሔር ለሚያስነውር ምኞት አሳልፎ ሰጣቸው . . . » ሮሜ 1:28 እና 26። የልብ ጭካኔ በዚሁ ከቀጠለ እጅግ አደገኛ ይሆናል። ምክንያቱም እግዚአብሔር ሰውየውን ስለሚረሳውና በዛ ጥፋቱ ስለሚጠፋ ነው።

የሚሰማው ሰው ዕንባ ቅርብ ነው። ጉዳዩ ምንም ይሁን ምን የጨካኝ ሰው ዓይን በዕንባ የሚረጥበው ግን በጣም ከብዙ ቀናት መካከል በአንዱ ቀን ብቻ ነው። ይህ የሚሆነውም ጨካኝ ሰው ከሰውም ሆነ ከእግዚአብሔር ጋር በሚያደርገው ግንኙነት ውስጥ ርኅራኄው ስለማይገለጽ ነው። ዕንባ ርኅራኄን ይገልጻልና።

ከዚህ በተቃራኒ ልቦ ደንዳናነት ቁጣና ንዴትን ያመጣል። ጨካኝ ሰው ቁጣው በሌሎች ሰዎች ላይ ፈጥኖ ይቀጣጠላል። እርሱ በሰዎች ላይ ይጮካል፤ ይነጫነጫል፤ ይዘታል እንጂ ማንም እርሱን በመቃወም ቃል እንዲናገር አይፈልግም። ከዚህ በተጨማሪ ስለ ሰዎች ምንም ግድ ስለማይሰጠው ስሜቶቻቸውን በቀላሉና በፍጥነት ይጎዳቸዋል። እነርሱን አስቀድሞ በመስደብም ፈጥኖ ያዋርዳቸዋል። የተናገራቸው ቃላት ሰዎቹን ምን ያህል እንደሚጎዳቸው ማወቁ ለእርሱ ጉዳዩ አይደለም።

እዚህ ላይ ጨካኝ ሰው ሁለት ተቃራኒ ነገሮችን አንድ ላይ ያስኬዳል። ሰዎች እርሱን እንዲንከባከቡት በጣም ይፈልጋል። ይሁን እንጂ የእርሱ ጠባይ የሌሎችን ስሜት መጉዳቱ እያስጨንቀውም። ይህ ሰው ሰዎችን ሲቆጣ ቁጣው የበዛና ጥልቅ ነው። ሲናደድም ንዴቱ ከባድና ለረዥም ጊዜ የሚቆይ ነው። በጭካኔው ውስጥ ሰዎች እርሱን እንዲችሉት እንጂ እርሱ እንዲችላቸው ወይም በቁጣው እዲነሣሡ አይፈቅድም። ጭራሽኑ አንዲህ ያለውን ነገር ለእነርሱ እንደሚገባ አድርገው እንዲቆጥሩ ይፈልጋል።

ያም ሆነ ይህ ግን ጭካኔ ጥላቻን ያስከትላል። ለጭካኔ ውጊያ እጅ የሚሰጡ ሰዎችን ከማጣታቸውም በላይ በማገባቸው ኑሮአቸው ውስጥ የወደቁ ይሆናሉ። ስለዚህ ሁላችንም የልብ ጭካኔን በመቃወም የራሳችን ዘብ ሆነን ልንቆም ይገባናል። ሐዋርያው የሚመክረንም «እርስ በእርሳችሁም ቸሮችና ርኅራኄች ሁኑ...» እፌ 4:32። ከዚህ በተጨማሪ የመንፈስ ፍሬዎች የተባሉትን ፍቅር፣ ሰላም፣ ቸርነት፣ በጎነት፣ ትዕግሥትን ልናስታውስ ይገባናል። ገላ 5:22-23። ይህን ካልን ልብን ስለሚወርሱት ስለ ጭካኔ ምክንያቶች ማወቅ ይገባናልና ወደዚያው እንሸጋገራለን።

የልብ ጭካኔ ምክንያቶች፡፡

በእግዚአብሔር ላይ ስለሚደረገው ጭካኔ ዋና ምክንያት ሆኖ የሚቀርበው የኃጢአት ፍቅር ነው።

- የኃጢአት ፍቅር፡፡

የኃጢአት ፍቅር ልብን በመማረክ ሰውን ከኃጢአት ጋር እንዲጣበቅ ያደርገዋል። በመሆኑም እግዚአብሔርንና ከእርሱ ጋር የሚያገናኙትን ጉዳዮች ሁሉ ይዘነጋል። ይህ ሳይባለውም እግዚአብሔርን የሚመለከተው ከሚወደው ኃጢአት ነጥቆ እንደሚወስደው ጠላት አድርጎ ነው። ይህ ደግሞ ልቡን ይበልጥ ያደነድነዋል። መጽሐፍ ቅዱስ ለዚህ ምክንያት አድርጎ የሚያቀርበው «... ዓለምን መውደድ ጥል እንዲሆን አታውቁምን?» (ያዕ 4:4) የሚለውን ቃል ነው።

ባለጸጋው ጎልማሳ ስለ ገንዘብ ፍቅር ልቡ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ስለ ደነደነ እያዘነ ወደ ቤቱ ተመልሷል። ማቴ 19። ሰዶምና ገሞራን የወደደችው የሱጥ ሚስት ልቧ ደንድና ነበር። መልአኩ ከዚያ ሊያወጣት እጇን ሲይዝ እንኳ ወደጊላዋ ዘወር ብላ ተመለከተች እንጂ ያዳናትን እግዚአብሔርንና ፍቅርን አላሰበችም። በመሆኑም የጨው ዓምድ ሆና ቀርታለች። ዘፍ 19:26።

ከዚህ ይልቅ ግልጽ ምሳሌ የሆነው ፈርዖን ልቡ የደነደነው በሥልጣን ፍቅርና በባርነት ውስጥ ከነበሩት ሕዝብ በሚገኘው የጥቅም ፍቅር ነው። በመሆኑም በእርሱ ላይ ከመጡት መቅደፍታት አንዳችም ሊጠቀም አልቻለም።

ሌሎች ምሳሌዎቻችን እግዚአብሔር የለም ብለው በቁስ እካል የሚያምኑትና ሰዓላም ካላቸው ፍቅር የተነሣ ከእግዚአብሔር ትእዛዛት ርቀው የሚደሰቱት ሰዎች ናቸው። እነዚህ ሰዎች ልባቸው እጅግ ስለ ደነደነ የእግዚአብሔርን ሕልውና ከደዋል። የእነርሱ ፈላስፋ «እኔ አንድ»፣ የእግዚአብሔር አለመኖር ለእኔ የተሻለ ነገር ነው።» በማለት የተናገረ ደፋር ነው።

የኃጢአት ፍቅር በጀግናው ሰምሶን ላይ እንኳ ተጽዕኖውን ገልጧል። በመሆኑም ስጦታውንና ክብሩን እንዲረሳና የኃይሉን መገለጫ ምሥጢር እንዲገልጥ አድርጎታል። በዚያች አጭር ጊዜ ውስጥ ልቡ በእግዚአብሔር ላይ ስለ ደነደነ ሁሉንም ነገር ዘንግቶ ነበር። የልብ ጭካኔ ሰውን ኃጢአት እንዲሠራ የሚያጣድፍና ገሰሰን የሚያዘጋይ ነው። የእግዚአብሔርን ድምፅ በልቡ ውስጥ ሲሰማ ዲያብሉስ የኃጢአትን ድምፅ እንዲያዳምጥ ያደርገዋል። ከዚህ በተጨማሪ የሰላሙ ፍቅርና ሥጋዊ ምጥት በእርሱ ላይ ይገለጣል። ስለዚህ ልቡ ስለሚጠጥር የጸጋን አሠራር ይቃወማል።

- ክፉ ባልንጀራ፡፡

ክፉ ባልንጀርነትና በሰው ላይ የሚያመጣው መጥፎ ውጤት ልብን ሊያደነድን ይችላል።

ንጉሥ አክዓብን ምሳሌ አድርገን በመውሰድ ክፉ ሚስቱ ልቡን ምን ያህል እንዳደነደነችበት መመልከት እንችላለን። ንጉሥ አክዓብ የወይኑን መሬት እንዴት መውሰድ እንደሚችል ሰላጣው ተባብሮታ ነበር። ከብዙሃኑም የተነሣ «በአልጋውም ላይ ተጋድሞ ፊቱን ተሸፋፈነ! እንጀራም አልበላም።» 1ኛ ነገ 20:4። ይሁን እንጂ ሚስቱ ለልዛቤል ናቡቱ በሐሰት የእግዚአብሔርንና የንጉሡን ስም ለድቧል ብላ ካስመሰከረችበት በኋላ በድንጋይ ተወግሮ እንዲገደል በማድረግ የወይን መሬቱ ለባሏ ለአክዓብ እንዲሰጥ የሚያበቃውን የሐሰት ዕቅድ አውጥታ አቀረበችለት። ከዚህ በኋላ የአክዓብ ልብ ስለ ደነደነ ንዴቱንና ተስፋ መቁረጡን ወዲያውኑ በመርሳት ከተኛበት ተነሥቶ የሚሰቱን ዕቅድ ተግባራዊ አደረገ። በዚህም ምስኪኑ ናቡቱ በግፍ ተገደለ።

ሌላው የክፉ ባልንጀራ መጥፎ ተጽዕኖ የተገለጠው የንጉሥ ሰሎሞን ልጅ የነበረው ኢዮርብም ከእርሱ ጋር ያደጉትን ብላቴኖች ምክር በመቀበል አባቱ

ሰሎሞን በሕዝቡ ላይ የጣለውን ቀንበር እርሱ እጥፍ አድርጎ እንዲያከብደው በማድረግ እንዲቀጣቸው አድርገውታል። ኢየሱስም አስቀድሞ ምክር የጠየቃቸው ሽማግሌዎች ግን ለእስራኤል ጉባኤ መልካም የሆነውን ነገር በእርጋታና በፍቅር እንዲናገር አሳስበውት ነበር። እንዲህ ነበር ያሉት፡- «... ለዚህ ሕዝብ አሁን ባሪያ ብትሆን ብትገዛላቸውም መልሰህም በገርነት ብትገራቸው በዘመኑ ሁሉ ባሪያዎች ይሆኑልሃል... » 1ኛ ነገ 12:7። እነዚያ ብላቴኖች ግን ልቡን በማደገደን ስለ ሥልጣኑና ስለ ክብሩ ያለው ጠቀሜታ ላይ ካተኮረ ሕዝቡ ጸጥ ሰጥ ብለው ሊገዙለት እንደሚችሉ አማክረውታል።

ለኢየሱስም ብላቴኖ የሆኑ ባልንጀሮቹ የመከራትና እርሱም ተግባራዊ ያደረገው ምክር እንዲህ የሚል ነበር፡- «... ታናሽቱ ጣቴ ከአባቴ ወገብ ትወፍራለች፤ አሁንም አባቴ ከባድ ቀንበር ጭናባችኋል፤ እኔ ግን በቀንበራችሁ ላይ እጩምራለሁ፤ አባቴ በአለንጋ ገርፏችኋል፤ እኔ ግን በጊንጥ እገርፋችኋለሁ... » 1ኛ ነገ 12:10-11። ኢየሱስም ያለውን ኃይል ሁሉ በመጠቀም ባልንጀራዎቹ እንደ መከራት አደረገ። ይሁን እንጂ መንግሥቱ ስለ ተናጋ ከእጁ ሊወጣ በቅቷል።

ለአንድ ወጣት እንግዳ የሆኑ አዳዲስ አሳቦችን በጓደኞቹ በኩል በማስተዋወቅ ልቡን ማደገደን ምንኛ ቀላል ነገር ነው! እነዚህ ባልንጀራዎቹ አዳዲስ የኃይልና የጀግንነት፤ የነጻነትና ሊገኙ የሚገባቸው መብቶችን ያስተዋውቁታል። በዚህ ምክንያት ይህ ወጣት በቤትም ሆነ በትምህርት ቤት በማንኛውም ሥልጣን ወይም የአመራር አካል ላይ አመፅ ያካሂዳል። በሥርዓቱና በሕጉ ላይም ያምናል። በግል አመለካከቱ ተጽዕኖ ማሳደሩም ወንድነት ይመስለዋል። በምዕራቡ ዓለም የሚኖሩ ብዙ ወጣቶች የሚያደጉት እንዲህ ያለውን ነገር እንደ ግል ነጻነት በመቁጠር ስለሚሆን ሰወላጆቻቸው ለመታዘዝ ፈቃደኞች አይሆኑም።

አንድ ወጣት የአባቱን ምክር የሚቀበለው ሊሆን የሚችልና የማይችል አድርጎ ስለሚሆን ሊቀበለውም ሆነ ላይቀበለው ይችላል። ይህ በመሆኑም ልቡ በወላጅ አባቴ፤ በንስሐ አባቴና በአለቆቹ ላይ ይደነድናል። በዚህ ጊዜ እርሱ ገና ልጅ እንደሆነና ብዙ ልምድ እንደሌለው ሲነግሩት በገዛ አሳቡ ላይ ይጸናል። በዚህ ምክንያት ልጆቻችን ከሕጻንነታቸው አንስተን ስናሳድጋቸው እንግዳ በሆኑ አሳቦች እንዳይጠላፉ፤ እንዳይበላሹና ልቦናቸው እንዳይደነድን ጥንቃቄ ልናደርግላቸው ይገባናል። ልጆቻችን ተከራካሪዎች የሚያደርጓቸውን አሳቦች ይዘው እንዳያድጉ ልናበረታቸው ያስፈልጋል። ምክንያቱም ክርክሮቻቸው እነርሱ ያቀረቡትን አሳብ ካልሆነ በስተቀር ሌላው ያቀረበውን አሳብ ለመቀበል ፈቃደኞች ስለማያደርጓቸው ነው።

እነዚህ የሰዎች አሳቦች ለእነርሱ የሚገልጹላቸው መታዘዝን እንደ ድካም፤ መሸነፍን እንደ መረታት፤ እርምጃም እንደ ፍርሃት አድርገው ነው። እነዚህ አሳቦች ሚዛናቸውን በሙሉ ስለሚያዘቡባቸውና በራሳቸው በከንቱ ስለሚተማመኑ ደስታ ይሰማቸዋል። ይህን በማድረጋውም ልቦቻቸው ይደነድናሉ።

በልብ ላይ ስለሚመጣ ክፉ ባልንጀርነት ውጤት ስንነጋገር የምንነጋገረው ስለ ሰው ብቻ አይደለም። መጽሐፍትን፤ የታተሙ ጽሑፎችን፤ የሕዝብ መገናኛዎችና ፊልሞችንም ይጨምራል። ስለሆነም እነዚህ ነገሮች መጥፎ አይደሉም ብለን አንከራከርላቸው።

ለወጣቶች የተነገረው ሁሉ በዕድሜ ለበሰሉም ተግባራዊ ይሆናል። እዚህ ላይ ቤተሰብን ምሳሌ አድርገን ልንወስድ እንችላለን። ባል ከመጀመሪያ ሚስቱ በተወለዱ ልጆቹ ላይ ልቡን እንዲያጠጥር የእንጀራ እናት ምክንያት ትሆናለች። አዘውትራ የምትነግረው ስለ ልጆቹ ጥፋትና የእነዚህ ጥፋቶቻቸውን ክብደት ነው። ይህን የምታደርገውም በእነርሱ ላይ በጭካኔ እስኪነሣ ድረስ ነው። ከዚህ በተጨማሪ እንዲት ላገባ ልጇ የሚስቱን ጥፋቶች ብቻ በጀርዎቹ ውስጥ የምታንቆረቁር እናት የዚህ ምሳሌ ናት። ይህን በማድረግም ልጇ በሚስቱ ላይ ጠባቦን በጭካኔ እንዲለውጥ ታደርገዋለች።

ስለሆነም እያንዳንዱ ሰው ጭካኔ ከሌሎች ልብ ወደ እርሱ እየጸኘ እንዲገባ፤ በልቡ ውስጥ እንዲደራጀና እርሱ የሚለውን እንዲያምን መፍቀድ የለበትም።

- ኩራት።

ኩራት ለልብ ድንጻኔ እንዲ ምክንያት ነው። ሰው ወደ ራሱ ክብር፤ ለራሱ ወዳለው ከፍተኛ አስተያየትና ሰዎች ስለ እርሱ አላቸው ከሚለው አመለካከቱ አንጻር ሲታይ ወደ ጎት ወይም ወደ ትዕቢት የሚመራው ኩራት ነው። ይህ ደግሞ በማንኛውም ዓይነት መንገድ ክብሩን የሚነካበትን ሰው በጭካኔ እንዲመለከት ያደርገዋል። በኩራት ምክንያት የሚመጣ ጭካኔ በፊት ገጽታ፤ በአመለካከት፤ በቁጣ፤ በቃላትና ከሰዎች ጋር በሚደረግ ድርድር ውስጥ ይገለጣል።

- ጠባይና ዘር።

ከዘር የሚወረስ ጠባይ ከጭካኔ ምክንያቶች መካከል አንዱ ነው። እዚህ ላይ ግን አንድ ጥያቄ ሊነሣ ይችላል። ጥያቄውም «ከዘር በሚወርሰው ትሕትና ውስጣዊ ጭካኔውን ለመቋቋም ብዙ ጥረት የማያሸው ሰው አለ። ከዘር ወይም ከቤተሰቡ በሚወርሰው ጭካኔ በደል የሚሠራ ሰው ደግሞ አለ። ሁለተኛው ሰው ጭካኔውን የወረሰው ከዘር ስለሆነ ጥፋቱ ምንድን ነው?» የሚል ነው።

የዚህ መልሱ ጠባይ የተወረሰ ቢሆንም ይለወጣል የሚል ነው። ጠባቦን ለመለወጥ ከፍተኛ ጥረት የሚያደርገው ሰው ከእግዚአብሔር ዘንድ የሚያገኘው ዋጋ ታላቅ ነው። ይህን በማስመልከት ምሳሌ ሊሆን የሚችለው ከጭካኔ ሕይወት ወደ ርኅሩኅነት የተለወጠው ሙሴ ጸሊም ነው። እርሱ ትሑት፤ የሚወደድና ሌሎችን የሚያገለግል ሰው ሆኖ አልፏል።

ከላይ የተመለከትናቸው ምሳሌ ሆነው ቀረቡ እንጂ የጭካኔ ምክንያቶች በዚህ መጽሐፍ ተዘርዝረው አያልቁም። ይህን ምዕራፍ የምናጠቃልለው ስለ ጭካኔ መፍትሔ ጥቂት ብለን ነው።

የጭካኔ መፍትሔ።

ጭካኔን ማከም የሚቻለው ልክ እንደ መሴ ጸሊም በንስሐ ሕይወት ውስጥ በማለፍ ነው። ይህ ሊሆን የሚችለውም ትሑትና ይቅርታ አድራጊ በመሆን፤ በሌሎች ላይ መልካም ተጽዕኖ በማሳደርና አርአያ በመሆን የሚታወቅ ሰው ጓደኛ ወይም ወዳጅ በመሆን ነው። ቅዱሳን የሚታወቁት ለሰው ሁሉ በሚያሳዩት ትሕትናቸው፤ ቸርነታቸውና ርኅራኄያቸው ነው። በመሆኑም ሰው ሁሉ ይህን መፍትሔ በማድረግ ብዙ ሊጠቀም ይችላል። ከዚህ በተጨማሪ ሰው ልብ ደንዳና በሆነ ቁጥር ከሚደርስበት ጉዳት ሊማር ይችላል።

የሰውን ልብ ርኅራኄ ከሚያደርጉት ነገሮች መካከል የኅብረተሰቡን መጎዳት መገንዘብ አንዱ ሊሆን ይችላል። ውስጥ የተቸገሩትን፤ ድሆችን፤ ሕመምተኞችን፤ ደካሞችን፤ አካል ጉዳተኞችን፤ እናትና አባት የሞቱባቸውንና መበለቶችን ማገልገሉ ልብን ያራራታል። የሌሎች ሰዎችን ችግሮች ማቃለል ለጭካኔ መፍትሔ ይሆናል። ርኅራኄ ስሜትን ለመፍጠርና የተጨናነቁ ነርቦችን ለማርገብ ለሰለስ ያሉ መዝሙራትን ማዳመጥ ሌላው መፍትሔ ነው። ይህ ሁሉ ሊሆን የሚችለውም እግዚአብሔር ጨካኝ ጠባይን እንዲለውጥ በጸሎት በመጠየቅ ነው።

ምዕራፍ አሥራ አንድ።

የመንፈስ ዝለት።

- መቃጠልና ዝለት።
 - የዝለት ዓይነቶች።
 - የዝለት አደገኛ ምልክቶች።
 - ክፍቅር ወደ ወረት መውደቅ።
- የዝለት ምክንያቶችና መፍትሔዎቻቸው።
- ከእግዚአብሔር ጋር በማያገናኙ ጉዳዮች ባተሌ መሆን።
 - ከንስሐ መራቅ።
 - ደስታና ዕድገት አለማሳየት።
 - የተመረጡ ቦታዎች አደገኛነት።
 - በሕይወትህ ውስጥ ያሉ ሌሎች ሰዎች።
 - መንፈሳዊ ተግባራትንና በየሰዓቱ የሚደረጉ ጸሎቶችን መዘንጋት።
 - መንፈሳዊ ሂደትን እንደ ተራ ተግባር ማሰብ።
 - በሰው ሕይወት ውስጥ ያለው ኃጢአት ወይስ ምኞት።
 - ኩራት።
 - ራስን ለማዋረድ አጭር ጊዜ መስጠትና ለተድላ መጣደፍ።
 - ቸልተኝነትና ልልነት።
 - ማጠቃለያ።

መቃጠልና ዝለት።

ዝለት የሚመጣው ከመንፈሳዊ መቃጠል ጉድለት ነው። በመንፈስ መቃጠል እንደሚያስፈልገን ሲናገር «በመንፈስ የምትቃጠሉ ሁኑ . . .» ብሏል። ሮሜ 12:11።

በበዓለ እምሳ መንፈስ ቅዱስ በቅዱሳን ሐዋርያት ላይ በኃይል የወረደው በእሳት ላንቃ ተከፋፍሎ ነበር። እግዚአብሔር እምሳክ በቁጥቋጦው ውስጥ ለመሴ የተገለጠው በእሳት ነበልባል ነው። ዘጸ 3:2። ስለ እግዚአብሔርም እንዲህ ተብሏል፡- «እምሳክችን በእውነት የሚያጠፋ እሳት ነው።» ዕብ 12:29። ስለሆነም በውስጡ የእግዚአብሔር መንፈስ ያደረበት ማንኛውም ሰው በመንፈስ ሊቃጠል ይገባዋል።

እንዲህ ባለው ሰው ልብ ውስጥ መቃጠሉ በሚያሳየው ፍቅር፤ በጸሎቱ፤ በአምልኮቱና በአገልግሎቱ ውስጥ ይገለጣል። ሕይወቱን ሁሉ የሚከበው በመንፈስ መቃጠል ነው። ተረጋግቶ በተቀመጠ ጊዜ ሁሉ አካባቢው፤ ድርጊቱና በውስጡ ያለው ቅንፃት ይቀጣጠላል።

መንፈሳዊ ሰው እግዚአብሔርን ሰውን ይወዳል። መጽሐፍ ቅዱስ ደግሞ ፍቅርን የሚያነጻጽረው ከእሳት ጋር ነው። «ብዙ ውኃ ፍቅርን ያጠፋት ዘንድ አይችልም፤ ፈሳሾችም አያስጥሟትም . . .» መዃ 8:7። በዚህ መሠረት በፍቅር የተሞላ አገልጋይ እንደተናገረው ልክ እንደ እሳት ይቃጠላል። ከዚህ በተጨማሪ የሚቃጠል ሰው ነበልባል ወደ ሌሎች ሰዎች ይተላለፋል።

የእግዚአብሔርን ሥራ በመቃጠልና በድርጊት ስለሚፈጽሙት መላእክትም እንዲህ ተብሎ ተጽፎአል፡- «መላእክቱን መንፈስ የሚያደርግ አገልጋዮቹንም የእሳት ነበልባል፡» መዝ 103:4፡፡ ይህ ይሁን እንጂ ብዙዎቹ መንፈሳውያን የሆኑ የእግዚአብሔር ልጆች በመንፈስ እየተቃጠሉ ከመቆየት ይልቅ ስለሚዝሉ የመጀመሪያ ፍቅራቸውን ያጣሉ፡፡ ወደዚህ የሚመሯቸው ምክንያቶች አንዱ ግን ምንም ጥርጥር የለውም፡፡

የሚጸልዩት አስቀድሞ በነበራቸው ተመሳሳይ ፍቅር፣ ጥልቀትና መንፈስ አይደለም፡፡ መጽሐፍ ቅዱስን ቢያነቡትም አይመሰጡበትም፡፡ መንፈሳዊ ስብሰባና ቅዱስ እንደ ቀድሞው በልባቸው ውስጥ የተለየ ተጽዕኖ አያሳድርባቸውም፡፡ አምልኮታቸውም መንፈስ እንደሌለው ሥጋ ይሆናል፡፡ ስለ እነርሱ እንዲህ ተብሏል፡- «የአምልኮት መልክ አላቸው፤ ጋይሱን ግን ክደዋል፡» 2ኛ ቢሞ 3:5፡፡ ስለ እግዚአብሔር ቢናገሩም ሕልውናውና በእነርሱ ሕይወት ውስጥ መኖሩ አይታወቃቸውም፡፡

እግዚአብሔር ዝላትን እንደሚጠላ የዮሐንስ ራዕይ ገልጿልናል፡፡ በሉደቅያ ላለው የቤተ ክርስቲያን አለቃ እንዲህ በማለት ተናግሮታል፡- «በራድ ወይም ትኩስ እንዳይደለህ ሥራህን አውቃለሁ፡፡ በራድ ወይም ትኩስ ብትሆን መልካም በሆነ ነበር፡፡ እንዲሁ ለብ ስላልህ በራድም ወይም ትኩስ ስላልሆንህ ከአፈ ልተፋህ ነው፡፡» ራዕ 3:15-16፡፡

ከሚዋጋው ሰው አንጻር ሲለካ ዝላት ተነጻጽሪ ነው፡፡ ይህም ማለት በታላላቅ ቅዱሳን ዘንድ እንደ ዝላት የሚታየው ነገር ተራ በሆኑ ሰዎች ዘንድ በመንፈስ እንደ መቃጠል ይቆጠራል ማለት ነው፡፡ ታላላቅ ቅዱሳንን ዝላት ከነበሩበት ደረጃ ጥቂት ዝቅ ሊያደርጋቸው ቢችልም ከሌሎች ሰዎች ግን አጅጉን ይልቃሉ፡፡

የዝላት ዓይነቶች፡፡

ቅዱሳንን ጨምሮ በሰዎች ሁሉ ላይ የሚታይ የተለመደ ዝላት አለ፡፡ መንፈሳዊ ሕይወትን የሚያውክ አደገኛ የዝላት ዓይነትም አለ፡፡ ሦስተኛው ዓይነት ዝላት መንፈሳዊው ሰው በሕይወቱ ውስጥ ብርቱ ሆኖ ያላለፋቸውን የተለያዩ ጊዜያት በማነጻጸር የሚገለጽ አንጻራዊ ዝላት ነው፡፡

- የተለመደው ተራ ዝላት ወደ ውድቀት በማድላት የተፈጥሮአችንን ሁኔታ የሚገልጽውና ብርቱ በሆነው መንገድ ላይ ሁልጊዜ ግንባር ቀደም ሆኖ ሲጓዝ የማይቻለው ዝላት ነው፡፡

- አደገኛው ዝላት ያለ ምንም ተግባር በሰው ውስጥ ለረዥም ጊዜ የሚቆየውና ጥልቀት የራቀው ዝላት ነው፡፡ ሰው ይህን ዝላት ስለሚለምደው የሰውጣው ዘንድ ምንም ጥረት አያደርግም፡፡ እንዲህ ዓይነቱ ዝላት የሚመጣው በገ ለምድ ለብሶ ነው፡፡ ለዚህ ምሳሌ የሚሆንን ወደ ቤተ ክርስቲያን በልማድ ሚመለስለው ሰው ነው፡፡ ይህ ሰው ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚገባው በማክበር፣ ሠመናራትና በመራድ ስለማይሆን በዚያ መገኘቱ ለእርሱ ምንም ለውጥ

አያመጣም፡፡ በመሆኑም እንደ ፈለገ ያዛል፤ ይከለክላል በቤተ ክርስቲያን ውስጥም ድምፁን ከፍ አድርጎ ይናገራል፡፡ ሥርዓት ለማስያዝ በሚል ሰብብ የማይገቡ ቃላትን ይናገራል ይገሥጽማል፡፡ ቂሱ ወይም ዲያቆኑ በሚጸልዩበት ጊዜ ቃል ካንደሉ እነርሱን ለማረም ጸሎቱን ያስቆማል፡፡

እንዲህ ዓይነቱ ሰው መንፈሳዊነቱን ሊፈልግ ቢችልም ምንም ሊያገኝ አይችልም፡፡ ምናልባትም ያደረገው ሁሉ ትክክል ነው ብሎ ስለሚያስብ መንፈሳዊነቱን ፈልጎ ለማግኘት አይሞክርም፡፡ ይህ ሰው እዚህ ደረጃ ላይ ሲደርስ ምንም በማያውቀው ሁኔታ ከዝላት አልፎ በኃጢአት ይወድቃል፡፡ ቢያውቅ እንኳ ለራሱ ምክንያት ይሰጣል፡፡ ዝላት የሰውን ትሕትና፣ የዋህነት፣ ለቦታና ለሌሎች ሰዎች ያለውን አክብሮት ያሳጣል፡፡

የዝላት አደገኛ ምልክቶች፡፡

ዝላት የውድቀት ሂደት ነው፡፡ ግን እንዴት? ይህ ውድቀት ከፍቅር ወደ ወረት፣ ከመንፈስ ወደ አሳባዊነት፣ ከመንፈሳዊ ተግባር ወደ ሥጋዊ ተግባርና ስለ እግዚአብሔር ከማሰብ ስለ ሰው ወደማሰብ የሚደረግ ውድቀት ነው፡፡

ዝላት በመሀል የሚያልፍ ጊዜ ሊባል ይችላል፡፡ ወይም ደግሞ በጥልቀት ሳይገቡ ከእግዚአብሔር ጋር ከላይ ከላይ የሚደረግ ውጪያዊ ግንኙነት ነው፡፡ ወይም ደግሞ የቅድስናን ሥራ በጥራት ወይም በጥልቀት ሳይሆን በብዛት ለመፈጸም ማተኮር ሊሆን ይችላል፡፡ እነዚህ ሁሉ ነጥቦች ረዘም ያለ ውይይት ቢፈልጉም አያንዳንዳቸውን ባጭር ባጭሩ በመግለጽ ሁኔታቸውንና የዝላትን ምክንያቶች እንገልጻለን፡፡

ከፍቅር ወደ ወረት መውደቅ፡፡

መንፈሳዊ ሕይወት ማለት ፍቅርን ሁሉ ለእግዚአብሔር ማድረግ ማለት ነው፡፡ እንዲህ ዓይነቱ ፍቅር ደግሞ ቅድስናን ሁሉ ማጠቃለል አለበት፡፡ እግዚአብሔርን ስለምትወደው በጸሎትህ ውስጥ እንዲህ እያልህ ትጸልያለህ፡- «... ነፍሴ አንተን ተጠማች፤ ሥጋዬ አንተን እንደምን ናፈቀች፤ እንጨትና ውኃ በሌለበት በምድረ በዳ፡» (መዝ 62:1)፤ «እቤቱ ሕግህን እንደምን እጅግ ወደድሁ! ቀኑን ሁሉ እርሱ ትዝታዬ ነው፡» (መዝ 118:97)፡፡

ዝላትን አስመልክቶ ግን ጸሎትህ ወደ ተራ ሥራነት ወይም ልትወጣው ወደሚገባህ ግዳጅነት ይቀየራል፡፡ ይህ በመሆኑም ሕሊናህ አያውክህም ወይም በዝንጋዔ ምክንያት አይወቅስህም፡፡ የምትጸልየው ያለ ፈቃድህ ስለሚሆን በጸሎትህ ውስጥ መነሣሣት ወይም በመንፈስ መቃጠል አይኖርም፡፡ ከዚህ በተጨማሪ የምትጸልየው ያለ መረዳት ስለሚሆን በውስጡ መንፈሳዊ ጸሎት የሚያካትታቸውን ነገሮች የማያካትት ይሆናል፡፡ ቢፈጸም እንኳ ያለ ትሕትና፣ ያለ መረጋጋት፣ ያለ እምነት፣ ያለ ተመስጦና ያለ ፍቅር ይሆናል፡፡ በዚህ ጊዜ ጸሎት ማድረሱ ይበቃል ብትልም እንኳ ጸሎትህ በልማድ የሚደርስ ይሆናል፡፡

በዝላት ምክንያት በጸሎት ላይ የሚመጣው ተመሳሳይ ችግር በሁሉም መንፈሳዊ ተግባራት ላይ ይከሰታል።

በዝላት ውስጥ ስትሆን መጽሐፍ ቅዱስን የምታነበው በልማድ፣ ያለ መረዳትና ያለ ተመስጦ ነው። በመሆኑም ያነበብኸውን በሕይወትህ ውስጥ ተግባራዊ ለማድረግ አትሞክርም። ብትሞክርም እንኳ ያለ ምንም ልምምድና በምታነበው ቃለ እግዚአብሔር ላይ ምንም ዓይነት ፍላጎት ሳይኖርህ ይሆናል። ነቢዩ ዳዊት ግን ስለ ቃለ እግዚአብሔር ከዚህ በተለየ መልኩ እንዲህ ይላል፡- «በዙ ምርኮ እንዳገኝ በቃልህ ደስ አለኝ።» መዝ 118:162። አንተ ግን ቃለ እግዚአብሔርን የምታነበው እንደ ተራ ልምድ ወይም ሥራ ነው። ምናልባት መንፈሳዊ ሕይወትህን የደመርከው ለእግዚአብሔር ባለህ ፍቅር ቢሆንም በዚያው ልትቀጥል አልቻልህ ይሆናል። ግን ለምን?

ምናልባት እንዲህ ያለው ዝላት የመጣብህ ስለ ብዛቱ እንጂ ስለ ጥራቱ ስላልተጨነቅህ ሊሆን ይችላል። ይሄ ደግሞ ወደ ተራ እምልኮ ይመራሃል። የተወሰነ መጠን ያላቸው መዝሙራትና ሌሎች ጸሎቶች ማቅረብ ትፈልጋለህ። የተወሰነ ቁጥር ያላቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ምዕራፎችም ልታነብ ትፈልጋለህ። ከዚህ በተጨማሪ የተወሰነ ቁጥር ያላቸውና በጸሎት ውስጥ የሚቀርቡ ስግደቶችን መስገድ ትፈልጋለህ። ይሁን እንጂ እነዚህን ሁሉ አንዴት ማከናወን እንዳለብህ አታውቅም። በዚህ ጊዜ የአንተ ብቸኛ አትኩሮት የሚሆነው ብዛቱ ላይ እንጂ ባለው መንፈስ ላይ አይደለም። ከላይ ከጠቀስናቸው መንፈሳዊ ልምምዶች መካከል ጥቂቶቹን ብታገኝ በዚህ ብቻ ስለምትደሰት እግዚአብሔር በእምልኮት አልጸጸምህ ተደሰተም አልተደሰተም ግድ አይኖርህም።

ይህን አስመልክቶ ቅዱስ ይስሐቅ «በእግዚአብሔር ፊት የቆምሁት ቃላትን ለመቁጠር አይደለም።» በማለት ይመክርሃል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም አልፍ ቃላትን በልሳን ከምናገር ይልቅ አምስት ቃላት በሕሊናዬ ብናገር እመርጣለሁ ብሎሃል። 1ኛ ቆሮ 14:19።

አስቀድመን የተናገርናቸውን መንፈሳዊ ተግባራት ለማከናወን ብትፈልግም ጸሎትህን የምታከናውነው በመጣደፍ ስለሚሆን ጸሎትህ የሚጠናቀቀው ያለ ምንም መረዳትና ተመስጦ ይሆናል። እንዲህ ያለው ጸሎት ዋና ተግባርን ለማከናወን የሚደረግ ግዳጅ ይሆናል። ይህ ዓይነቱን ጸሎት መነከሳት ደንብ ብለው ይጠሩታል። በመሆኑም ከእግዚአብሔር ፍቅር ጋር በመነጋገርህ ደስ ሊልህ ሲገባ ይህ ደንብ የአንተ ዓላማ ሆኖ ይቀራል። ከመንፈሳዊው መንገድ አፈንግጦ የሚወጣው ዓላማ የሚመራህ ወደ ዝላት ነው። ምክንያቱም እንዲህ ያለው ነገር በመንፈስ መቃጠልን ከሚያስገኝልህ መንፈሳዊ ጸሎትህ አንተን ለይቶ መውሰዱ እርግጥ ስለሆነ ነው።

በዙ ሰዎች በመጀመሪያ ዜማዎችንና የመዝሙራትን ስንኞች ባልባቸውም አይዟቸውም። ቀስ በቀስ ግን በእነርሱ ላይ በ፡መስጦ ስለሚቆዩ በመንፈስ ሆነው ይጸልዩአቸዋል። ከብዙ ልምምድ በኋላ መዝሙራቱንም ሆነ ዜማዎቹን በቃላቸው ስለሚይዙአቸው በፍጥነት ይወጧቸዋል። በዚህ ጊዜ ከአንደበታቸው የሚወጡት ቃላት ግን ግልጽ ሆነው አይወጡም።

ከዚህ ሌላ ጸሎትን ማነብነብና ፍጥነት የሚመሩት መረዳት ወደሌለበት፣ መልካም ስሜት ወደማይገኝበትና ተመስጦ ወደማይገለጽበት ሕይወት ነው። አንተ ግን በእነዚህ ሁሉ የምትፈተን ከሆነ ለራስህ እንዲህ በል፡- «ቀራጩ በጥቂት ቃላት ወደ አንተ እንደጸለየውና ከበስተቀኝህ የተሰቀለው ወንበዴ በአንዲት ዓረፍተ ነገር ጸሎቱን ለአንተ እንዳቀረበው እኔም ከአንተ ጋር ከልቤ ለመነጋገር እፈልጋለሁ።»

ለዝላት ምክንያት ከሚሆኑት ነገሮች መካከል አንዱ በጸሎት ሳይሆን በማነብነብ መደሰት ነው። አንተ ከልብህ ተጨማሪ የሆኑ ጸሎቶችን ሳታክል በእነዚህ በተጠኑ ጸሎቶች መደሰትህ ብቻ ተገቢ አይደለም። በእርግጥ መዝሙራትንና ሌሎች የተጠኑ ጸሎቶችን በመረዳት ከልባችን ሆነን የምንጸልያቸው ከሆነ መልእክቶቻቸው ድንቅ ነው። እነርሱ መንፈሳዊ መዛግብት ናቸውና። ከዚህ በተጨማሪ በራስህ ቃላት ከልብ ሆነህ በምትደግማቸው የግል ጸሎቶችህ ውስጥ በእግዚአብሔር ፊት እንደቆምህና እንደምታየው ሆነህ ልትቆም ይገባሃል። በመንፈሳዊ መቃጠል ውስጥ እያለህ በዝላት የምትወጋ ከሆነ እነዚህ የግል ጸሎቶችህን በመጸለይ በሕይወት ውስጥ የሚያመጡትን ሰውጥ ተመልከት።

ለብዛት፣ ለፍጥነት፣ ለልማድና ለደንብ ከመገዛት ውጪ ሁን! ይልቁንም በመንፈስ፣ በመረዳትና በመነካካት ውስጥ ሆነህ ጸልይ። ከመውደቅ በመጠንቀቅ ለሌሎችም መንፈሳዊ ልምምዶችህ ተመሳሳይ ድርጊቶችን ፈጽም። የሚሰማህ ወይም የሚታወቅህ ለብ ማለትህ ከሆነ ጥልቅ የሆኑ ጥቂት ጸሎቶችን ጨምር። በመቀጠልም ሌሎች ተመሳሳይ ጥልቀትና ቁጥር ያላቸው ጸሎቶችን ጨምር። ይህን ማድረግ የሚያቅትህ ከሆነ ዝቅተኛ ቁጥር ባላቸው ጸሎቶችህን እየደገምህ ቆይ! ዋናው ቁም ነገር የጸሎትህ ጥልቀት ስለሆነ ከዝላትህ እንድትፈወስ ይረዳሃል።

ዝላት በጸሎት፣ በንባብ፣ በተመስጦና በመንፈሳዊ ልምምዶች ተወስኖ የሚቀር አይደለም። ዝላት ውስጣዊ የልብ ስሜቶችን፣ የተለያዩ የመንፈስ ፍሬዎችንና መንፈሳዊ ሕይወትን ሙሉ ለሙሉ ሊያጠቃ ይችላል። በመሆኑም አስቀድሞ የነበረው መንፈሳዊ ቅንዓት ይቀንሳል፤ ለበዓላት የነበረው ጉጉት ይቀዘቅዛል፤ ራስን ማዋረድና የንስሐ ሕይወትን መምራት የነበረው ኃይል እየሰላ ይመጣል።

የዝላት አሠራርና አካሄድ ተመሳሳይ ሊሆን ይችላል። ለዚህ ምሳሌ ከሚሆኑት መካከል ራስን ከእግዚአብሔር ጋር በማያገናኝ ጉዳይ ውስጥ መጥመድ አንዱ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ነገር የዝላት ምልክት ወይም ምክንያት ነው ሊባል ይቻላል። ራስን ሳያሻሽሉ በደረሱበት የዕድገት ደረጃ መደሰት ለዝላት ምክንያት ወይም ምልክት ነው። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የተነጋገርንበት ከፍቅር ወደ ወረት መውደቅም የዝላት ምክንያት ወይም ምልክት ነው። በመቀጠል የዝላት ምክንያቶችንና መፍትሔያቸውን በማስመልከት እንነጋገራለን።

የዝላት ምክንያቶችና መፍትሔዎቻቸው፡፡

- ከእግዚአብሔር ጋር በማያገናኙ ጉዳዮች ባተሉ መሆን፡፡

አደገኛው ከሆኑት የዝላት ምክንያቶች አንዱ ይህ ነው፡፡ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር በማያገናኙ ምክንያቶች የሚጠመድ ከሆነ ለእግዚአብሔርም ሆነ ለመንፈሳዊነቱ ጊዜ አያገኝም፡፡ በዚህ ጊዜ ሰው ትኩረቱን የሚያደርገው አስቀድሞ ለጀመረው ሥራ እንጂ ለእግዚአብሔር አይደለም፡፡ ቅድሚያ የሚሰጠው ለእግዚአብሔር ስላልሆነም ደረጃው የመጨረሻ ይሆናል፡፡ ልብን በመንፈስ የሚያቀልጡት መንፈሳዊ ልምምዶች ስለማይኖሩትም ሰውየው ልፍልፍስ ሆኖ ይቀራል፡፡

የቀደሙ ሥራዎች የተለያዩ ናቸው፡፡ አንዳንዶች ሥራዎች ዓለማዊ ሲሆኑ ሌሎች ደግሞ በመንፈሳዊ መስክ ውስጥ የሚገኙ ናቸው፡፡ አንድ ሰው አስቀድሞ በቤተሰብ ጉዳይ ወይም በጥናት ወይም በሥራ ወይም በቀልድ ወይም በትርፍ ጊዜ ሥራ ወይም በሌሎች ሥራዎች ስለሚጠመድ ለመንፈሳዊ ልምምዶች ጊዜ አያገኝም፡፡ ለአንደዚህ ዓይነቱ ሰው ሁለት ጠቃሚ ምክሮች ልንሰጠው እንችላለን፡፡ እነርሱም፡-

- 1- ጊዜን ማቀናጀት ወይም ቅድሚያ ለሚሰጣቸው ቅድሚያ መስጠት አለበት፡፡
- 2- «ሰው ዓለሙን ሁሉ ቢያተርፍ ነፍሱንም ቢያጎድል ምን ይጠቅመዋል?» (ማቴ 16:26) የሚለውን ቃለ እግዚአብሔር ዘወትር ማስታወስ አለበት፡፡

ጊዜህን ይህን በመሰለ መንገድ የምታቀናብር ከሆነ ከፊል ጊዜህን ለመንፈሳዊ ተግባራት ታውላለህ፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ለሕይወትህ ጠቃሚ የሆኑ የመንፈሳዊ ልምምዶችን ዋጋና የዘላለማዊነትን ዋጋ ጥቅም ትገነዘባለህ፡፡ ይህን ተገነዘብህ ማለት ደግሞ በማንኛውም ሥራ የተጠመድህ ብትሆንም እንኳ ለመንፈሳዊ ተግባሮችህ ጊዜ ለመስጠት ታተኩራለህ፡፡

ከአገልግሎትና ከቤተ ክርስቲያን ጋር በሚያገናኙ ጉዳዮች መጠመድህን ተገንዝብ፤ ይህ ሕሊናህን በማስደሰት ከመንፈሳዊነት ሊያርቁህ ከሚችሉ ጉዳዮች ሊያወጣህ ይችላል፡፡ መንፈሳዊነት አየቀዘቀዘ ሲሄድ አገልግሎትህ እየላለ መምጣቱንና ፍሬ ማፍራት አለመቻሉን እወቅ፡፡ መንፈሳዊነት ተራ እንቅስቃሴ ሳይሆን ከአንዱ ሰው ወደ ሌላው ሰው የሚሸጋገር መንፈስ ነው፡፡ ከዚህ በተጨማሪ መንፈሳዊነት ተገልጋዩ ከአገልጋዩ የሚያገኘው ሕይወት ነው፡፡

አገልግሎት በእግዚአብሔርና ከእርሱ ጋር በሚሆን አንድነት መደሰት መሆኑን የማይቀበል አገልግሎት ካልሆነ አገልግሎት አይባልም፡፡ ከጸሎት፣ ከተመስጠና ከእርሱ ጋር ከሚኖሩህ ምሥጢራዊ ግንኙነቶች የሚለይህ መንፈሳዊ አገልግሎት እንዲኖርህ እግዚአብሔር አምላክ አይፈቅድም፡፡ በመሆኑም አገልግሎቶችህንም ማቀናጀት አለብህ ማለት ነው፡፡

የጠፋው ልጅ ታላቅ ወንድም ለአባቱ ያቀረበውን ወቀሳ አስታውሰ፡፡ «... እነሆ ይህን ያህል ዓመት እንደ ባሪያ ተገዝቼልሃለሁ፤ ከትእዛዛትህም ከቶ አልተላለፍሁም፤ ለእኔም ከወዳጆቼ ጋር ደስ እንዲላኝ አንድ ጠቦት ስንኳ አልሰጠኸኝም...» ሱቃ 15:29፡፡ ይህ ልጅ አባቱን ያገለገላቸው ረዥም ዓመታት መልካም ሆነው ሳሉ ፈቃዱ የአባቱን ፈቃድ የተቃወመበት ተቃውሞ የከፋ ስለነበር መንፈሳዊነቱ ደካማ ሆኗል፡፡ ይህ ደግሞ ታናሽ ወንድሙ ወደ አባቱ ቤት ስለ ተመለሰ አባቱ ባደረገለት ግብዣ ላይ እንዲገኝ ፈቃደኛ አላደረገውም፡፡ ይህም ከአባቱ ጋር ባደረገው ንግግር ውስጥ ተገልጧል፡፡

አንተም በአባቱ ደስታ ለመደሰት አገልግሎቱ እንዳዘገየው ታላቅ ልጅ አትሁዝ እርሱ ራሱንና መንፈሳዊነቱን እኩል ሊንከባከብ ሞክሯል፡፡ አንተ ግን የቀደሙ ተግባራትህን በምትችለው አቅምህ መጠን ለመቀበል ሞክር፡፡ ስለ መንፈሳዊነትህ ስትል በጥቂት ጉዳዮች ተጠመድ፤ ይህን ካደረግህ ብዙ ጉዳዮችን ማለትም መዘናናትን፣ ስብሰባዎችንና የቤት ንግግሮችን በቀላሉ ልታቆማቸው እንደምትችል ታውቃለህ፡፡ ምንም እንኳ በሁሉም ጊዜ ውስጥ በሥራ የተወጠርህ ሰው ብትሆንም በማንኛውም ጊዜ ልብህን ወደ እግዚአብሔር ለማግኘት ሞክር፡፡ ቀድመው የሚመጡ ተግባሮችህና ጊዜዎችህ ሁሉ ልብህን ሙሉ ለሙሉ አይቆጣጠሩት፡፡ ምክንያቱም ይህን ሁሉ ጊዜ ለብክነት መዳረግ ስለማያስፈልግህ ነው፡፡ ይህን ሳታደርግ ቀርተህ ጊዜህን ሁሉ ቀድመው ለመጡ ተግባራቶችህ የምትጠቀምባቸው ከሆነ ለእግዚአብሔር የምትሰጠው ጊዜ ወዴት ሊደርስ ነው?

እግዚአብሔር አምላክ እንኳን በሥራህ የሕይወትህ ባለቤት መሆኑን ልንገነዘብ የሚያስፈልግ አይመስለንም፡፡ ስለሆነም እግዚአብሔር በአንተ ጊዜ ውስጥ ያለውን ድርሻ በማስመልከት ሁለት ጠቃሚ ነገሮችን ልናስታውስህ አንወዳለን፡፡ እነርሱም፡-

- 1- ሰንበት የእግዚአብሔር ስለሆነ እርሱን ቀድሰው፡፡
- 2- ከጊዜ አንጻር የመጀመሪያ ፍሬዎችህን ያስገኙልህ ትእዛዛትን አስታውሳቸው፡፡

የእግዚአብሔርን ቀን (ሰንበትን) ለመጠበቅ ለተነገረው ትእዛዝ ታማኝ ሆነህ ለመገኘትህ እርግጠኛ ሁን፡፡ በዚህ እርግጠኛ ከሆንህ ሳምንቱን ሙሉ ከዝላት ይጠብቅህ ዘንድ ከመንፈሳዊ ጎተራህ እያወጣህ የምትመገበው መብል አታጣም፡፡ የመጀመሪያ ፍሬዎችህን አስመልክቶ ለወጣው ትእዛዝ ታማኝ ከሆንህ የቀንህን የመጀመሪያ ፍሬ ለእግዚአብሔር ትሰጣለህ፡፡ በዚህ ጊዜ የምታገኘው የመንፈስ መቃጠል ቀኑን ሙሉ ከአንተ ጋር ከመዋሉም በላይ ሌሎች ጊዜዎችህን ለመንፈሳዊ ተግባራት እንድታውል ያበረታታሃል፡፡

3- ሌላም ትኩረትህን ለመሳብ የምንፈልግበት ነገር አለ፡፡ በዓለማዊ ጉዳዮች ተወጥረህ የምትውል ከሆነ እነዚህ ጉዳዮች ልብህን፣ ልብህንና ሁለንተናህን ተቆጣጥረውት ይውላሉ፡፡ ከዚህ በኋላ ለጸሎት ስትቆም ሕሊናህ በእነዚህ ጉዳዮች ስለሚሰረቅ ጸሎትህ አጥብቆ ጠያቂ ጸሎት አይሆንም፡፡ በተለያዩ ጉዳዮች መጠመድ የዝላት ምክንያት ነው ብለን ስንናገር የምንናገረው በጊዜ ስለ

መወጣር ብቻ ሳይሆን ስለ አላብ መወጣርና ስለ ልብ መወጣር ጭምር ነው። እንዲህ ዓይነቱ መወጣር በሰው ውስጥ ዘልቆ ስለሚገባ እደገኛቱ የከፋ ይሆናል።

4. በዚህ መሠረት በሌሎች ጉዳዮች መወጣታችንን እንድናቆም ቤተ ክርስቲያን በቀን ውስጥ ሰባት ጊዜ ለጸሎት የምንቆምበትን ሥርዓት አበጅታልናለች። በዚህም በቀን ውስጥ ካሉት ሰዓታት ከፊት ከእነዚህን ጸሎታት በቀን ወይም በ24 ሰዓት ውስጥ በየሦስት ሰዓቱ ልዩነት የቀመረችልን ሁላችንም በዓለም ውስጥ ስላለው ከንቱ ሕይወት ከማሰብ ተላቀን በእነዚህ ሰዓታት ውስጥ ልባችንን ወደ እግዚአብሔር እንድናነሣና ከእርሱ ጋር እንድንጋገር ነው። ይህን በማድረጋችንም መንፈሳዊ መቃጠላችንን ጠብቀን እናቆያለን።

በዚህ መሠረት የዕለቱን ጸሎት በማከናወን ታማኝ ሆነህ ከተገኘህ ለብ ያልህ አትሆንም። ምክንያቱም ሕሊናህ ቀኑን ሙሉ ስለ እግዚአብሔር ከማሰብ ቸል የሚልበት ጊዜ ስለማይኖረው ነው።

የዝለት ምክንያቶች ከሆኑት መካከል ለረዥም ጊዜ ከእግዚአብሔር ርቆ መቆየት አንዱ ነው። ሰዎች ለዚህ ዝለት የሚጋለጡት ከጠዋትና ከማታ ጸሎታቸው በስተቀር ሌሎቹን ስለማይጸልዩ ነው። ሌሎቹ ጸሎታት የሚፈጸሙባቸው ሰዓታት በቀን ውስጥ በጣም የማይመቹና በሥራ ባተሌ የምንሆንባቸው ሰዓታት ከመሆናቸውም በላይ ጥቃትና ውጊያ የሚበዛባቸው ሰዓታት ናቸው።

ከዝለት ለማምለጥ ከፈለግህ በየጊዜው ልብህን ወደ እግዚአብሔር በማግኘት ለአንድ ደቂቃ ካልቻልህም ለጥቂት ሴኮንዶች በአንድ ዓረፍት ነገር የተጠቃለለች አጭር ጸሎት አድርስ።

ክንከላ መራቅ።

በዚህ ዙሪያ በመንፈስ የሚቃጠሉ ሰዎች ዓይነታቸው ሁለት ነው።

- የመጀመሪያው ሰው በቅርቡ ንስሐ የገባ ከመሆኑም በላይ ትሑትና ራሱን ያዋረደ ሰው ነው። እርሱ በኃጢአት ተምች የተበሉ ዕድሜዎቹን ለማካከል ስለሚፈልግ ዕንባዎቹ ዘወትር ለዐይኖቹ ቅርብ ሆነው ይታያሉ። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ዘወትር በመንፈሱ የሚቃጠል ሰው ነው።

- ሁለተኛው ሰው የእግዚአብሔርን ፍቅር የታደለ ሰው ነው። በመሆኑም ፍቅሩ ዘወትር በልቡ ውስጥ ስለሚንቀሳቀል መንፈሳዊ መቃጠል በእርሱ ዘንድ አለ። ይህም በጸሎቱ፤ በእገልግሎቱና በሚያከናውናቸው መንፈሳዊ ተግባራት ውስጥ ተገልጦ ይታያል።

በመካከለኛ ደረጃ ላይ ያለ ሰው ግን ለብ ያለ ነው። እርሱ በምድረ በፋ የነበሩትን እስራኤላውያን ይመስላል። እነርሱ የእግዚአብሔርን ማዳንና ለእነርሱ ያደረጋቸው ተአምራቱን ለመመልከት ከባርነት ሀገር ለመውጣትም ሆነ ማርና ወተት ወደምታፈሰው ወደ ከነዓን ለመድረስ ወይም መና ለመብላት አልቻሉም።

መካከል ላይ ያለ ሰው የሚገጥመው ዕድል ፈንታም ከእነርሱ ጋር ተመሳሳይ ነው። እርሱ በንስሐው አልደመቀም በፍቅሩም አልተቃጠለም። እርሱ ዓይኖቹን እቅንቶ ወደ ሰማይ ሊመለከት እንደ ፈራው ቀራጭ (ሉቃ 18:13) ወይም በፍቅርና በቅርብ ወደ ጌታ ደረት ተጠግቶ እንደ ነበረው እንደ ዮሐንስ ፍቁረ እግዚእ በውስጡ የሚቃጠል መንፈስ የሌለው ሰው ነው። በአጠቃላይ እርሱ በመካከል ያለ ወይም የላለ ሰው ነው።

ለኃጢአቶቹ የሚያልቅስባቸውን ቀናት ቢናፍቃቸውም ሊያገኛቸው አይችልም። ከዚህ በኋላ እምነቱን የሚፈጽመው መንፈስ ወይም ጥልቀት በሌለውና እንደ ነገሩ በሆነ አምልኮ ነው። ይጻልያል፤ ይጸማል፤ መጽሐፍ ቅዱስ ያነባል፤ መንፈሳዊ ጉባዔ ይካፈላል፤ ንስሐ ይገባል፤ ቅዱስ ቁርባን ይቀበላል ምናልባትም ሊያገለግል ይችላል። ይሁን እንጂ በእነዚህ ውስጥ የልቡን መዋረድ የሚያነሣ ነገር አያገኝም። ከመውደቅ የራቀ መስሎ ስለሚሰማው ሕሊናው አይገሥፀውም እንደማይገባ ሰው አድርጎም አይወቅስውም። ቀስ በቀስም ዕንባውንና ለንስሐ መቃጠልን ያጣዋል። ይህ ይሁን እንጂ መንፈሳዊ ተግባራቱን ያለ ፍቅርና ጥልቀት ማከናወኑን አያቋርጥም። በመሆኑም እርሱ ሰማይን አያገኝም በምድርም ላይ አይቆይም... የላለ ነውና።

እንዲህ ዓይነቱ ሰው ከፍተኛ መንፈሳዊነት ካላቸው ሰዎች ጋር የጠበቀ ግንኙነት በመፍጠር ወይም ስለ እነርሱ ከመጸሐፍት በማንበብ ከእነርሱ ጋር ሊመሳሰል ይገባዋል። በዚህ ጊዜ ስለ ራሱ ምንም ስለማይሰማው የንስሐና ራስን የማዋረድ ስሜት ወደ እርሱ ተመልሰው በመምጣት ወደተቀጣጠለ ንስሐ እነሳስተው ይመሩታል። ከዚህ በመቀጠል ኃይል ወደሚሰጡትና መንፈሳዊ መቀጣጠሉን ወደሚመልሱለት መንፈሳዊ ተግባራት ይሸጋገራል። ወይም ደግሞ ድካሙ እንዲሰማውና በጥልቀት ልምምድ ማድረግ እንደተሳነው እንዲታወቀው ያደርጉታል። ከዚህ ሁሉ በኋላ በድጋሚ ወደ ንስሐ ሕይወት ይመሰላል። በዚህ ጊዜ ግን መንፈሳዊ ደረጃው ከፍ ያላል።

ስለሆነም በጸሎቱ፤ በጸሎቱና በሌሎቹም መንፈሳዊ ተግባራቱ ራሱን መንፈሳዊ ለማድረግ ያለማምጻል። ይህ ደግሞ ከተራ ልማድ በማውጣት ከእግዚአብሔር ጋር በጥልቀት ኅብረት እንዲፈጥር ያደርገዋል። እዚህ ደረጃ ላይ ሲደርስ እንደሚገባው እንደማይጸልይ፤ እንደማይጸምና እንደማያነብ ይታወቀዋል። በመሆኑም በተገቢው መንገድ ለመጸለይ፤ ለመጸምና ለማንበብ እንደ አዲስ መማር እንደሚገባው ጠንቅቆ ያውቃል። ከዚህ በኋላ በድጋሚ አውነተኛ የንስሐ ሕይወት ሲኖር ይጀምራል። ይህን የሚያደርገውም አሁን ለጀመረው ትክክለኛ አምልኮ ንስሐ መግባት ስለሚገባው ነው። ይህ ደግሞ በቀጥታ ወደ መንፈሳዊ መቃጠል ይመራዋል።

ንስሐው በተገቢው ወይም በጠንካራው መሠረት ላይ ካልተመሠረተ ግን ዝለት ይገጥመዋል። ስለሆነም በአውነተኛው መቃጠል ውስጥ ይኖር ዘንድ የንስሐውን መሠረት በሚገባ ሊያደራጅ ይገባዋል። ለንስሐ የሚደረገው መነሣሣት ጊዜያዊ ከሆነ የሰውየው ውድቀት በዝለት ይጠቃላል። በመሆኑም ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ግንኙነት ሊመሠርት የሚገባው ለእርሱ ባለው ፍቅር መሠረት ላይ ነው። ከዚህ በተጨማሪ በመልካም ነገሮችና በመንፈሳዊ

ሕይወት አስፈላጊነት ማመን አለበት። ይህን የሚያደርግ ከሆነ ከዝለት ያመልጣል።

ለንስሐ የሚደረገው የመጀመሪያው መነሳሻ በመንገድ ላይ ያለው ደረጃ ነው። ስለሆነም አንድ ንስሐ የሚገባ ሰው እዚህ ደረጃ ላይ ሲደርስ መቆም የለበትም። ይልቁንም መንፈሳዊ መነሣቱን በማስተካከል በመንፈሳዊ መቃጠሉ ይቀጥላል። ሌላው የዝለት ምክንያት ያለ ምንም ዕድገት መደሰት ወይም መርካት ነው።

ደስታና ዕድገት አለማሳየት።

እንቅስቃሴ በመንፈስ መቃጠልን ስለሚገልጥ መንፈሳዊ ሰው ዕድገት ባሳየ ቁጥር በመንፈስ መቃጠሉን ጠብቆ ይጓዛል። ይሁን እንጂ አንድ ደረጃ ላይ ሲደርስ ይህን ጉዞውን ካቆመ ስለሚደርቅ ዝለት ይይዘዋል። እንደዚህ ዓይነቱ ዝለት ብዙዎችን ይገጥማቸዋል። እንደዚህ ዓይነቶቹ ሰዎች ደግሞ ከንስሐቸው በፊት ጸሎት የማይጸልዩ ሰዎች ናቸው። የጸሎትን ጣፋጭ ጣዕም ማጣጣም ሲጀምሩ ግን በልባቸው ውስጥ በመንፈሳዊ መቃጠል የሚሞላ ደስታ ያገኛሉ። እነዚህ ሰዎች ጸሎትን አስመልክቶ አንድ ደረጃ ላይ ሲደርሱ እዚያው ላይ የሚቆሙ ከሆነ ግን በጊዜ መንገድ ውስጥ በደመ ነፍስ መጓዝ ይጀምራሉ። እነዚህ ሰዎች መኪናን ያስታውሱናል። መኪና እስከ ተንቀሳቀሰ ድረስ መሞቁ አይቀርም። ለረዥም ጊዜ ከቆመ ግን ባትራው ስለሚደክም ድጋሚ መሞላት አለበት። ይህን የሚመስለው ድርጊት የሌለው ሕይወት ደግሞ ወደ ዝለት ይመራል። እነዚህ ሰዎች እንዲህ ያለውን ነገር የሚፈጽሙት ደግሞ በጸሎታቸው ውስጥ ብቻ ሳይሆን በመንፈሳዊ ጸማቸው፣ በንባባቸውና በአገልግሎታቸው ውስጥ ጭምር ነው።

እዚህ ላይ እስከ ሦስተኛው ሰማይ ድረስ የተነጠቀውን ቅዱስ ጳውሎስ ምሳሌ አድርገን ልንወስደው እንችላለን። ከዚህ ሁሉ በኋላ እርሱ የተናገረው እንዲህ በማለት ነው። «ወንድሞች ሆይ! እኔ ገና እንዳልያዝሁ እቆጥራለሁ፤ ነገር ግን አንድ ነገር አደርጋለሁ፤ በኋላዬ ያለውን እየረሳሁ በፊቴም ወዳለው እየተዘረጋሁ በክርስቶስ ኢየሱስ ከፍ ከፍ ያለውን የእግዚአብሔርን መጥራት ዋጋ እንዳገኝ ምልክትን አፈጥናለሁ።» ፊል 3:12-14። ቅዱስ ጳውሎስን የሚያሳልፉት ሐዋርያ ገና ምንም እንዳልያዝሁ እቆጥራለሁ ብሎ ለብዙ ጥረት የሚዘጋጅ መሆኑን ስትሰማ ምን ማድረግ እንዳለብህ ታስባለህ?

እጥብቆ ጥረት ማድረግ በማንኛውም ጊዜ ስለማያረካ የተፈለገው ደረጃ ላይ ብትደርስም እንኳ ልታቆመው አትችልም። ስለሆነም በዝለት እንዳትወድቅ ጥረትህን ሳታቋርጥ መቀጠል አለብህ። ማቆም የሚመራህ ወደ ዝለት ብቻ ሳይሆን ወደ ውድቀትም ነውና ይህ በጣም አደገኛ ነገር ነው። አብዛኛውን ጊዜ ጥረቱን በመካከል የሚያቆም ሰው ከፋቴ ማቆሙ ብቻ ሳይሆን ወደ ጌላ መጓዙ ነው።

መንፈሳዊ ሕይወት የማያቋርጥ እንቅስቃሴ፣ የማያቋርጥ የመንፈስ መቃጠልና የማያቋርጥ ዕድገት የሚገለጽበት ሕይወት ነው። ዋና ዓላማውም

ሙሉ እስኪሆኑ ድረስ ጥረት ማድረግ ነው። አንድ አማኝ ጥረት ማድረግ ያለበት በመንፈስና እንደ መንፈስ ለመኖር ብቻ ሳይሆን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንደተናገረው መንፈስ ቅዱስ በሙላት እንዲኖርበት ነው። «መንፈስ ይሙላባችሁ . . .» ኤፌ 5:18። ሰው በመንፈሱ ሙሉ ከሆነ በዝለት ከመውደቅ ይድናል። ይሁን እንጂ በዚህ ዕድገትና ሙሉነት መካከል ሌላ የዝለት ምክንያት እንዳለ ልንገነዘብ ያስፈልጋል። ይኸውም፡-

የተመረጡ ቦታዎች አደገኝነት።

አንድ ሰው በመንፈሳዊ ሕይወቱ መጀመሪያ ላይ የሚኖረው በትሕትና፣ ራስን በማዋረድና በጸጋ ስለሚሆን እግዚአብሔር ሁልጊዜ ከእርሱ ጋር ነው። ይህን አስመልክቶ ነቢዩ ዳዊት እንዲህ ይላል፡- «እግዚአብሔር ልባቸው ለተሰበረ ቅርብ ነው . . .» መዝ 33:18። በዚህ መሠረት ሰው በትሕትና፣ ራስን በማዋረድና በጸጋ እግዚአብሔር ውስጥ ስለሚኖር በመንፈሳዊ መቃጠል ውስጥ ይኖራል።

ይህ ይሁን እንጂ እንዲህ ዓይነቱ ሰው ዕድገት ሊያሳይ የተወሰኑ ኃላፊነቶች በአደራ ስለሚጣሉበት የተመረጠው ቦታ ላይ መቆም የሚችልበት የተመረጠው ቦታ በራሱ አደገኛ አይደለም። ይሁን እንጂ በእርሱ ውስጥ ልብ ሊታበይ ወይም ከፍ ከፍ ሊል ይጀምራል። በዚህ ጊዜ አንድ ሰው ከጥንቃቄ፣ ከጥብቅነትና ከትሕትና በማፈንገጥ አንድ እርምጃ እንኳ ከተራመደ በዝለት ይወድቃል።

ሰው ንስሐ በገባበት ሰሞን ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚገባው፡- «አቤቱ ጌታዬ ሆይ! እኔ ከዚህ ጥዕረት ዜማ ጋር ልጣጣም አልችልም፤ እኔ የዚህ የቅዱሳን ጉባኤ ተሳታፊ ልሆን አልችልም፤ በዚህ የተቀደሰ ቦታ ውስጥ ልገኝ አይገባኝም . . .» እያለ ነው። ቀጠል አድርጎም «እኔ ግን በምሕረትህ ብዛት ወደ ቤትህ እገባለሁ . . .» (መዝ 5:7) ይላል። ከዚህ በኋላ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሊያስተምር፣ ሊያደራጅና ሊቆጣጠር ይጀምራል። ጥቂት ቆይቶም ልገባ አይገባኝም ወዳለው የእግዚአብሔር ቤት ሁሉን በመርሳት እንደ መሪ ሆኖ ይገባል። በዚህ ጊዜ ወደ ቤተ እግዚአብሔር የሚገባው ያለ ምንም ፍርሃት፣ ስግደትና በዓይኖቹ ውስጥ ጠብታ ዕግሳ ሳይታይ ነው።

እርሱ ከዚህ በኋላ ወደ እግዚአብሔር ቤት የሚገባው ለእንሌ ወይም ለእንሊት ትእዛዝ ለመስጠት ወይም ለመገሰጽ ወይም በአንድ ጉዳይ ዙሪያ ለመወያየት ወይም አንድ የሆነ ሥራን ለመቆጣጠር ይሆናል። እርሱ ወደ ቤተ እግዚአብሔር የሚገባው በኃላፊነት የተሰጠውን አገልግሎት ወይም ሥራ ለመወጣት ብቻ ይሆናል። ይሁን እንጂ በዚህ ሁሉ መካከል እግዚአብሔርን ይረሳል በእርሱ ቤት ውስጥ መሆኑንም ሙሉ ለሙሉ ይዘነጋል። በመሆኑም አስቀድሞ «ዚህ የተቀደሰ ቦታ ውስጥ ልገኝ አይገባኝም . . .» በማለት የተናገረውን ቃል ሙሉ ለሙሉ ይረሳል። ምናልባት እንዲህ ዓይነቱ ሰው በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ የሚቆመው በዓል ለማክበር ሳይሆን ይችላል። ስለሆነም እርሱ በዚያ ሲገኝ ከዚህም ከዚያም ጋር ያወራል ከጓደኞቹም ጋር ይሳሳቃል። ከዚህ በተጨማሪ ለቆመበት ቦታ ምንም ክብር ሳይሰጥ ድምፁን ከፍ

በማድረግ የፈለገውን ሰው ይጣራል። በአጠቃላይ ቤተ ክርስቲያን በእርሱ ፊት መፈራረጥን ታጣለች።

እንዲህ ያለው ያለ ፍርሃት የሚደረግ እንቅስቃሴ እያደገ ሲሄድ በጸሎታትና በምሥጢራት ላይ ሊገለጥ ይችላል። የቅዳሴው ጸሎት ለእርሱ እንደሚያውቀው ተራ ዜማ ይሆንበታል። ቃላቱን የሚያውቃቸውና ጥልቅ ትርጉማቸውንም የሚረዳቸው ይሆኑበታል። በመሆኑም ለእርሱ ከእግዚአብሔር ጋር የሚነጋገርባቸው ቃላት መስለው አይታዩትም። ታዲያ ከዚህ የሚበልጥ ምን ዓይነት ዝለት ሊገኝ ይችላል? ከሁሉ የሚያስደንቀው ደግሞ ይህ ሰው ለዝለቱ ምክንያት የሆነውን ነገር ለማደባበስ ሲፈልግ ፍርሃትን አውጥቶ የሚጥለውን ፍቅር እንደታደለ አድርጎ ለመናገር ይደፍራል። 1ኛ ዮሐ 4:18።

የዚህ መጨረሻውም ፍርሃትን! ትሕትናንና ራስን የማዋረድን ሕይወት ማጣት ስለሚሆን ሰውየው በዝለት ይወድቃል። ወንድሜ ሆይ! ራስህን የቤተ ክርስቲያን ፃምድ አድርገህ ላለመመልከት ለራስህ ዘብ ቁም። ራስህንም አስፈላጊ አድርገህ በመመልከት አንተ በዚያ ቦታ ላይ ከሌለህ ማንም አንተን ተክቶ ሊሠራ እንደማይችል አድርገህም አትቆጠር። የአገልግሎት ሁሉ ጋላፊ ሆኖ ከተመደበው ሰው ጋር በአጋጣሚ ብትጣላ አገልግሎቱን ጥለህ ልትሄድ እንደምትችል አድርገህ ለማስፈራራት አትሞክር። ይህን በማድረግም የቤተ ክርስቲያንን መሠረት የምታናውጥ ሆነህ አይለማህ። ከዚህ ሁሉ ጀርባ ራስን ጠቃሚ አድርጎ የመቆጠር ስሜት ከመኖሩም በላይ ለዝለትህ እውነተኛ ምክንያት የሆነው የተደበቀ ኩራት ይገለጣል።

በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር እምላክ አንተን ለተወሰኑ ጊዜያት ከአገልግሎት በማገድ ቤተ ክርስቲያን ያለ አንተ ቤተ ክርስቲያን ሆኖ እንደምትቀጥል ያሳይሃል። ይህን ስትመለከት ራስህን በማዋረድ ካለህበት የተሳሳተ መንገድ ትወጣለህ። ከዚህ በኋላ በመጀመሪያ በውስጥህ የነበረው መንፈሳዊ መቃጠል ወደ አንተ ተመልሶ ይመጣል።

በቀርሜሉስ ተራራ ላይ የነበረው ታላቁ ነቢይ ኤልያስ የበዓልንና የማምለኪያ ዐይድ ነቢያትን በዚያ ድል ካደረገ በኋላና ሰማያት በእርሱ ጸሎት ተከፍተው ጠፍቶ የነበረው ዝናብ በድጋሚ መዝነብ ሲጀምር ከእግዚአብሔር ዘንድ አንዲህ የሚል ልብ የሚነካ ቃል ሰምቷል። «... በመጣህበትም መንገድ በምድረ በዳ ወደ ደግሰቆ ተመለስ... በፋንታህም ነቢይ ይሆን ዘንድ የእቤልሞሐንን ሰው የሣፋጥን ልጅ ኤልሳዕን ቅጣው... » 1ኛ ነገ 19:15እና16። ከዚህ በኋላ ኤልሳዕ የነቢዩ ኤልያስ መንፈስ ሁለት እጥፍ ሆኖ ስለ ወረደበት ከእርሱ የበዙ ተአምራትን ሲያደርግ ችሏል። ምንም እንኳ ከዚህ በኋላ ነቢዩ ኤልያስ ከነ ሥጋው ወደ ሰማይ ቢወሰድም ምድር እንደ ቀድሞው ሆኖ መቀጠሏን አላቋረጠችም። ይሁን እንጂ ይህ ሁኔታ እግዚአብሔር በእሳት ሠረገሎችና በእሳት ፈረሶች ወደ ሰማይ የወሰደውንና በደብረ ታቦር ተራራ ላይ ከጌታ ጋር እንዲገለጥ የፈቀደለትን የታላቁን ነቢይ የኤልያስን ክብር አልቀነሰበትም።

እግዚአብሔር በሠገባው ውስጥ ብዙ ቀበቶች አሉት። እርሱ ከፈቀደም ከምድር ድንጋዮች መካከል ለአብርሃም ልጆች አድርጎ ማስነሳት ይቻለዋል። ማቴ

ማቴ 3:9። ስለሆነም እግዚአብሔር በአገልግሎት ውስጥ በታማኝነት ሲያስቀምጥህ፡- «አቤቱ ጌታዬ ሆይ! አንተን ካገለገሉህ ቅዱሳን ጋር እቆጠር ዘንድ እኔ ማነኝ? እኔ አፌ ኮልታፋ ምላሴም ጸዮፍ የሆነብኝ ሰው ነኝ!» በማለት ተናገር። ዘጸ 4:10። እኔ ለአገልግሎት የማስናከያ ድንጋይ ልሆን እችላለሁ። ጋላፊነቶቼንም ልዘነጋ እችላለሁ። በእርግጥ ከእኔ የሚበልጡ ብዙ አገልጋዮች አሉሁ። ስለሆነም እኔን በወይን አርሻህ ውስጥ ልገኝ የማይገባኝ ባሪያህ አድርገህ ቅጠረኝ።

በተመረጡ ቦታዎች ላይ በዝለት እንዳትያዝ ይህን በመሰለ ትሑት መንፈስ ውስጥ ልትሆን ይገባሃል። ሰዎች የሚያወድሱህ ከሆነ ጋጢአቶችህንና ደካማ ጎኖችህን አስታውስ። የእግዚአብሔር ጸጋ ፈጽሞ እንዳይረሳህና በመንፈስ መቃጠልህ እንዳይቀዘቅዝ ውዳሴን አትቀበል። ይልቁንም ክብርን ሁሉ ለእግዚአብሔር በመስጠት ከቀዋርያው ከቅዱስ ጳውሎስ ጋር ሆነህ «... በእግዚአብሔር ጸጋ የሆንሁ እኔ ነኝ... » (1ኛ ቆሮ 15:10) በል።

በተመረጡ ቦታዎች ላይ የበላይ ሆነህ ከተመረጥህ የሚከተሉትን መመሪያዎች ከፊት ለፊትህ አስቀምጥ፡-

- ከአማኝነት ወደ ሊቅነት እንዳትቀየር ተጠንቀቅ!

- ከንቱ መጻሕፍትን በማንበብ፣ ተራ እውቀትን በመፈለግና የእውቀት ምንጭ ለመሆን በምታደርገው ጥረት በጊዜው ማዕበል ተጠርገህ እንዳትወሰድ ተጠንቀቅ! እውቀታዊ ጉዳዮችን በመከታተል የመንፈስን ጉዳይ ልትዘነጋ እንደምትችል እውቅ! ተራ መጻሕፍትን በማንበብ ስሜትህ ሲማረክም ራስህንና ዘላለማዊነትህን ትዘነጋለህ።

- በሰዎች ጭቅጭቅ መካከል ስትገባ ብዛት ባላቸው የክርክር ጉዳዮች ውስጥ ስለምትወድቅ ለሌሎች ሰዎች ያለህን ፍቅር ታጣለህ። ስለዚህ በንትርክ አትማረክ! ይህን የምታደርግ ከሆንህ ግን አሳብህ ሁሉ ክርክሩን በመርታት ሌሎችን ለማሸነፍ የቆመ ሆኖ ይቀራል። ምናልባትም ከሌሎች ጋር ስትከራከር ራስህን ከፍ አድርገህ የምታስቀምጥ ስለምትሆን እነርሱን ትጫናቸዋለህ! ትገዳቸዋለህ ወይም ታከስላቸዋለህ። ወይም ደግሞ በምትናገረው ነገር ላይ ሁሉ በራስህ ትተማመናለህ። በራስህ አሳብ ስለምትደገፍም ውጤት ለማምጣት ፈቃደኛ አትሆንም።

አንተ ያቀረብኸውን አሳብ የሚቃወም ማንኛውም ዓይነት አመለካከት ቢኖር እንኳ ውድቅ አታድርገው። በዚሁ ሳቢያ የሚነሣውን ክርክርም ሙሉ ለሙሉ አታጣጥሰው። መልስ ስትሰጥም በኩራትና በትዕቢት አይሁን። እንዲህ ያለው ክርክር በደግሞ ዙሪያ ሊመጣ በመንፈሳዊ ዝለት እንድትወድቅ ያደርግሃል። በመጨረሻ ክርክሩን በማስረጃ ልታሸነፍ ብትችልም እንኳ መንፈሳዊ አንተነትህን ልታጣው ትችላለህ። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ክርክሩንም ሆነ መንፈሳዊነትህን ታጣለህ።

ብዙ ሰዎች የእውቀት ጎተራዎች ሊሆኑ ቢችሉም መንፈሳዊ ማዕዳቸው ግን ባዶ ነው። ሰፊ እውቀት ይዘህ ጥቂት ተግባራዊ ሕይወት ከሚኖርህ ይልቅ

ጥቂት እውቀት ኖሮህ ሰፊ ተግባራዊ ሕይወት ቢኖርህ ይሻላል። በየዕለቱ መጽሐፍ ቅዱስ በታነብ የተወሰኑ ምዕራፎችን ያለ ጥልቅ መረዳት፣ ተመስጦ፣ ተግባራዊ ልምድና ያለ ጸሎት ለማንበብ ከሞከርህ ምንም ዓይነት መንፈሳዊ ጥቅም አታገኝም። ብዙ ብታነብም እንኳ ሕይወትህ የዛለ ከመሆን አያመልጥም። ስለሆነም ዋናውና አስፈላጊው ቁም ነገር ያለው ብዙ ማንበባችን ላይ ሳይሆን ንባባችንን መንፈሳዊና ጥልቅ ማድረጋችን ላይ ነው።

ስለዚህ ለአስተዳደራዊ ወይም ለሳይንሳዊ ወይም ደግሞ ለአመራራዊ ሥራ ካልሆነ በስተቀር የተመረጡ ቦታዎችን ለመያዝ ወይም ለማግኘት አትፈልግ። ምንጊዜም ቢሆን ራስህን ታናሽ አድርግ እንጂ ስለ ሁሉም ነገር ለማወቅ አትጓጓ። አንተ የማታውቃቸው አንዳንድ ጉዳዮች እንዳሉ በግልጽ መናገርህ ምንም ዓይነት ስህተት እንደሌለበት እውቅ!

ሌላው የዝለት ምክንያት በሕይወትህ ውስጥ የሚኖሩ ሰዎች ናቸው።

በሕይወትህ ውስጥ ያሉ ሌሎች ሰዎች።

ከእግዚአብሔር ይልቅ ሰዎችን የመንፈሳዊ ሕይወትህ ዓላማ አድርገህ መከተልህ አደገኛ ነገር ነው።

ገና ክርስትናን ስትጀምረው በመንፈሳዊ ሕይወትህ ፊት የምታስቀምጠው ዘላለማዊነትህንና ለእግዚአብሔር ፍቅር ያለህን መነሣሣት ነው። ዕድገት እያሳየህ ስትመጣ ግን ሌሎች ወደ አንተ ሕይወት በመግባት የዓላማዎችህ አንድ ክፍል ይሆናሉ።

በመንፈሳዊው መንገድህ ውስጥ ዋናውና ተቀዳሚው ዓላማህ ሊሆን የሚገባው ለሌሎች ሰዎች ምሳሌ መሆንህና ጥቃትን ከአንተ ማስወገድህ ነው። በዚህ ጉዳይ ውስጥ መልካም የምታደርገው ለመልካም ነገር ወይም ለእግዚአብሔር ፍቅር ስላለህ ሳይሆን ለሰዎች ምሳሌ ለመሆን ወይም የመንፈሳዊ ሕይወት ምሳሌ ለመሆን ወይም በጨለማ ውስጥ ለሚጓዙት ብርሃን ለመሆን ብቻ ነው።

ለተመሳሳይ ምክንያት ስትል ያለ ምንም ጥላቻ ወይም ኃጢአት ለሌሎች የማሰናከያ ድንጋይ እንዳትሆን ለእነርሱ ማብራራትህን ልታቋርጥ ትችላለህ። በዚህ ጊዜ ማንንም የማጠቃበት መንገድ አይደለም በሚል መንፈስ ኃጢአትን በምሥጢር የምትቃወምበትን መንገድ ችላ ልትለው ትጀምራለህ። ይህን በምታደርግበት ጊዜ መንፈሳዊ መነሣሣትህ የሚመጣው ከውስጥህ ሳይሆን ከውጪ ስለሚሆን ትዝላለህ። በዚህ ጊዜ ሁለት ዓይነት ተፈጥሮ ይኖርሃል። የመጀመሪያው ከሰዎች ራስህን ትጠብቅ ዘንድ ለራስህ ዘብ እንድትቆም ሲያሳስብህ ሁለተኛው ደግሞ እነርሱ እስካላየህ ድረስ ብታደርገው ችግር የለውም በማለት ቸልተኛ የሚያደርግህ ይሆናል።

የተናገርኸውን ወይም ያደረግኸውን ሰዎች እንዴት እንደሚመለከቱት ወይም እንደሚፈርዱበት ለማወቅ ትታወቃለህ። በዚህም ምክንያት እነርሱን

ለማስደሰት ስትል የምትችለውን ነገር ሁሉ ስለምታደርግ ቀስ በቀስ የአንተ ጉዳይ ስለ ሰዎች ብቻ ይሆናል። እዚህ ላይ መንፈሳዊ ዓላማህ ስለሚጠፋ ሕይወትህ በዝለት የተሞላ ይሆናል። በማንበር ጸሎት ላይ የምትጸልየው የሚያስደስቱህን የሰዎች አስተያየት በመከተል ስለሚሆን ጸሎትህ ስለ ሰዎች እንጂ ስለ እግዚአብሔር ተብሎ አይቀርብም።

በጸሎት ላይ እያለህ ዕንባህ የሚመጣው ለእግዚአብሔር ካለህ ፍቅር እንጸር ሳይሆን ለሰዎች በጸሎት ውስጥ ያለህን መንፈሳዊነት እንዲያወድሱልህ ወይም በራስህ ስለምትደሰት ነው። በዚህ ሁሉ መካከል ታዲያ እግዚአብሔር በአንተ ሕይወት ውስጥ ሕልውና አይኖረውም። ሰውን ሁሉ ማስደሰት እንደማይቻል በማስመልከት አንዲት ቅድስት እናት «እያንዳንዱን ሰው ለማስደሰት ከፈለገሁ የእያንዳንዱን ሰው መዝጊያ በመቆርቆር መንገዴ ሲጠፋብኝ ይችላል።» በማለት የተናገረችው ቃል እውነት ነው። ለሰዎች ትክክለኛነትን በስፋት ማሰብና እኛም እነርሱን ለማስደሰት ስንል ከትክክለኛው ነገር ማፈገጣችን ምንኛ ቀላል ነው?

ለሰዎች በምታቀርበው የበዛ ሰላምታ ሕይወትህ በዝለት ሊያዝ ይችላል። ስለ እነርሱ ስትል የበዛ ጊዜህን ያለ ምንም ጥቅም ታሳልፋለህ፤ ስለ እነርሱ ስትል ችግር በሚፈጥሩ ወሬዎችና ውይይቶች ውስጥ ተሳታፊ ትሆናለህ፤ ስለ እነርሱ ስትል ከጸሎትና ከተመሰጠ ጊዜህ ትዘንያለህ። ይህን አስመልክቶ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የተናገረው ጥልቅ ቃል ከልብህ ሆነህ አንበበው፡- «... ሰውን ደስ ላለኝ እፈልጋለሁ? አሁን ሰውን ደስ ባለኝ የክርስቶስ ባሪያ ባልሆንሁም።» ገላ 1:10።

በዚህ መሠረት ከሰዎች ጋር የሚኖሩህ ግንኙነቶች በመንፈስ ለብ ያልህ እንድትሆን እንዳያደርጉህ ከመንፈሳዊው ድንበር አታሳልፋቸው።

መንፈሳዊ ተግባራትንና በየሰዓቱ የሚደረጉ ጸሎቶችን መዘንጋት።

በአንድ ሰው መንፈሳዊ ሕይወት ውስጥ በስፋት ከተጠቀሱት ዝለቶች ሌላ መንፈሳዊ ተግባራትንና በየሰዓቱ የሚደረጉ ጸሎታትን መዘንጋት ተጨማሪው የዝለት ዓይነት ነው። እነዚህ ተግባራት ሰው እግዚአብሔርን እንዲያስብ ያስታውሱታል። ከዚህ በተጨማሪ ለመንፈሳዊ ሥራዎች ያነሳሱታል ልቡንም ያበረቱለታል። ይሁን እንጂ ሰው እነዚህን ተግባራት ከዘነጋ ደካማና ልፍልፍስ ይሆናል።

መንፈሳዊ ተግባራት የምንላቸውም ጸሎት፣ ንባብ፣ ተመስጦ፣ ጸም፣ ንስሐ፣ ቅዱስ ቁርባን፣ መንፈሳዊ ስብሰባዎች፣ አገልግሎትን አለማቋረጥና በቤተ ክርስቲያን ዘወትር መገኘት ናቸው። እነዚህ ሁሉ ታዲያ መንፈሳዊ በሆነ መንገድ መፈጸም አለባቸው። እዚህ ላይ ግን አንድ ሰው «እነዚህን ተግባራት ብፈጽም ለብ ያልሁ ሰው ነኝ። ለዚህ ምክንያቱ ምንድር ነው? መፍትሔውስ?» በማለት ሊጠይቅ ይችላል። ለዚህ መልስ የሚሆኑን የሚከተሉት ነጥቦች ናቸው...

1- ልትፈጽማቸው የሚገቡህን በመረዳት፣ በትኩረት፣ በስሜትና በንቁ መንፈስ መሆኑ ቀርቶ በልማድ ወይም በተሳሳተ መንገድ ከፈጸምካቸው የዝለት ችግር ይገጥምሃል።

2- ወይም ደግሞ ውጪያዊ ውጊያን በማለፍ ላይ ትሆናለህ። በዚህ ዓይነት ሁኔታ ውስጥ ከሆንህ እግዚአብሔር ከዚህ ውጊያ እስኪያወጣህ ወይም እንድትሸንፈው እስኪረዳህ ድረስ በትዕግሥት ልትጠብቀው ይገባሃል። ከዚህ ግን ለጎን መንፈሳዊ ሥራዎችን ሳታቋርጥ ልታከናውን ይገባሃል።

3- መንፈሳዊ ተግባራትን ከመፈጸም አኳያ በዝለት ውድቀት መጣ ማለት ግን እነዚህን ተግባራት መፈጸምህን አቁም ማለት አይደለም። ይህን የምታደርግ ከሆነ ግን ራስህን በማሻሻል ፋንታ ለበለጠ ውድቀት የተጋለጥህ ትሆናለህ።

በተመደቡላቸው ሰዓታት የሚቀርቡት ጸሎታት መንፈሳዊ ተግባራትን ለመፈጸም ሁነኛ ዘዴዎች ናቸው። ሰው እነዚህን ጸሎታት ጠብቆ የሚጸልይ ከሆነ ሕሊናው ሰዓታቱ ሲደርሱ በጸሎቱ ውስጥ ያሉትን ቃላት ስለሚያስታውስ ይነሣሃል። የጸሎቱ ሰዓት ሲደርስ ወዲያውኑ የማይነቃቃ ከሆነም ጥቂት ቆይቶ ይነቃቃል።

ለምሳሌ፡- በየሰዓቱ የምንጸልያቸው ጸሎታት ስለ ሞት፣ ስለ አርግማንና ስለ ዘላለማዊት ያሳስቡናል። ከዚህ በተጨማሪ ኃጢአተኛነታችንንና ቸልተኛነታችንን በማስታወስ ንስሐ እንድንገባና ይቅርታ እንድንጠይቅ ይጠናናል። ከዚህ ሌላ ቀኑን በመልካም ሁኔታ እንድንጀምርና በቀኑ ውስጥ በመንፈስ እንድንራመድ ያስታውሱናል። ሌሎችም ጸሎታት መንፈሳዊ ውጤት አላቸው። በመሆኑም ሰው በሚጸልይበት ጊዜ ለጸሎቱ ትኩረት የሚሰጥ ከሆነ በአርግም ሕሊናው ይነቃቃል። ምንም ዓይነት ውጤት ካልመጣም በቆይታ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ይመጣል። ሰው በጸሎቱ ውስጥ እንዲህ ብሎ ሊጸልይ ይችላል፡- «ከማለፉ ሰዓት ጀምሮ እስከ ሌሊት ነፍሴ በእግዚአብሔር ታመነች።» መዝ 129:6። ወደሚቀጥለው የዝለት ምክንያት እንሸጋገራለን።

መንፈሳዊ ሂደትን እንደ ተራ ተግባር ማሰብ፡-

አንዳንድ ሰዎች መንፈሳዊ ሕይወትን የሚመለከቱት እንደ ቀላል ጸሎት፣ ጸም፣ ንስሐ፣ ቁርባን፣ ጉባኤና አገልግሎት ነው። በመሆኑም ለሚፈጽሟቸው መንፈሳዊ ተግባራት ዕቅድ ለማውጣት የሚሞክሩት ለእነርሱ ሕሊና በሚመች መንገድ ብቻ ነው። ይሁን እንጂ እነዚህ ሰዎች በዝለት ይወድቃሉ። የዚህ ምክንያቱ ምንድን ነው?

የዚህ ምክንያት እነዚህ ሰዎች የልብ ንጽሕናን በመዘንጋት ራሳቸውን በእነዚህ ተግባራት መወሰናቸው ነው። የልብ ንጽሕና ደግሞ ለመንፈሳዊ ተግባራት ትክክለኛ መሠረት ስለሆነ ሰውየው በዝለት ይወድቃል። የመንፈስ ፍሬዎች ከውስጥ የማይገለጡባቸው ተራ መንፈሳዊ ተግባራት ልክ እንደ ፈሪሳዊው በግብዝነት የሚያስታብዩ ይሆናሉ። ፈሪሳውያን ልባቸው ከእውነተኛ

መንፈሳዊ ተግባር የራቀ ሆኖ ሳለ አብዝተው የሚጨነቁት በውጪ ሰላሰው ተራ ድርጊት ነው። እነርሱን ሲመለከቷቸው በውጪ ኖራ የተቀባ መቃብርን ይመስላሉ።

ስለሆነም አንተ ጉዳይህ በውስጣዊ ሥራዎችህ ላይ የሚያተኩር ይሁን። እነዚህ ታላላቅ የቅድስና ሥራዎችም ፍቅር፣ እምነት፣ ትሕትና፣ የዋህነት፣ ንጽሕና . . . ወዘተ ናቸው። በዚህ ጊዜ ጸሎትህ ከንጹሕ ልብህ ውስጥ ለእግዚአብሔር ፍቅርና ለቅድስና የሚወጣ መንፈሳዊ ነበልባል ይሆናል።

አንድ ሰው በእርሱና በሌላ አንድ ሰው መካከል ከፍተኛ ጠብና መግት እያለ ጸሎት ሊያደርስ ይቆማል። ይህ ጸጸት የሚያስፈልገው ጉዳይ ነው። ከዚህ በተጨማሪ ልቡ በቁጣ፣ በንዴት፣ በኩራት . . . ወዘተ ተሞልቶ ይጸልያል፣ ያነባል፣ ይሰብካል፣ ያስተምራልም። ታዲያ ልቡ ከመንፈስ ቅዱስ ተራቂቶ ጸሎቱ በመንፈስ ሊቃጠል የሚችለው እንዴት ነው? ልቡ በቁጣ፣ በክፋትና በጠብ ምክንያት ከእግዚአብሔር ርቆ እንዴት ከእርሱ ጋር በጸሎት ሊገናኝ ይችላል?

ስለሆነም ዝለትን ከአንተ ለማራቅ ከፈለግህ መንፈሳዊ ተግባሮችህን በውስጥህ ባሉ የመንፈስ ፍሬዎች (ገላ 5:22) ላይ ለመመሥረትህ እርግጠኛ ሁን። በምትፈጽማቸው ድርጊቶችህ ውስጥ ሁሉ እግዚአብሔር «ልጄ ሆይ ልብህን ስጠኝ . . .» (ምሳ 23:26) እያለ ያሳስብሃል። አይሁድም እንዲህ እያለ ይገሥጽቸዋል፡- «እጃችሁንም ወደ እኔ ብትዘረጉ ዓይኔን ከእናንተ አሰውራለሁ! ልመናንም ብታበዙ አልሰማችሁም! እጆችሁ ደም ተሞልተዋልና።» ሊሳ 1:15።

ይህ ደግሞ ወደሚቀጥለው ነጥብ ይመራናል።

በሰው ሕይወት ውስጥ ያለው ኃጢአት ወይስ ምኞት?

አንድ ሰው በመንፈሳዊው መንገድ ውስጥ እንደሚገባው ሆኖ መንዝ ይችላል። በዚህም ጉዞውን ጥቂት ሊገፋ ይችላል። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን የሆነ አንድ ምኞት ወይም ፍቅር ልቡንና ስሜቱን መሎ ለመቆጣጠር በልቡ ውስጥ ለእግዚአብሔር ያለውን ቦታና ለእርሱ ያለውን ፍቅር ያሳጣዋል። በዚህ ጊዜ ይህ ሰው በዝለት ይወድቃል። ሰውየው የመጀመሪያ ፍቅሩን ሲተው መንፈሳዊ መቃጠል ስለሚረገግ በዝለት ይወድቃል።

ስለሆነም እግዚአብሔርን ከልብህ ውስጥ ቦታ ያሳጣው እንግዳ ነገር ምን እንደሆነ ለማወቅ ትጋ። ኃሲአት ወደ ውስጥህ እየዳኸ የገባው በግልጽ ነው ወይስ ተሰውሮ? ወደ አንተ የመጣውን የበግ ለምድ ለብሶ ነው ወይስ በቅድስና ስም ሊያታልልህ በመፈለግ ነው? ኃጢአት ካልታወቀበት በቅንዓት፣ እውነትን በማስጠበቅና ለተሐድሶ ፍቅር በሚል ስብስብ አጭበርብሮ ወደ ሰው ይዘልቃል።

አንድ ሰው በጥላቻ መንፈስ ከሌሎች ሰዎች ጋር ሊጋጭ ይችላል። ይህን የሚያደርገውም እውነትን ለማስጠበቅ በሚለው ሰበብ እነርሱን ያለ ምንም ፍቅር፣ ምሕረትና መረዳት በመቆጣትና በመገሰጽ ነው። ተሐድሶን ማምጣት በሚል ሰበብም ሰዎችን ይተቻል፤ ይወቅላል፤ ይሰድባልም። ክፉ ሰው ስለሚሆንም ልክ እንደ እሳት ያገኘውን ነገር ሁሉ ያነፃፃል። ከዚህ በኋላ ዐይኖቹ በሰዎች ላይ ከስህተት በስተቀር ሌላ ምንም ዓይነት መልካም ነገር የማይመለከቱ ይሆናሉ። ሰውን ሁሉ ይጠረጥራሉ በሐሰትም ይወነጅላሉ።

ከእነዚህ ሰዎች ጋር የሚመደበው ሰው እርሱ ራሱ እንክርዳድ ሆኖ ሳለ ራሱን እንክርዳዱን እንደሚለቅም የሚያስመስል ሰው ነው። እርሱ መንፈሳዊነቱን ለማግኘት ቢሞክርም ሕይወቱ በዝላት ስለ ወደቀ ሊያገኘው አይችልም። «በራድ ወይም ትኩስ ስላልሆንህ ከአፈ ልተፋህ ነው።» (ራእ 3:16) የሚለው የጌታ ቃል በእርሱ ላይ ተግባራዊ ይሆናል። ይህን ማለት ግን ሰው ተሐድሶ ማካሄድን፣ ቅንዓት ማሳየትንና እውነትን ማስከበርን ሊያስፈጽም አያስፈልገውም ማለት አይደለም። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ «በእናንተ ዘንድ ሁሉ በፍቅር ይሁን።» (1ኛ ቆሮ 16:14) ብሎ እንደ ተናገረ ሰው ሁሉ እንደዚህ ዓይነቱን ነገር በመንፈሳዊ ጥንጥር በመረዳትና በጥበብ ሊያከናውን ይገባዋል።

ከዚህ በተጨማሪ መጽሐፍ ቅዱስ ይህን አስመልክቶ እንዲህ ይላል። «ከእናንተ ጥበብና አስተዋጽኦ ማን ነው? በመልካም አነዋዋሩ ሥራውን በጥበብ የዋህነት ያሳይ። ነገር ግን መራራ ቅንዓትና አድመኛነት በልባችሁ ቢኖርባችሁ አትመኩ፤ በእውነትም ላይ አትዋኩ። ይህ ጥበብ ከላይ የሚወርድ አይደለምና . . » ያዕ 3:13-15። በመንፈስ መታደስ ማለት ይህ ነው። ይህ መታደስ የሚመጣው በፍቅርና በየዋህነት ጥበብ ነው። እንዲህ ባለ መንገድ በሚመጣው ቅንዓት ሰው ቢቀና በመንፈሱ ልፍስፍስ ሊሆን አይችልም።

ተሐድሶን በማስመልከት ሐዋርያው የተናገረው ቃል ምንኛ ድንቅ ነው! «ወንድሞች ሆይ! ሰው በማናቸውም በደል ስንኳ ቢገኝ መንፈሳውያን የሆናችሁ እናንተ እንደዚህ ያለውን ሰው በየውሃት መንፈስ አቅኑት፤ አንተ ደግሞ እንዳትፈተን ራስህን ጠብቅ። ከእናንተ እያንዳንዱ የአንዱን ሽክም ይሸከም . . » ገላ 6:1-2።

ብዙዎች ንስሐቸውን የሚጀምሩት በመንፈሳዊ መቃጠል ስለሚሆን ሰዎች እነርሱን በማድነቅ ለአገልግሎት ይመርጧቸዋል። ወደ አገልግሎት ሲገቡ ለእግዚአብሔር ቅንዓት ቢኖራቸውም ቅንዓታቸው በመንፈስ እንጂ በእውቀት እንዲሆን አያስፈልግም። ሮሜ 10:2። በእውቀት የሚሆን ቅንዓት መንፈሳዊ መቃጠልን ስለሚያጠፋ እነዚህ ሰዎች በዝላት ይያዛሉ።

በእርግጥ ሰው ትኩረቱን ሁሉ ሰዎችን በማቅናት ላይ ቢያደርግ ብዙ ሰዎችን ሊጎዳ ይችላል። ሌሎች ሰዎችን ማቅናት ወይም ማረም የሚወድ ሰው ሁልጊዜ የሚያስበው ስለ እነርሱ ኃጢአት እንጂ የራሱ ኃጢአት እስከነጭራች ትዝ አይለውም። በዚህም ምክንያት ቸልተኛ ይሆናል። አስቀድሞ ንስሐ ሲገባ ያስብ የነበረው ስለ መንፈሳዊነቱና ስለ ድንክቱ ነበር። ወደ አገልግሎት ሲገባ ግን ራሱን ሙሉ ለሙሉ ስለረሳ ትኩረቱ ሁሉ በሌሎች መዳን ወይም

በኃጢአታቸው ወይም ማኅበረሰቡን በማቅናት ላይ ይሆናል። ይህን የሚያከናውነውም ፍቅር በጎደለው በተሸገን ውስጣዊ ኩራት ውስጥ ራሱን አስቀምጦ ነው።

እንደዚህ ዓይነቱ ሰው ስለ ዝላት ምክንያቶች ሊጠይቅ ይችላል? አይችልም። ቢጠይቅም እንኳ እንዲህ ያለው ነገር ዐመሉ ነው ከማለት ውጪ ሌላ የምንሰጠው መልስ ሊኖረን አይችልም። ከዚህ ይልቅ የራሱን ድንክት በትሕትና ውስጥ ሆኖ በመፈለግ ቢኖር ለእርሱ የተሻለ ይሆናል። ወንድሜ ሆይ! አንተ ሰዎችን በመንፈስ እንዲዝሉ ያደርጓቸውን ምክንያቶች ለማቅናት ከመነሳትህ በፊት ራስህን ልታቀና የሚገባህ ሰው መሆንህን ልታውቅ ይገባሃል። አንተ ሌሎችን ስለ ቅንዓት በሚል ሰበብ በማረም ላይ እንዳለህ ለአንተ ዝላትና ስህተትህ ምክንያት ከሆኑት ምክንያቶች መካከል አንዱን ዝግ ብለን በጆሮህ ብንነገርህ ምን ልትናገር እንደምትችል አናውቅም!

ምናልባት አንተ የማታውቀው ጭካኔ በውስጥህ ሊኖር ይችላል። በመሆኑም ከእግዚአብሔር ጋር መኖር ስትጀምር ይህ ጭካኔ ቀስ በቀስ በውስጥህ ከተነሣሣ በኋላ በቅንዓትህና በእግዚአብሔር ስም በሚደረግ ማቅናትህ ውስጥ ሊገለጥ ይጀምራል። እዚህ ላይ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በመንፈስ ለወለደው ልጁ ለጢሞቴዎስ « . . ዝላፍና ገሥጽ ምክርም . . » (2ኛ ጢሞ 4:2) በማለት የተናገረውን ቃል በማስተዋል ልትመለከቱት ያስፈልጋል። እንዲህ ያለውን ነገር ቅዱስ ጳውሎስ ምን ያህል ጊዜ እንዳደረገውም አስቡ!

በአንድ ወቅት በኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይኖሩ የነበሩትን ቀሳውስት ባሚሊጢን በኩል ካስጠራቸው በኋላ እንዲህ ነበር ያላቸው፡- « . . ሦስት ዓመት ሌሊትና ቀን በዕንባ እያንዳንዳችሁን ከመገሰጽ እንዳላቋረጥሁ አያስባችሁ ትጉ።» ሐዋ 20:31። ቅዱስ ጳውሎስ ሕዝቡን ከመገሰጽ ቸልተኛ ያልሆነው በዚህ ምክንያት ነው። አስቀድሞ ከዕንባ ጋር አስጠንቅቋቸው ነበር። በእነዚህ ዕንባዎች ውስጥ ደግሞ ፍቅርና ርኅራኄ ነበሩ።

ጭካኔ ለዝላት ምክንያት እንደ ሆነ ሁሉ ሌሎችን መኮነንም ሌላው የዝላት ምክንያት ነው። በሁለቱም ምክንያቶች ጸጋ እግዚአብሔር ከሰዎች ይርቃል። የእግዚአብሔር ጸጋ ሰውን ከተወው ደግሞ በዝላት በቀላሉ ይወድቃል።

መንፈሳዊ መቃጠል በሰው ውስጥ ያለ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ እንጂ ተራ የሰው ተግባር አይደለም። በመሆኑም ሰው በጭካኔውና በክፉ ሥራዎቹ ምክንያት ከመንፈስ ቅዱስ ሥራ ክራቀ በዝላት ይጠቃል። ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነው ነጥብ የሚከተለው ነው።

ኩራት።

የኩራት ዓይነቱ ብዙ ነው። ይህን ለመጀመር ከመጽሐፍ ቅዱስ ቃል እንነግሳን። «ትዕቢት ጥፋትን፤ ኩሩ መንፈስም ውድቀትን ይቀድማል።» ምሳ 16:18። ኩራት ወደ ጥፋትና ውድቀት የሚመራ ከሆነ ወደ ዝለት መምራቱ አጠያያቂ ሊሆን አይችልም።

• ለኩራት ምሳሌ ሊሆን የሚችለው ሰው ዓላማዬን ፈጽሜያለሁ ብሎ በሚያስብበት ጊዜ የሚገጥመው ቸልተኝነት ነው። ለምሳሌ፡- አንድ ሰው ወደሚሄድበት ቦታ ለመድረስ ጉጉት ሰላደረበት ባቡር ላይ ይሳፈራል። ወደሚፈልገው ቦታ ሲደርስ ወይም እንደደረሰ ሲታወቀው አስቀድሞ የነበረው ጉጉት ከውስጡ ይጠፋል።

ሌሎች ደግሞ እንዲሠሩ የታዘዙትን ሁሉ በፈጸሙ ጊዜ ራሳቸውን ዝቅ እድርገው «... የማንጠቅም ባሪያዎች ነን» ይላሉ። እንደነዚህ ዓይነቶቹ ሰዎች መሄድ ወደሚፈልጉበት ቦታ ለመድረስ ስለሚጓጉ አይዝሉም። ከእነርሱ መካከል አንዱ የፍጽምና ደረጃ ላይ ሲደርስም እንኳ እንዲህ ይላል፡- «አሁን እንዳገኘሁ ወይም አሁን እንደ ተፈጸምሁ አይደለም፤ ነገር ግን ስለዚያ በክርስቶስ ኢየሱስ ደግሞ የተያዘሁ ያን ደግሞ አይዛሉሁ ብዬ አፈጥናለሁ። ወንድሞች ሆይ እኔ ገና እንዳልያዘሁ አቆጥራለሁ... በጋላ 3:12-13።

እንደዚህ ያለው ታላቅ ጥረት ዝለትን የሚያጠፋ ነበልባል ነው። ታላቅ ጥረት የሚያደርግ ሰው የተፈለገው ደረጃ ላይ ሲደርስም እንኳ ወደፊት በተዘረጋ ቁጥር የሚያስታውሰው በዝለት የተሞላ የቀደመ ሕይወቱን ስለሆነ ይህ በራሱ የበለጠ ጥረት ለማድረግ ያነሣግዋል። በመንፈስ መቃጠሉም የዚህ ያህል እየጨመረ ይሄዳል።

• ሌላው የኩራት ዓይነት ሰለባ በኩራታው ያሉት ሰዎች ታናናሾች ሆነው እርሱ ታላቅ እንደሆነ እድርጎ በማሰብ እንደ ታላቅነቱ እንዲመለከቱት፤ እንዲያከብሩት፤ እንዲታዘዙትና እርሱ የሚላቸውን እንዲፈጽሙለት የሚፈልገው ሰው ነው። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ንስሐ በገባበት ሰሞን ራሱን ያዋረደና ስለ ታናሽነቱ አይገባኝም የሚል ሰው ነበር። አሁን ግን ራሱን ከፍ ከፍ ሲያደርግ ጸጋ እግዚአብሔር ስለሚተው የዛሰ ሰው ይሆናል። ሲዝል ድካሙ የሚሰማው ከሆነ ትሑት ይሆናል።

በመንፈስ መቃጠል ከኩራት ጋር በአንድ ቦታ ላይ ሊገለጥ አይችልም። ከተገለጠም አንዱ ከሌላው ተለይቶ ቦታ መፈለግ አለበት። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ «አንተ ግራውን ብትወስድ እኔ ወደ ቀኝ እሄዳለሁ፤ እንተም ቀኝን ብትወስድ እኔ ወደ ግራ እሄዳለሁ።» (ዘፍ 13:9) የሚለው ቃል ከዚህ ጋር ይሄዳል።

ይህ ይሁን እንጂ በመንፈሳዊ ተስጥኦና በእእምሮ ብቃት የታደሉት ሰዎች ክርስትናን በመልካም ሁኔታ ይጀምሩታል። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን ስለሚፈተኑ በዝለት ይወድቃሉ። በዚህ ምክንያት የሰው ልጆችን የሚወደው

እግዚአብሔር ስጦታዎቹን ለእያንዳንዱ ሰው አልሰጠም። ይህን ቢያደርግ ግን ሰው ሁሉ እነዚህን ስጦታዎች ሊሸከማቸው ባልቻለም ነበር። ስጦታዎች ሁሉ ከእግዚአብሔር የተቀናጡ ሰው ቢኖር ልቡ በኩራት ከፍ ከፍ ስለሚል ፈጥኖ በዝለት ይወድቃል።

ይህን በማስመልከት አንድ አባት የተናገራቸው ቃላት ምንኛ እውን ናቸው! «እግዚአብሔር ስጦታ ከሰጠህ ትሸከመው ዘንድ የሚያስቸልህን ትሕትና ከእርሱ ጋር አብሮ ያድልህ። ይህ ካልሆነ ግን ከአንተ እንዲወስደው ለምነው።» ነቢዩ ጻዊት የተናገራቸው ቃላትን ምንኛ ጥልቅ ናቸው! «ሥርዓትህን እማር ዘንድ ያስጨነቅኸኝ መልካም ሆነልኝ።» መዝ 118:71። ከዚህ በተጨማሪ እንዲህ ይላል፡- «እግዚአብሔር ልባቸው ለተሰበረ ቅርብ ነው...» መዝ 33:18። በዚህ መሠረት ትሑትና ልብህ የተሰበረ ሰው ከሆንህ እግዚአብሔር ወደ አንተ በመቅረብ የሚቃጠል መንፈሱን ስለሚሰጥህ ዝለት በአንተ ውስጥ ሊኖር አይችልም።

አሁን ወደሚቀጥለው ነጥብ እንሸጋገራለን።

ራስን ለማዋረድ አጭር ጊዜ መስጠትና ለተድላ መጣደፍ።

አንድ ሰው የንስሐ ሕይወትን በጀመረበት ለሙን ራሱን ያዋርዳል፤ ትሕትና ያሳያል፤ ስለ ኃጢአቶቹም አብዝቶ ያለቅሳል። በዚህ ሁኔታ ላይ እያለ አንዱ ወደ እርሱ መጥቶ 'ኔታ ኃጢአትህን ይቅር ስላለህና እንድትደሰት ስለ ጠራህ ይህን ዝንጉን ማቆም አለብህ።' በማለት ምክር ያከፍለዋል። ይህ ሰው ይህንን ሲሰማ አስቀድሞ በመንፈስ እንዲቃጠል ያደረገውን ራሱን የማዋረድ መንገድ እርግጥ አድርጎ ይተዋል። ከጊዜ በኋላም ዝለት ይጥለዋል።

ራስ ማዋረድን የሚቃወም ማንኛውም ዓይነት ኃጢአት ተመልሶ ሊመጣ የሚችል ኃጢአት ነው። የሰውየው ሕሊና ይህን ለማድረግ ፈቃደኛ ካልሆነ ግን ከዚህ ጋር እየተላመደ ስለሚሄድ ሰብ ያለ ሰው ይሆናል። በመንፈሳዊነቱ ታላቅ ደረጃ ላይ የደረሰው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንኳ ራስ ማዋረድን እስከ መጨረሻው ድረስ ካለማቆሙም በላይ ኃጢአቶቹን ፈጽሞ አልዘነጋቸውም ነበር። በመሆኑም እንዲህ ይል ነበር፡- «እኔ ከሐዋርያት ሁሉ የማንስ ነኝና፤ የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን ስላሳደድሁ ሐዋርያ ተብዬ ልጠራ የማይገባኝ ነገር ግን በእግዚአብሔር ጸጋ የሆንሁ እኔ ነኝ።» 1ኛ ቆሮ 15:9።

ነቢዩ ጻዊትም ለኃጢአቱ ይቅርታ እንደሚያገኝ ሊያውቅ ዘወትር ኃጢአቱን በፊቱ በማድረግ ሌሊቱን ሙሉ መኝታውን በዕንባዎቹ ያጥብ ነበር። መዝ 6 እና 50። ቅዱስ ጳውሎስና ነቢዩ ጻዊት ልባቸውን ስላዋርዱና መንፈሳዊ መቃጠላቸውን ስለ ጠበቁ በዝለት ሊወድቁ አልቻሉም። ስለሆነም ለደስታ ሕይወት አትፍጠን! ይልቁንም ደስታ ሊያጋጥምህ «ይህ ለእኔ አይገባኝም!» በል። ይህን ልትል ባትችልና በደስታ መንፈስ ውስጥ ልትገባ ብትችልም ልብህን በትሕትና አዋርደው።

ወደ ሌላው የዝለት ምክንያት እናልፋለን።

ቸልተኝነትና ልልነት።

እነዚህ ሁለት ምክንያቶች ወደ ዝሰት እንደሚመሩ ግልጽ ነው። መንፈሳዊ ጥረትን ስለሚቃወሙም ወደ ፍጽምና በሚያደርሰው መንገድ ላይ ማሰናከያ ይሆናሉ። ሰው ለእነዚህ የዝሰት ምክንያቶች ከተጋለጠ በጸሎቱና ራሱን በመጠበቁ ውስጥ ቸልተኛ ከመሆኑም በላይ ራሱን አጥብቆ ለመጠበቅ የሚያስችለውን ኃይል ማግኘት ያቅተዋል።

የእግዚአብሔር መንግሥት የምትሰጠው ለሚጥሩት እንጂ ለሰነድቹ አይደለም። ይህን አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል፡- «የእግዚአብሔርን ሥራ በቸልታ የሚያደርግ ርጉም ይሁን . . . » ኤር 48:10።

ማጠቃለያ።

በዚህ ማጠቃለያ ውስጥ ልንናገር የምንወደው ጥያቄ ትምህርት ስለሆነ ሁሉንም ተናግሮ መጨረስ ብዙ ጊዜ መውሰድ ይገባል። በመሆኑም ትምህርቱን እዚህ ላይ አንገታዋለን። እግዚአብሔር ከፈቀደ በሌላ መጽሐፍ እንመለከታለን።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት።

የጎዘን ውጊያ።

- ቅዱስ ጎዘን።
- የተፈጥሮ ጎዘን።
- የተሳሳተ ጎዘንና ምክንያቶቹ።
- ተገቢ ያልሆነ ጎዘን።
- ምልክቶችና መፍትሔዎች።
- ጎዘን ለችግሮች መፍትሔ ሊሆን አይችልም።
- በሥራ መጠመድ።
- የመድኃኒትና የአካል ህክምና።
- ጤናማ ያልሆነ ቅድስና።
- የጎዘን መንፈሳዊ መፍትሔዎች።
 - እምነት እንደ መፍትሔና እንደ ጥበቃ።
 - ተስፋ ለጎዘን ያለው መፍትሔ።
 - ትዕግሥት ለጎዘን ያለው መፍትሔ።
 - ዓለምንና በዓለም ያሉትን አለመውደድ።
 - የምስጋና ሕይወት እንደ ጥበቃና መፍትሔ።
 - ደስታ እንደ ጥበቃና መፍትሔ።
 - እውነታ።
 - ጎዘንን በቅድስና ማከም።
- ማጠቃለያ።

ጎዘን ምንድር ነው? ምልክቶችና ምክንያቶቹ ምንድር ናቸው? ውጤቱና መፍትሔዎቹን? ዛሬ የምናወራችሁ በሚገባ ጎዘንና በማይገ ጎዘን መካከል ያለውን ልዩነት ነው። ከዚህ በተጨማሪ ጎዘን ውጊያ ነው ወይስ በሽታ የሚለውን እንመለከታለን።

ቅዱስ ጎዘን።

በመንፈሳዊ መነሣሣት የሚፈጸም ቅዱስ ጎዘን እንዳለ ምንም ጥርጥር የለውም። ለዚህ ጎዘን የተጋለጠ ሰው ጎዘኑን የሚፈጽመው መንፈሳዊ በሆነ መንገድ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ጎዘን ጊዜያዊ ወይም ቋሚ ሊሆን ይችላል።

1- ለዚህ ምሳሌ የሚሆነን የኢየሩሳሌም ቅጥር መፍረሱን፣ በሮሾዋ መቃጠላቸውን፣ ሕዝቡም በታላቅ መከራና ስድብ ውስጥ መውደቃቸውን የለማው ነህም ያዘነው ጎዘን ነው። «ይህንንም ቃል በሰማሁ ጊዜ ተቀምጬ አለቀስሁ፤ እያሌ ቀንም እዝን ነበር በሰማይም አምላክ ፊት እጸምና እጸልይ ነበር . . . » ነህ 1:4። ይህን ጎዘኑን የተመለከተው ንጉሥ አርጤክስስ «ይህ የልብ ጎዘን ነው እንጂ ሌላ ነገር አይደለም . . . » (ነህ 2:2) ሲለው ነህም የመለሰለት፡- « . . . የኃሳቶቼ መቃብር ያለባት ከተማ ተፈትታለች፤ በሮሾዋም በእሳት ተቃጥለዋልና ፊቱ ስለ ምን አይዘን?» (ነህ 2:2-3) በማለት ነበር።

እንዲህ ዓይነቱ ገዘን ነገረው ያነሳሳው እንዲጸም፤ እንዲጸልይና ሌሎች መንፈሳዊ ሥራዎች እንዲያከናውን ነው። ይህ ደግሞ የእርሱንና የሕዝቡን ገዘን ስላጠፋ በመጨረሻ ከሕዝቡ ጋር በታላቅ ደስታ ሊደሰት በቅቷል። ነህ 12:43።

2- ከዚህ ጋር የሚመሳሰለው ምሳሌ የሕዝቡን መተላለፍ ተመልክቶ በጸም፤ በጸሎትና በገዘን የቆየው ዕዝራ ነው። እርሱ ሕዝቡን ንስሐ እንዲገቡና ለበደላቸው መሥዋዕት እንዲያቀርቡ ስላደረጋቸውና በዚህ ስለተሳካለት ገዘኑ ጠፍቶለታል።

3- “The Paradise of the Monks” በተባለው መጽሐፍ ውስጥም ዕንባቸው ምሳሌ የሚሆን የቅዱሳን አባቶችን ታሪክ እናገኛለን። በእነርሱ የተነገረውንና «በአትህ ውስጥ ተቀመጥና ስለ ኃጢአቶችህ አልቅስ!» የሚለውን ብሔል የምናገኘው ከዚህ መጽሐፍ ውስጥ ነው።

4- ከዚህ በተጨማሪ ጸምና ንስሐን የሚያስከትል “ዛን” መጽሐፍት እናነባለን። እንዲህ ዓይነቱ ገዘን ሰውን ልቡ የተሰበረና ትጦተ ደረሰው ሆኖ። ለዚህ ምሳሌ የሚሆኑት፡- በኢዩሌል 2:12-17 የተጠቀሰው ጸም፤ ማቅ ለብሰው በአመድ ላይ ተቀምጠው ራሳቸውን በማዋረድ የጸሙት የነነዌ ሰዎች (ዮና 3) እና መኝታውን በዕንባዎቹ ያጠበው የቅዱስ ዳዊት ንስሐ ናቸው። መዝ 6።

የኃጢአተኞች ጋዘን ብዙ ጊዜ ወደ ንስሐ ከተለወጠ በኋላ በልብ ውስጥ በሚደረግ መደላደል ይጠቃለላል። ይህም ሁለንተናቸውን እንዲያርሙና እንዲያስተካክሉ ይረዳቸዋል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ «... ከፊት ገዘን የተነሣ ልብ ደስ ይሰኛልና።» (መክ 7:3) ተብሎ የተጻፈው ቃል ከዚህ ጋር የሚዛመድ ነው።

በአገልግሎት መስክ ውስጥ ገዘን እንዳለም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፡- «... በሁሉ እንገፋለን እንጂ አንጨነቅም...» (2ኛ ቆሮ 4:8) በማለት ገልጾልናል። ይሁን እንጂ በአገልግሎት ውስጥ ላለው ገዘን መጽናናት እንዳለው ሳይገልጽልን አላለፈም። «እርሱ በመከራችን ሁሉ ያጽናናል፤ ስለዚህም እኛ ራሳችን በእግዚአብሔር በምንጽናናበት መጽናናት በመከራ ሁሉ ያሉትን ማጽናናት እንችላለን።» 2ኛ ቆሮ 1:4።

እጅግ በጣም ቅዱስ ክሆኑት ገዘናት መካከል ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በጌቱሴማኒ የአትክልት ቦታ የተከበው ትካዜና ያዘነው ገዘን አንዱ ነው። በዚያን ጊዜ ጌታ እንዲህ ነበር ያለው፡- «ሳፍሌ እስከ ሞት ድረስ እጅግ አዘነች...» ማቴ 26:37-38። ስለ መድኃኒታችን ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በነቢዩ ኤርምያስ ሰቆቃ ውስጥ የተነገሩት የትንቢት ቃላት ለቅዱስ ገዘን ምሳሌ ይሆናሉ።

ይህ ይሁን እንጂ ኢየሱስ ክርስቶስ ለተማሪዎቹ፡- «... ነገር ግን እንደገና አያችጋሉሁ፤ ልባችሁም ደስ ይለዋል፤ ደስታችሁንም የሚወስድባችሁ የለም።» ብሏቸዋል። በዚህ መሠረት ቅዱስ ገዘን የሚመጣው በመንፈሳዊ ምክንያቶች ሲሆን ብዙ ጊዜ በመጽናናትና በተስፋ ታጅቦ በደስታ የሚጠቃለል ነው። ከዚህ በተጨማሪ ይህ ገዘን ጊዜያዊ ነው እንጂ ዘላቂ አይደለም።

የተፈጥሮ ገዘን።

እንዲህ ዓይነቱ ገዘን ማርታና ማርያም ለወንድማቸው ሰአልዓዛር በመቃብሩ ላይ እንዳዘኑት ያለ ለሚወዱት ሰው የሚደረግ ገዘን ነው። ጳድቁ ኢዮብ ከልጆቹ ሞት፤ ከቤቱ ውድመትና ከሀብቱ ጥፋት በኋላ ያዘነው ገዘን የዚህ ምሳሌ ነው። የዕቆብም ልጁ ዮሴፍን አውራ እንደ በላው በሰማ ጊዜ ያዘነው ገዘን የዚህ ተመሳሳይ ነበር። ዘፍ 37:34።

የተሳሳተ ገዘንና ምክንያቶቹ።

የተሳሳተ ገዘን ኃጢአትን በውስጡ ያዘለ ነው። ይህንንም ከዚህ ቀጥለን እንመለከታለን፡-

1- ሰው በልቡ ውስጥ ያለውን የኃጢአት ምኞት ሳይገነዘብ የሚያዘነው ገዘን የተሳሳተ ገዘን ነው።

ለዚህ ምሳሌ የሚሆንን የንጉሥ አክዓብ ገዘን ነው። እርሱ የኢይዝራኤላዊውን የናቡቴን የወይን ቦታ ሊወስድ ባለመቻሉ አዝናና ተክዞ ወደ ቤቱ ሄዷል። 1ኛ ነገ 20:4። ከዚህ በኋላ ገዘኑ ምኞቱን ያሳካለት ዘንድ እንዲሞሽ፤ ሰው እንዲገፋና እንዲገድል አበቅቶታል።

2- በቅንዓትና በምቀኝነት የሚመጣ ገዘን።

ለዚህ ገዘን ምሳሌ የሚሆንን በታናሽ ወንድሙ መገኘት ምክንያት በአባቱ ቤት በተደረገው ደስታ ውስጥ ተካፋይ ሳለመሆን አልገባም ያለው ታላቅ ወንድሙ ነው። እርሱ ለአባቱ እንዲህ ነበር ያለው፡- «... ለእኔም ከወዳጆቼ ጋር ደስ እንዲለኝ አንድ ጠቦት ስንኳ አልሰጠኝም፤ ነገር ግን ገንዘብህን ከጋለሞቶች ጋር በልቶ ይህ ልጄህ በመጣ ጊዜ የሰባውን ፍሪዳ አረድህለት...» ሉቃ 15:18-30።

ከዚህ በተጨማሪ ለዚህ ገዘን ምሳሌ የሚሆንን እርሱ ካገኘው የሚበልጥ ያገኘውን ሰው ከእርሱ የበለጠ መብት እንዳለው አድርጎ በመመልከት የሚያዘነው ሰው ነው።

3- በውድቀት የሚመጣ ገዘን።

ገዘን ለውድቀት መፍትሔ ሊሆን አይችልም። መፍትሔ ሊሆን የሚችለው የውድቀቱ ምክንያት የሆኑትን ነገሮች ማወቅና እነርሱን ቀና በሆነ መንገድ ማከም ነው። ተራ ገዘን በውድቀት ላይ መፍትሔ የሚያስፈልገው ሌላ ችግርን ይጨምራል እንጂ መፍትሔ አይሆንም።

አንድን ኃጢአት ለመፈጸም በሚደረግ እንቅስቃሴ ውስጥ ውድቀት ከተከተለ እንዲህ ያለው ገዘን አደገኛነቱ የከፋ ይሆናል። አምናን በእህቱ በትዕማር ላይ በመጀመሪያ ኃጢአት ሊፈጽም ሞክሮ ውድቀት ሲያጋጥመው ያዘነው ገዘን፤ አክዓብ የናቡቴን የወይን ቦታ ለመውሰድ ያደረገው የመጀመሪያ መከራ ውድቀት ሲያጋጥመው ያዘነው ገዘን፤ ፈተና ላይ እያለ ሊያጭበረብር ሞክሮ ውድቀት

ያጋጠመው ተማሪ ገዘን ወይም ለዘመዶቹ በግድያ ሊበቀልላቸው ምክር ውድቀት ያጋጠመው ሰው ገዘን ለዚህ ምሳሌ ሊሆኑን ይችላሉ። ኃጢአት መፈጸም ውድቀት ሲሆን ለውድቀት ማዘን ደግሞ ሌላው ኃጢአት ነው።

4- ተስፋ በመቁረጥ የሚመጣ ገዘን።

ለዚህ ምሳሌ የሚሆነን ገዘን ብኩርናው በወንድሙ እንደተወሰደበት ከአባቱ አንደበት ከሰማ በኋላ ምንም ተስፋ እንደማይኖረው ያወቀው ዓሳው ተስፋ በመቁረጥ ያዘነው ገዘን ነው። አባቱ ይስሐቅ ለዓሳው የነገረው እንዲህ ብሎ ነበር፡- «... ወንድምህ በተንኮል ገብቶ በረከትህን ወሰደብህ አለ።... እነሆ ጌታህ አደረግሁት... ለአንተ ግን ልጄ ሆይ! ምን ላድርግ?» ዘፍ 27:33-38። ዓሳው ይህን ቃል ሲሰማ ድምፁን አሰምቶ በመጮኽ ምርር ብሎ አልቅሏል።

5- መከራ-ሲገጥም ዝም ከማለት የሚመጣ ገዘንና ያለ ተስፋ የሚደረግ ገዘን።

እንዲህ ባለ ገዘን ውስጥ ያለ ሰው መፍትሔ ያገኝ ዘንድ ከመዝሙረኛው ጻዊት ጋር ሆኖ «ነፍሴ ሆይ ለምን ታዝኛለሽ? ለምንስ ታውኪኛለሽ? የፊቱን መድኃኒት አምላኬን አመሰግነው ዘንድ በእግዚአብሔር ታመኚ።» (መዝ 41:11።) በማለት ዘምሯል።

በእግዚአብሔር ሳታምንና ምንም ተስፋ ሳይኖርህ ችግሮችህን በፊትህ ቆልላህ ያለ መፍትሔ በገዘን ውስጥ ቆመህ አትመልከታቸው። ይልቁንም «ነገር ግን ወንድሞች ሆይ ተስፋ እንደሌላቸው እንደ ሌሎች ደግሞ እንዳታዝኑ... » (1ኛ ተስ 4:13) የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል አስታውሱ። ምንም እንኳን ምክንያቱ የተፈጥሮ ሆኖ ለአንድ ሰው የሚደረግ ገዘን ቢሆን ወይም ደግሞ መንፈሳዊ ሆኖ ኃጢአት ከሠሩ በኋላ በማልቀስ የሚፈጸም ገዘን ቢሆንም ገዘን በውስጡ ተስፋ ከሌለው የተሳሳተ ገዘን ነው።

ስለሆነም በችግሮች ብትከበብም እንኳ እነርሱን ከፊትህ በማስወገድ በአንተና በችግሮችህ መካከል እግዚአብሔርን አስገባ። በዚህ ጊዜ እነርሱ በነው ሲጠፉ እግዚአብሔር ይገለጣል።

6- ከመጠን ያለፈ ጥንቃቄ በማድረግ የሚመጣ ገዘን።

ክብሩን ወይም መብቱን አስመልክቶ ከፍተኛ ጥንቃቄ የሚያደርግ ሰው ሊኖር ይችላል። እንደዚህ ዓይነቱ ሰው በማንኛውም ምክንያት ወይም በትንሹ ምክንያት ወይም ደግሞ ያለ ምንም ምክንያት ሊበሳጭ ይችላል። እርሱ የሚፈልገው በተለየ መንገድ እንክብካቤ እንዲደረግለት ነው። ይህም በሥርዓት፣ በጥንቃቄና በምቹ ሁኔታ እንዲደረግለት ይፈልጋል። እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ የሚገጥመው አልፎ አልፎ ቢሆንም እንደዚህ ዓይነቱ ሰው ይህ ካልተደረገለት ገዘን ውስጥ ይገባል።

7- የእነዚህ ሰዎች ገዘን እውነትን በመሰረዝ ከአጠገባቸው ካራቀባቸው በኋላ ለራሳቸው በነደፈላቸው ነገር ግን በማያገኙት የአሳብ ቅዠት ውስጥ እንዲኖሩ የሚያደርጋቸው ገዘን ነው። እነዚህ ሰዎች ያሉበትን ሁኔታ ይቃወሙታል ወይም ያወግዙታል። ይሁን እንጂ የሚፈልጉትን ነገር እንዲገነዘቡ ወደሚያደርጋቸው ተግባራዊ መንገድ በመግባት ለመሰወጥ ግን አይሞክሩም። በመሆኑም ባሉበት የዓመፅ መንገድ ውስጥ በሁሉም ነገር ቅር እንዳላቸውና እንዳዘኑ መጓዣቸውን ይቀጥላሉ።

እነዚህ ሰዎች አንዳንድ ጊዜ ደስ ቢላቸውም በቁም ቅዠት ውስጥ ሆነው ባለመሯቸው የአሳብ መስመሮች ውስጥ እንዲያገኙቸው በፈለጉት ፍላጎቶቻቸው ዙሪያ ባሉ ቅዠቶቻቸው ነው። ይሁን እንጂ ከቅዠቶቻቸውና ከአሳባዊው ዓለም ሲባኑ ራሳቸውን አስቀድመው በነበሩበት ቦታ ያገኙታል። በዚህ ጊዜ ይበልጥ ቅር ይላቸዋል ያዘናሉም። ስለሆነም እነዚህን ሰዎች የምንመክራቸው እንዲደሰቱ፣ በቃን እንዲሉ፣ እንዲረኩና ላላቸው ነገሮች እንዲያመሰግኑ ነው። ከዚህ በተጨማሪ ያሉበትን ሕይወት ተግባራዊ በሆነ መንገድ በመሰወጥ በገዘን ውስጥ ከመቆየት እንዲወጡ አንመክራቸዋለን።

8- ትዕግሥት በማጣትና በቁጣ የሚመጣ ገዘን።

ግልጽ የሆነውና ሰፊ ያለ አመለካከት ያለው ሰው አላስፈላጊ ጉዳዮችን ከማውጣትና ከማውረድ ይልቅ ልቡ ውስጥ ቀልጠው ይቀሩ ዘንድ ብዙ ነገሮችን እንዳላየ ሆኖ ያልፋል። ይህን ሊታገሱ የማይችሉ ሰዎች ግን ራሳቸውን ለገዘን አሳልፈው የሰጡ ናቸው። ሰፊ ያለ አመለካከት ለገዘን ዓይነተኛ መፍትሔ ነው። ሰፊ ያለ አመለካከት ያለው ሰው በገዘን ከመቆራመድ ይልቅ ለገዘኑ መፍትሔ ይፈልጋል።

ብልጽ ሰው ከችግር ወይም ከመከራ ጋር ሲጋፈጥ ከመበላጨትና ከማዘን ይልቅ ለገጠመው ችግርና መከራ መፍትሔ ለማግኘት ይጥራል። መፍትሔ ሲያገኝ ስለሚደሰት የችግሩ ቋጠሮ ይፈታል። መፍትሔ ካላገኘም በትዕግሥት ይጠባበቃል። ትዕግሥተኛ ያልሆነ ሰው ቁጡ ለመሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም። ትዕግሥት ከሌለው ደግሞ ገዘኑ አየጨመረ ይሄዳል።

9- ያለ ምንም ግልጽ ምክንያት በተቃዋሚ በሚከፈት ውጪያዊ ውጊያ የሚደርስ ገዘን።

ተቃዋሚ በአንድ ሰው ውስጥ ችግር የሚፈጥር ነገር ሊተክል ወይም ሊፈጥር ይችላል። ከዚህ ሌላ ወደ ገዘን የማያደርሱ ርባና ቢስ ምክንያቶችን ለሰውየው እግዝፎ ካሳየው በኋላ ጉዳዩን ቀላል አድርጎ ያቀርብለታል። ከዚህ በኋላ ሰውየው ባገኘው ደረጃ መደሰቱን ሲመለከት ከዚህኛው የሚሻሉ የሚመስሉ ሌሎች ደረጃዎችን እያባበለ በማሳየት ወደ እርሱ ይስበዋል። እነዚህን አዳዲስ ደረጃዎች ሲያገኝም በሌሎች አዳዲስ ደረጃዎች ወይም በመጀመሪያዎቹ ይስበዋል። በመጨረሻም ተቃዋሚ ወይም ጠላት ይህን በማድረግ ሰውየውን ወደ ጥርጥርና አለመረጋጋት ይመራዋል። በዚህም ገዘን ውስጥ ይገባል።

ለምሳሌ ጠላት ዲያብሎስ በምናኔ የሚኖር አንድ መነኩሴ ሲያገኝ የድል አክሲል የተዘጋጀው የእግዚአብሔርን መንግሥት በአገልግሎት ለሚገነቡት ቅዱሳን እንደ ሆነ አድርጎ ያባብላል። መነኩሴው በአገልግሎት ላይ መሆኑን ሲገልጽለትም በብቸኝነት፣ በተመስጦ ሕይወት፣ በእርምጃ፣ በማደግ ጸሎትና በእግዚአብሔር ሕልውና በመደሰት ሊያባብሉ ይሞክራሉ። በዚህ ጊዜ መነኩሴው በአንድ ጊዜ በአንድ ነገር ላይ ሊጸና ስለማይችል በገዘን ይዋጣል።

10- ጥርጣሬ በሰው ሕይወት ውስጥ የሚቆይ ከሆነ ነፍስን እየጎዳ ወደ ጭንቀትና ገዘን ይመራታል።

አንድ ሰው የባልንጀራውን ታማኝነት ወይም የሚስቱን ታማኝነትና ንጽሕና ወይም የእግዚአብሔርን ጥበቃና እርዳታ ሊጠራጠር ይችላል። ጥርጥር የሚቃጣው በእምነት ላይ ወይም አንድ ሰው እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በመገዙና ባለ መገዙ ላይ ነው። ከዚህ በተጨማሪ አንድ ሰው ምንም በማያውቀው መንገድ በእርሱ ላይ ሴራ እንደ ተጠነሰሰ አድርጎ ይጠረጥራል።

በጥርጥር የተሞሉ አሳቦች ምንጭ ሕሊና ነው። እነዚህ አሳቦች የሚታቀዱት ችግር ለመፍጠርና ሰውየውን የተሳሳተ ጠባይ ውስጥ ለመክተት ነው። ይህ ደግሞ እንዲህ ካለው ጥርጥር ስለታምነት ጋር የተስማማ ይሆናል። ለምሳሌ፡- የሚስቱን ንጽሕና የሚጠራጠር ባል የቤቱን በሮችና መስኮቶች በላይ ላይ ከመቆሰፉም በላይ ስለ እርስዋ ወሬ ይለቃቃማል። ከዚህ በተጨማሪ የእርሷን ደብዳቤዎች ለማንበብ፣ መሳሰሉትም ለመበርበርና ጥርጥሩን አስመልክቶ ማንኛውንም ዓይነት ጥያቄ ለመጠየቅ ራሱን ባለ መብት ያደርጋል። ከዚህ ሌላ በሳቀች፣ በተነጋገረች፣ በተሰበሰበችና በተንቀሳቀሰች ቁጥር ይገሥዳታል። ይህን በማድረጉም ምንም ዓይነት ጥፋት የሌለባት ሚስቱን ከባድ ሥቃይ ውስጥ ይከታታል። በዚህ ምክንያት የእርሱም ሆነ የእርሷ ሕይወት ወደ ሊክልነት ይቀየራል። እዚህ ላይ የገዘን ውጤቱ የከፋ ይሆናል።

በዚህ መሠረት ገዘን የሚታወቅና ታላቅ ውጊያ ነው። ከዚህ በመቀጠል ወደ አራተኛው የገዘን ዓይነት እንሸጋገራለን።

ተገቢ ያልሆነ ገዘን።

ወደ ገዘን የሚመራ ጥርጥር በሽታ ወደ መሆን ያድጋል። ገዘን ደግሞ ወደ በሽታነት ሊለወጥ ይችላል።

ገዘንን በማስመልከት አሳብ በሰው ላይ ጫና ሊፈጥር ሰውየው ደስታውን በማጣት ከመንፈስ ቅዱስ ውጪ ይሆናል። የገዘን አሳብ በታመመው ሰው ሕሊና ላይ ከተጣበቀ ቶሎ አይሰቀውም። ሲቀመጥ ወይም ሲራመድ፣ ሲተኛ ወይም ሲነቃ - የሚነቃው በመሰላቸት፣ በጭንቀት፣ በፍርሃት፣ አሳዛኝ ሥዕላት በሕሊናው እንደተሳሰሉ ያለ ምንም መፍትሔና ተስፋ ነው።

እንደዚህ ዓይነቱ ገዘን ከሰው ሕይወትና መንፈሳዊነት በተጨማሪ ነፍሱንና ሕሊናውን ያጠፋል። ይህንንም ሲያደርግ መጥፋቱንና ተስፋ አለማግኘቱን እያሳመነው ነው። ለምሳሌ፡-

1- አንድ ሰው መንፈስ ቅዱስን በመስደብ ኃጢአት ከሠራ ኃጢአቱ ሊሠረደለት እንደማይችል ያስባል። ማቴ 12:31። ይህን አሳብ ዲያብሎስ በተሳሳተ መንገድ ወደ ሕሊናው የሚያስወግድው ዘላለማዊነቱን እንዳጣና እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ለድገነቱ ምንም መንገድ እንደማይኖረው በማሳየት ተስፋ በማስቆረጥ ሊጥለው ነው። ከዚህ በተጨማሪ ዲያብሎስ በዚህ ተመሳሳይ አሳብና ገዘን ውስጥ እንዳለ ለዓሳው የተነገሩትን «... በፅንፍ ተግባር ምንም ቢፈልገው ለንስሐ ስፍራ አላገኘምና።» (ዕብ 12:17) የሚሉትን ቃላት ያስታውሰዋል።

በዚህ ተመሳሳይ ሰዓት ከዚህ በታች የተጠቀሱትና እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን እንደሚቀበል የሚገልጡትን ቃላት ይሸሽገበታል። «... ወደ እኔም የሚመጣውን ከቶ ወደ ውጪ አላወጣውም...» (ዮሐ 6:37)፤ «ሰዎች ሁሉ ሊድኑና እውነቱን ወደ ማወቅ ሊደርሱ በሚወድ በእግዚአብሔር በመድኃኒታችን ፊት መልካምና ደስ የሚያሰኝ ይህ ነው።» 1ኛ ጢሞ 2:4።

ቀደም ሲል ከጠቀስነው በተጨማሪ ዲያብሎስ «... ንስሐም እንድትገኙ ጊዜ ሲጠጋት ከዘመኑም ንስሐ እንድትገባ አልወደደችም።» (ራእ 2:2) የሚለውን ቃል በማስታወስ ለሰውየው ለንስሐ የተወሰነ ጊዜ እንዳለና ይህ ጊዜ አሁን እንዳለበት አድርጎ ይነግረዋል። ከዚህ በኋላ ነቢዩ ዳዊት «በዙ ሰዎች ነፍሴን አምላክሽ አያድናትም አልዋት።» (መዝ 3:2) በማለት የተናገረውን ቃል ዲያብሎስ በመጥቀስ ማንኛውንም ዓይነት ተስፋውን ሁሉ ከውስጡ የሚጥጥበታል። ከዚህ በተጨማሪ በዕብ 6:4-6 የተጠቀሰውን ቃል በትኩረት እንዲመለከት ያሳስበዋል። «... እንደገና ለንስሐ እነርሱን ማደስ የማይቻል ነው...»።

ሰዎችን ተስፋ ማሳጣትና በገዘን መጣል የዲያብሎስ መንገድ ነው። በእርግጥ ቀደም ሲል የጠቀስነው ጥቅስ ራሱን የቻለ ትርጉም ቢኖረውም እንዲህ ዓይነቱ ሰው ቃሉ ምን ለማለት እንደ ተጠቀሰ ትርጉሙን የሚያስረዳው ሰው ያስፈልገዋል። የእግዚአብሔር ፍቅር ወሰን እንደሌለውም የሚነገረው ሰው ያስፈልገዋል። ጌታ ከእርሱ በስተቀኝ የተሰቀለው ወንበዴ በሕይወቱ የመጨረሻ ደቂቃዎች ውስጥ እያለ ያለ ምንም ቀጠሮ ተቀብሎታል።

ተስፋ የቆረጠ ሰው ከፊቱ ገዘን የተነሣ ልቡ ደስ እንደሚለው ሰው ያለ ገዘን ሊያዝን አይችልም። መክ 7:3።

2- ጤናማ ያልሆነ ገዘን ምክንያት የጥፋተኝነት ስሜት ሊሆን ይችላል።

ለምሳሌ አንድ ሰው አባቱን ወይም ልጁን በሞት ቢያጣ እርሱ ለሞታቸው ምክንያት እንደሆነ አድርጎ ሊያስብ ይችላል። በመሆኑም ይህ ያለማቋረጥ እንዲረበሽና እንዲያዝን ያደርገዋል። «የሞተው እኔ ላደርግለት የሚገባኝን አንክብኬ ላደርግለት ስላልቻልኩ ነው።» በማለት ራሱን ያሳምናል። በዚህ ጊዜ አንድ የሚቀርበው ሰው ወደ እርሱ ጠጋ ብሎ ሊያገኘው የሚገባውን እንክብካቤ እንዳደረገለትና የታዘዙለትን መድኃኒቶች እንደ ገዛለት ሲገልጽለት ገዘኑ ጤናማ ገዘን ስላልሆነ «ምናልባት ከዚህኛው የሚሻል ሐዚም እንዲያየው

ባደርን ኖሮ አይሞትም ነበር... ወይም ደግሞ ለሕክምና ወደ ውጪ ቢሄድ ይድን ነበር። እያለ በዘንቱ ይቀጥላል።

3. አንድ ሰው ገዘት ሊመጣ የቻለው ሊድን አይችልም ብሎ ካሰበው በሽታው እንደሆነ አድርጎ ያስባል።

እንዲህ ዓይነት ሰው አሳብ በሕሊናው ውስጥ የሚሥልስትን አስቸጋሪ ሁኔታ በመመርኮዝ እደገኛ ውጤቶችን ሊጠብቅ ይችላል። ጤናማ ወዳልሆነ ገዘን የሚመሩ ምክንያቶች ብዙ ናቸው። ሰው እንዲህ ካለው ገዘን በቀላሉ ሊላቀቅ ካለመቻሉም በላይ ራሱን ከዚህ የሚያድንበትን ዕድል ለማግኘት ፈጽሞ አይጥርም።

ፖለቲካዊና መፍትሔዎች።

ጤናማ ያልሆነ ገዘን ያለበት ሰው ገጽታው በምን ዓይነት ሁኔታ ላይ እንዳለ አይታወቀውም። ይህ ሰው ሁልጊዜ ያለቅሳል፤ የማርራል፤ ጨለማ በሆኑ አሳቦች ይጥጣል፤ ተስፋ ይቆርጣል፤ ተስፋውንም ያጣል። በመሆኑም ዘላለማዊነቱን፤ ራሱን፤ ሥራውንና ጤናውን እንደ አጣ አድርጎ ያስባል። ከዚህ በተጨማሪ ለላላው መጥፋት ምክንያት እንደሆነና በዚሁ ምክንያት ከፊቱ የሚበልጥ ቅጣት እንደሚጠብቀው አድርጎ ያስባል።

አንተ ይህን አላቡን ለማስተካከል ብትሞክርም ይቃወምሃል። ብቻ ተስፋ በመቀረጥ ትኩር ብሎ ይመለከትህና ማልቀስ ይጀምራል። ከአንተ የሚሰማው ነገር በሕሊናው ውስጥ እንዳለሊ ነገር ግን ዋጋ ቢስ እንደሆነ ይነግርሃል። ከዚህ በተጨማሪ ስለ ገዘት ለሰዎች ቢናገርም አብረውት ሊያዝኑ እንደማይችሉ በመገመት ለእነርሱ ምንም ሳለመናገር ይወስናል።

ለላው ሰው ግን መፍትሔ አገኛለሁ በሚል አሳብ ችግሮቹን ሁሉ ለሰዎች ይናገራል። የዚህ ዓይነት ሰው ችግር መፍትሔ ካላገኘ ይበልጥ የማዘኑ ጉዳይ የማይቀር መሆኑ ነው። ይህን መፍትሔ አገኛለሁ በሚል ሰበብ ይህ ሰው ወደ አንድ ሰው ዘንድ እዘውትሮ ይሄዳል። በሄደ ቀጥር ከዚህ ከሚያጽናናው ሰው ጋር ለረዥም ሰዓታት ያለ ማቆረጥ ከማውራቱም በላይ ከእርሱ ርቆ እስኪሄድ ድረስ አጥብቆ ይክፈታል። ይህ በራሱ መጽናናት የሚሰጠው ልቡን እንዲያጣ ስለሚያደርገው የባለ ችግር ውስጥ በመግባት እጅግ ያዘናል።

መፍትሔን አስመልክቶ ጤናማ ባልሆነ ገዘን ውስጥ ያሉ ሁለት ዓይነት ሰዎች አሉ። እነርሱ፦

1ኛ/ የመጀመሪያው ሰው መጽናናትንና ማገኛውንም ዓይነት መረዳት የማይቀበል ሰው ነው።

2ኛ/ ሁለተኛው ሰው በራሱ አሳብ የሚደገፈው ነው። እንዲህ ዓይነት ሰው ሊረዳ ቢችልም ወደዚያው ተመልሶ ይገባል። ቢሻለውም የበለጠ ለመታመም ይተላል።

በመሆኑም ራሱን የማጥፋት አሳብ በምናቡ ውስጥ ይገለጣል። ይህን ቢፈጽም ካለበት ሀመምና ተስፋ መቀረጥ የሚገላገል መስሎ ይታየዋል። ከዚህ በኋላ ይህን አሳቡን ተግባራዊ ያደርጋል ወይም በዘላለማዊነት ስለሚያምን እንዲህ ያለው አሳብ የተሳሳተ መሆኑን ይረዳል ወይም ከሞት ገዘንን ይመርጣል። ወይም ደግሞ በራሱ አሳብ ለችግሮቹ ሁሉ መፍትሔ ለማግኘት በመሞከር በቁም ትገዥት ውስጥ ይኖራል።

ያም ሆነ ይህ ገዘን በጤናው ላይ ከባድ ተጽዕኖ ያመጣል። የገዘን አሳቦች ስለሚያጨናንቁት በነፍሱም ሆነ በሥጋው ፍጹም የሃላ ሰው ይሆናል። በዚህ ዓይነት መንገድ በአንድ አሳብ ውስጥ ስለሚጠቃለል ከዚያ ለመውጣት በጣም ይቸገራል። እንዲህ ያለው ነገር ራሱን፤ በዙሪያው ያሉትን ሰዎች፤ ሐኪሙንና የንስሐ አባቱን የሚያውክ በሽታ ይሆናል። በዚህ ጊዜ የንስሐ አባቱ እርሱን ለማስተናገድ እጅግ ይቸገራሉ።

ታዲያ በዚህ ጊዜ መፍትሔው ምንድር ነው?

ገዘን ለችግሮችህ መፍትሔ ሊሆን አይችልም።

በዚህ የመጀመሪያ መፍትሔ ሊሆን የሚችለው ገዘን ለችግሮችህ መፍትሔ ሊሆን አለመቻሉን በመሰሉ ልብህ ማመንህ ነው። በማገኛውም ሰው ላይ እንደሚደርሰው ችግር በአንተም ላይ በመድረስ ልብህን ሊሰብረው ይችላል። ሌሎችን እንደሚያስጨንቃቸው አንተንም ሊያስጨንቅህ ይችላል። ይሁን እንጂ ሰዎች የገጠመህ ገዘን በሰዎች ዘንድ ያለ የተፈጥሮ ገዘን አስከማይመስል ድረስ በአንተ ውስጥ በተለየ መልኩ ሊቆይ ይችላል።

በዚህ ጊዜ ሰዎች ሊያጽናኑህና ሊያረጋጉህ ቢሞክሩም አንተ እንዲህ ያለውን መጽናናት ለመቀበል እሻፈረኝ ትላለህ። ይህ ደግሞ ሊያጽናኑህ የሚመጡት ሰዎች ከአንተ ጋር እንዳይነጋገሩ ስለሚያስላቻቸው ይበልጥ ለገዘን እንድትጋለጥ ትተውህ ይሄዳሉ። እዚህ ላይ ጥቂት ጥያቄዎችን ልጠይቅህ እወዳለሁ፦ «ገዘንህ ያስገኘልህ ምንድር ነው? ችግርህን አቃሉልሃል? ውስጣዊ መጽናናት ሰጠህ ወይስ ችግርህን አበዛብህ? ከሰዎች ጋር ያለህን ግንኙነት አዳብረልህ ወይስ አቆረቆዘብህ? እኔ ግን በገዘን ውስጥ በመኖርህ ከጠበቅኸው በላይ ያለህን እንደምታጣ እርግጠኛ ነኝ።»

ይህን በመሰል መንገድ የምታዝነው ገዘን ካዘንህበት ገዘን ይልቅ ችግሩ የከፋ ይሆናል። የመጀመሪያ ችግርህ ያለ መፍትሔ እንደ ተቀመጠ የገዘን ችግር ራስ ወዳድነትንና በሌሎች ላይ ከፋ የመናገር ችግሮችን አስከትሎ ይመጣዝሃል። በዚህ ጊዜ አስቀድመህ የኖርህበት ጥሞናህን ስለምታጣው ሰዎች በአንተ ዘንድ ያልነበሩ መጥፎ ጠባዮችን በግልጽ መመልከት ይጀምራሉ። ይህ እንከን በአንተ ላይ የሚመጣው መከራን የመቀበልና ችግርን በጽናት የመቻል ችሎታ ስለሌለህ ነው።

በገዘን ስትከበብ ለችግሮችህ መፍትሔዎች ለማግኘት ትችል ዘንድ ትከክለኛ ሰው ሁን! መፍትሔ ባታገኝም እንኳ እግዚአብሔርን ጠብቅ ወይም

ሁሉንም በጽናት በመታገስ ኑሮህን ለመግፋት ሞክር በለው ተፈጥሮ የምታዝን ከሆነ እንዲህ ያለው ገዘን በውስጥህ ለረዥም ጊዜ አታቆየው። ሰዎች አንተን ተመልክተው እንዳያዝኑ ወይም ባለመሸሸልህ ተስፋ እንዳይቆጠሩ ስሜትህን በሰዎች ፊት አትግለጥ።

ከችግሩ ይልቅ አንተ ብርቱ ለመሆን ሞክር። ካልቻልህ ግን ሁሉንም ነገር ማድረግ በሚቻለው በኃይሉ አምላክ ፊት ችግርህን አቅርብ። ማቴ 19:26። ከዚህ በኋላ ሁሉንም በእርሱ እጅ ላይ በመጣል ስለ ችግርህ ማስብህን ታቆማለህ።

በእምነት፤ እጅ በመስጠትና በጸሎት መፍትሔ ሊያገኙ የሚችሉ ብዙ ችግሮች አሉ። ይሁን እንጂ በገዘን ሊቃለል የሚችል ምንም ዓይነት ችግር የለም። ስለሆነም ሁሉንም መመልከት የሚችለው ኃያል አምላክ እንዳለና በእርምጥም እጃቹን እንደሚዘረጋልህ ማመን አለብህ። ከእርሱ የሚለወር ምንም ነገር ስለሌለ አንተ አንተነትህን ከምታውቀው የበለጠ አርሱ ስለ አንተ ችግሮች ያውቃል። አንተ ለራስህ ካለህ ገዘን የበለጠ እርሱ ለአንተ ያዝናል።

እግዚአብሔር ለአንተ ያስባልና ችግሮችህን አንተ ከምትሸከማቸው ይልቅ በእርሱ እጃች ላይ ጣላቸው። በዚህ ዓይነት መንገድ የምታቃልላቸው ችግሮች አሉ። ሌሎች ደግሞ ልትረሳቸው የሚገቡህና መፍትሔያቸው ይህ ብቻ የሆነ ችግሮች አሉ። ምናልባት መፍትሔ የላቸውም የምትላቸው ችግሮችህ እንደነዚህ ያሉት ሊሆኑ ይችላሉ።

ምናልባት 'ችግረን አንዴት ልረሳ እችላለሁ?' ብለህ ልትጠይቅ ትችላለህ። ቆዳዩ ከሥጋዬ ጋር የተጣበቀውን ያህል በሕሊናዬ ውስጥ የተጣበቁትን ችግሮች አንዴት ልረሳቸው እችላለሁ? ስሄድና ስቀመጥ! ብቻዬንና ከሰው ጋር ስሆን ችግሮቼን ሁልጊዜ አስባቸዋለሁ። ከዚህ ሌላ የማስበው ነገር የለኝም። ሳንብ አሳቤን ስለሚወትንብኝ ከእርሱ ሌላ የማስበው ነገር የለም። አሳቤ ስለ እርሱ ብቻ ይሆናል። እኔ ባውቀውም ባላውቀውም ይህ ነገር ለእኔ አየር እንደማስገባትና እንደማስወጣት ሆኗል።

እዚህ ላይ ተግባራዊ የሆኑ መፍትሔዎች አሰጥሃለሁ።

በሥራ መጣመድ።

በማንኛውም ጊዜ ራስህን በሥራ በመጥመድ በውስጥህ ካለው የገዘን አሳብ ራት። ስለ አንድ ችግር ማስብ ብዙ ጉዳት እንደሚያስከትልብህ እመን። ችግሩ ደርሶት በሆነ ሥነ ልቦናዊ ችግር ነው። ስለሆነም ያስላጭሃል ያደክምሃልም። ችግሩ እየከፋ ሲመጣም ለችግሩ መፍትሔ የማግኘቱ ነገር እየጠበበ ይመጣል። በዚህ ጊዜ ጤናማ ካልሆነው ከዚህ አሳብ ራስህን አላቀህ ለራስህ ምንም ሊጠቅመኝ የማይችለውና ችግር የሚያመጣብኝ አሳብ ይበቃልል። በለው።

ይህን ማድረግ ካልቻልህ ግን በራስህ ላይ ችግር የሚፈጥርብህን አሳብ መርሳት በሚያስችልህ በማንኛውም ዓይነት ሥራ ራስህን ጥመድ። በገዘን

ለሚጎዱ ሰዎች የማያቋርጥ ሥራ በጣም ጠቃሚ ነው። እነርሱ ሥራቸውን ያለ ማድረግ ከሠሩ በኋላ ስለሚደክማቸው አእምሮአቸውን በሰላም አሳርፈው ይተናሉ። በዚህ ጊዜ ነርቮቻቸው ከአሳብ ጫና ይላቃሉ።

ከዚህ በተጨማሪ ሥራ አንድን ሰው መሥራቱንና ኃላፊነትን ሊሸከም መቻሉን ያሳውቀዋል። ይህ ደግሞ መጽናናትን ስለሚሰጠው የሥራውን ፍሬ በመመልከት እንዲደሰት ያደርገዋል። በዚህ ሁሉ መካከል አሳብ ከእርሱ እየራቀ ይሄዳል። ይሁን እንጂ አንዳንድ ሰዎች ነፃ ሆኖ ለማስብ በሚል ሰበብ ሥራ መሥራትን ያቆማሉ። እዚህ ላይ ሊታሰብ የሚገባው ነገር ጤናማ ያልሆነ አሳብ ለአንዳንድ ሰዎች ሊያስወግዱት የማይችሉት ደረጃ ድረስ ጥቅም ያለው መሆኑ ነው። እነዚህ ሰዎች በማንኛውም ጊዜ ስለ ችግሮቻቸው በማስብ በዚህ መጨረሻ በሌለው ክብብ ውስጥ ሊሸከረከሩ ይፈልጋሉ።

እነዚህ ሰዎች ሥራ ለመሥራት ፈቃደኞች ከሆኑ ይህ ጤናማ ምልክት ነው። ለጥቂት ጊዜያት በሥራ ሰበብ ከአሳብ መላቃቸው ለእነርሱ ጥሩ ምልክት ነው። በግዳጅ የሚያደርጉት ቢሆኑም እንኳ ሥራ ለመሥራት ፈቃደኞች መሆናቸው መልካም ነው። በደስታ ለመሥራት ፈቃደኞች ሆኑ ማለት በዚህ ደስተኞች ሆነዋል ማለት ስለሚሆን ራሳቸውን ያሻሽላሉ።

አንዳንድ ጊዜ አካላዊ ብቃቱ ሳይኖር ነርቮቻችን ተነቃቅተዋል በሚል ሰበብ ብቻ ሥራ ሥሩ ሲባሉ ፈቃደኞች አይሆኑም። እንደዚህ ያለው ይቅርታ ለጥቂቶች እውነት ቢሆንም በሌሎች ዘንድ ሐሰት ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ አንድ ሰው ሥራ በተሰጠው ጊዜ ሁሉ ድንገተኛ አካላዊ ድካም ሊለማው ይችላል። ይህ ደግሞ ሥራ ላለመሥራት የሚያሳየው ውስጣዊ ምጥቅን ነው። በዚህ መሠረት አንድ ሰው ሥራ ለመሥራት ፈቃደኛ መሆን ያለበት በእቅዱ ልክ ሲሆን ነው። ከዚህ በተጨማሪ በእቅዱ ልክ መሥራት ያለበት ለመሥራት ያለው ፍላጎት ገዘኑ ከደረሰበት ሰው ጋር ሊመጣጠን ሊችል ነው። ከዚህ ሌላ ይበልጥ የሚስማማውን የሥራ ዓይነት ለመምረጥ ዕድሉ እንዲኖረው ማድረግ የሚሻል ይሆናል። እንዲህ ዓይነቱ ሰው የጉልበት ሥራ ለመሥራት ካልቻለ ሌሎች ሊሳተፍባቸው የሚችላቸው ተግባራት ሊኖሩት ይችላሉ። ከእነዚህም መካከል የተለያዩ ጨዋታዎች፣ መዝናኛዎች ወይም ሕሊናን ወጥረው የሚይዙ ንባባት ይገኙበታል።

የመድኃኒትና የአካል ህክምና።

አንድ የታመመ ሰው ሲደናገጥ ወይም ማንኛውንም ዓይነት መረዳት ለመቀበል ስነ ልቦናዊ ዝግጅት ሲገድለው ወይም ተከራካሪ ሲሆን ወይም በዝነ አመለካከቱ ላይ ግትርነት ሲያሳይ እርሱን በመድኃኒት ማከም ተቀባይነት ያለው ነገር ነው። በዚህ ጊዜ ለሰውየው መድኃኒቶች የሚሰጡት እንዲረጋጋና እንዲፍታታ ከመሆኑም በላይ ሥነ ልቦናዊ ሕክምና እንዲያገኝ ነው። የታመመውን ሰው አብዝተው የሚያሳሉት፣ በነርቮቹ ላይ ጫና የሚፈጥሩትና ሊቋቋመው የማይችለውን ጡጫ በውስጡ የሚሰነዘሩበት ጥቂት አሳቦች ሊኖሩ ይችላሉ። አብዝቶ ማስብ እንቅልፉን ከእርሱ ስለሚያርቅበትም የሚረጋጋበትንና ሰላሙን የሚያገኝበትን ዕረፍት ገንዘቡ ለማድረግ ይጓጓል ይቸከላልም። በዚህ ጊዜ

መድኃኒቶችና አደገዛዥ ክኒዮች እንቅልፉን ለማስመጣትና ከአሳብ እንዲገላገል ይሰጡታል።

እንደነዚህ ዓይነቶች 'መድኃኒቶች የሚሰጡት ሰዎችን ለሚያውክ መታመሙን ለማይቀበልና ማገኘውንም ዓይነት መፍትሔ ለመቀበል ፈቃደኛ ላልሆነ ሰው ነው። እዚህ ላይ ግን እነዚህ የተለያዩ መድኃኒቶች በሰው ላይ የጤና ጉዳት እንደሚያመጡ ሳንገነዘብ ቀርተን አይደለም። ይሁን እንጂ ይህን በመሰለው አስቸጋሪ አጋጣሚ ውስጥ ከእነዚህ መድኃኒቶች ሌላ መፍትሔ ልናገኝ አንችልም። ይህን ከማለት ይልቅ ግን የሚከተለውን ማለት እንወዳለን።

መድኃኒቶች የማያጽርጡ ወይም ዘላቂ መፍትሔ መሆን የለባቸውም። በወቅቱ ከተሰጠ ሥነ ልቦናዊ ሕክምና እጅግ የተሻለ ነው። አንድ በሽተኛ ሰው ከሚያስጨንቀው አሳብ ለመገላገል ሲል ማስታገሻ ማደገዝገፍና የሚጫጫ መድኃኒቶች ይወስዳል። እንቅልፍ ሲወስደው አሳቡ ሊረጋጋ ቢችልም ከእንቅልፉ ሊነቃ ወይም ራሱን ሲያወቅ የቀደሙ አሳቡ ወደ እርሱ ተመልሶ ይመጣል። በሆሆም እነዚህ መድኃኒቶች በድጋሚ ይወስዳል። እንዲህ ያለው ድግግሞሽ ሳያጽረጥ ይቀጥላል። መድኃኒቱ ጥሩ ውጤት ካሳየ በሽተኛው የሚወስዳቸው መድኃኒቶች መጠን ይጨምራል ወይም አስቀድሞ ከሚወስደው መድኃኒት የተለየ ወይም ብርታት የሚሰጥ ወይም ከማስታገሻ ይልቅ የሚያደነዝዝ መድኃኒት ይሰጠዋል። ይህን ማደገዝገፍ አብዝቶ መውሰድ ሲጀምር ልፍልፍስ ወይም ደካማ ወይም የደንዘዘ ይሆናል። እዚህ ደረጃ ላይ ደርሶም ታዲያ አሳቡን አያጽርጥም።

ከዚህ በመቀጠል አንድ አውነታ እንነግራችኋለን። መድኃኒቶች መፍትሔ የሚሆኑት ሰውጤት እንጂ ለምክንያት አይደለም። ምክንያቶች የሚሆኑት አሳቦችና ወደ ገዘን የሚመሩ ስሜቶች ወይም እነዚህን የሚመስሉ አሳቦችና ስሜቶች ናቸው። ከዚህ ሌላ የሥነ ልቦናዊ ዓይነትና ሕሊና ወሳኝነት አላቸው።

ለዚህ ሁሉ መድኃኒቶች የሚፈይዱት ምንድር ነው?

መድኃኒቶች አንዱን ሊያድኑ ቢችሉም ሌላውን ያጠፋሉ። መድኃኒቶች የታመሙ ሰው ያለበትን አሳብ እንዲረሳ ቢያደርጉትም ትውስታውን ሙሉ ለሙሉ ሊያዝቡበት ይችላሉ። ሥነ ልቦናዊ ሕክምና በጥልቀት ከተሰጠ የገዘንን ምክንያቶች ሊያስወግድ ይችላል። ይሁን እንጂ የሕክምናው ችግር ረዥም ጊዜ መውሰዱ ነው። በሽተኛው የሚያስጨንቀውንና በውስጡ ያለውን አሳብ ሙሉ ለሙሉ እውጥቶ መናገር ይፈልጋል። ይህ ደግሞ ረዥም ሰዓት ስለሚወስድ ሐኪሙ ይህን የሚያደርግበት ሰፊ ጊዜ አያገኝም። ከዚህ በተጨማሪ በሽተኛው ማለቂያ የሌላቸው ወጎችን ማውራት ይፈልጋል። በዚህ ጊዜ የሕክምናው ባለሙያ ስለሚሰላች ጊዜው በከንቁ እንዳይጠፋበት ስጋት ላይ ይወድቃል።

የሐኪሙ መሰላቸት በሽተኛው የሚተርክለትን እንዳያዳምጥ ስለሚያደርገው ሕክምናው እዚህ ላይ ይገታል። በሽተኛው ተመሳሳይ ታሪኩን ወይም ማማረፍን ለሐኪሙ ደጋግሞ ቢተርክለትና በዚሁ ምክንያት ቢማረር እንፈርድበትም። ከዚህ በኋላ ሐኪሙ ለበሽተኛው ቀጠሮ መስጠቱ ጥቅም እንደማይኖረው ያስባል። ምክንያቱም ካሁን በኋላ ቀጠሮ ቢሰጠው በሽተኛው

ተመሳሳይ ትረካውን እንዲተላለፍ ስለሚያበረታታው እርሱን ሊጎዳው ስለሚችል ነው። ከዚህ በተጨማሪ በሀኪሙና በበሽተኛው መካከል መቀራረብ ስለሚፈጠር በሽተኛው በሥራ ሰዓቱም ሆነ በእረፍት ጊዜው ያለማጥረጥ ስልክ እየደወለ ያደክመዋል።

በዚህ መሠረት ሥነ ልቦናዊ ሕክምና ረዥም ጊዜና ትዕግሥት ከመጠየቁም በላይ የሰውን ነፍስ ጥበብና እውቀት መረዳት እንደሚፈልግ ምንም ጥርጥር የለውም። በሽተኛው በበሽታው ላይ ያለው ጥርጥር እውነት አለመሆኑን፣ ችግሩን ያመጡበት ምክንያቶች የተጋኑ መሆናቸውንና ሙሉ ለሙሉ ከእውነት የራቁ መሆናቸውን ሀኪሙ በሚገባ ያውቃል። ሀኪሙ ለበሽተኛው ይህን ጉዳይ ፊት ለፊት ሲገልጽበት በገዛ ራሱ አላብ ላይ ይጸናል። ይህ በሉም ሀኪሙን ብቃቱንና ታማኝነቱን ይጠራጠራል። ይህ በራሱ በሽታ ነው።

በዚህ አካሄድ ገዘን ከውስጣዊ ወይም ከውጪያዊ ውጊያ ወደ በሽታነት ይለወጣል። ይህን ሁሉ ማከም ይቻል ዘንድ ምርመራ ልናካሂድበት ያስፈልጋል። ለገዘን የምንወስደው ሌላ መፍትሔ መንፈሳዊ መፍትሔ ነው። ለእዚህ መፍትሔ ከመነጋገራችን በፊት አንድ ነጥብ ልናነሳ እንወዳለን።

ጤናማ ያልሆነ ቅድስና።

ጤናማ ያልሆነ ቅድስና የተለያዩ ምክንያቶችና ምልክቶች ቢኖሩትም እኛ ለሚከተሉት ነጥቦች ትኩረት በመስጠት እንመለከታለን።

- 1/ ገዘንን እንደ መንፈሳዊ መንገድ መውሰድ።
- 2/ በራስና በሌሎች ላይ ጭካኔን ማሳየት።
- 3/ ከአቅም በላይ የሆነ አሳባዊነት።

ብዙ መንፈሳዊ ሰዎች «... ከፊት ገዘን የተነሣ ልብ ደስ ይሰኛል።» (መክ 7:3) ለሚለው ቃል እጽገኦት ይሰጡታል። ከዚህ በተጨማሪ "The Paradise of the Monks" በተባለው መጽሐፍ ውስጥ «ወደ በሐትህ ግባና ስለ ኃጢአቶችህ አልቅስ!» ተብሎ ለተገለጸው የቅዱሳን እባቶች ቃል እጽገኦት ይሰጡታል። እነዚህ ሁሉ በራሳቸው ጊዜ ጥቅም የሚሰጡ መንፈሳዊ ገገግነቶች ናቸው።

ይሁን እንጂ ገዘን አንዳንድ ጊዜ ጥቅም ቢኖረውም በሕይወት ዘመን ሁሉ እንደ ቋሚ መንገድ ሊወሰድ አይገባውም። ይህን የማይፈጽሙ መንፈሳዊ ሰዎች ስለ ደስታ ፈጽሞ አያወሩም። ሰዎቹ ደስታን ለገላው የማያደርስ እንቅፋት አድርገው ሊቆጥሩት ይችላሉ። ሌላው ቢቀር ሳትን እንደ መንፈሳዊ ድካም ይወሰዳታል።

እነዚህ ሰዎች ደስታን አስመልክተው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ፡- «ሁልጊዜ በጌታ ደስ ይበላችሁ! ደግሜ እላለሁ ደስ ይበላችሁ።» (ራሳ 4:4) «የመንፈስ ፍሬ ግን ፍትህ፣ ደስታ፣ ሰላም...» (ገላ 5:22) ተብለው የተጠቀሱትን ቃላት የዘነጉ ሰዎች ናቸው። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ

ክርስቶስም እንዲህ ብሏል፡- «... ነገር ግን እንደገና አያችኋለሁ! ልባችሁም ደስ ይለዋል! ደስታችሁንም ማንም አይወስድባችሁም፡፡» ዮሐ 16:22፡፡ በዚህ መሠረት አስቀድሞ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ «... ከፊት ገዘን የተነሣ ልብ ደስ ይለኛል፡፡» (መክ 7:3) ተብሎ የተጠቀሰው ቃል ድንቅ መሆኑን እንመለከታለን፡፡

ከዚህ በተጨማሪ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ እንዲህ የሚል ቃል ተጽፎ እናገኛለን፡- «ለሁሉ ዘመን አለው... ለማልቀስ ጊዜ አለው! ለላቅም ጊዜ አለው...» መክ 3:2 እና 4፡፡ ከመጠን የወጣ እክራሪነትና ስለ ገዘን ሳያቋርጡ ማውራት ገዘንን በሰው ውስጥ ይተክላል፡፡ እንዳንዶች ከዚህ ዓይነቱ አካሄድ በጥበብና በብልሃት ሊርቁ በእንዳንዶች ውስጥ ግን በሽታ ሆኖ ይቀራል፡፡ በእነዚህ ሰዎች ፊት ማንኛውም ነገር ወደ ገዘን የሚመራ ነው፡፡

ነቢዩ ዳዊት መኝታውን በየዕለቱ በዕንባዎቹ ያርስ ስለ ነበር ገዘን ለንስሐ እንደሚያደርስ አውቀናል፡፡ ነቢዩ ኤርምያስ በሰቆቃው ውስጥ እንደ ቆየ ነህምም ለሊዮሩሳሌም አልቅሷል፡፡ በዚህ መሠረት አገልግሎት ለገዘን ይጠራል ማለት ነው፡፡ ነቢዩ ዳዊት በመዝሙራት መጽሐፉ ውስጥ «ሕግህን ከተጪ ከኃጢአተኞች የተነሣ ገዘን ያዘን፡፡» ብሏል፡፡ መዝ 118:53፡፡

ትሕትና በገዘን መታደብ አለበት፡፡ አንድን ሰው በጸሎት ላይ እያለ ስትመለከቱት የፊቱ ገጽታ ከመከሰከሱ የተነሣ መቃብር ይመስላል፡፡ ይህ ገጽታው እናንተን ሊያስጨንቃችሁና ሊያውካችሁ ይችላል፡፡

መንፈሳዊ ገዘን ቢኖርም በመጽናናት ይታደባል፤ ቅዱስ ገዘን ቢኖርም በተስፋ ይታደባል፡፡ በመሆኑም በጌታ መደሰት የእነዚህ ሁሉ ስሜቶች ቅንብር ነው፡፡ በሌላ በኩል ያለ መጽናናትና ያለ ተስፋ ወይም ያለ ጌታና ያለ ሥራዎቹ በሚሆን ገዘን ላይ አጽንኦት የሚሰጡ ሰዎች ክርስትናንም ሆነ መልካም ዜና የተባለውን መጽሐፍ ቅዱስን የማይረዱ ሰዎች ናቸው፡፡

እነዚህ ሰዎች ለሰዎች የሚያቀርቡት ምሳሌ የሚያሳዝን ነው፡፡ እንዳንድ ሰዎች ደስታቸውን ፈገግታ፤ ሳቅና የሚያበራ ገጽታ ወደሌለበት ቅድስና በመግባት ፊታቸውን እንዳያጠቁሩና ገጽታቸውን እንዳይከሰክሱ በመፍራት ከእነዚህ ሰዎች ርቀው ይሄዳሉ፡፡ ለነዚያኛዎቹ ሰዎች መንፈሳዊነት ማለት የማይቋረጥ ዕንባና ሊገለጽ የማይቻል ጥበቅነት ነው፡፡ እነዚህ ሰዎች ወደ ደስታ በሚመራው መንፈሳዊ ዕንባና ነፍስን ወደ ድቅድቅ ጨለማ በሚመራው ዕንባ መካከል ያለውን ልዩነት እንዲያውቁ ይመከራሉ፡፡ ከእግዚአብሔር ጋር መወዳጀት ማለት መጽናናት የሌለበትና የማያቋርጥ ገዘን የሚገለጽበት መወዳጀት ማለት ነው? ሰውን ወዳጁና ርኅሩኅን እግዚአብሔርን ዘወትር ስናዝንና ስናለቅስ ሊመለከተን ይፈልጋል ማለት ነው? ልብን ደስ የሚያሰገው ገዘን ልብ ከተሻለው በኋላ ማዘኑን መቀጠል አለበት ማለት ነው? እንዲህ ዓይነቱ ገዘን ለደስታና ለሰላም የሚሰጠው ቦታ የለውም ማለት ነው? ለሁሉም መልሳችን አሉታዊ ነው፡፡

ሌላው ነጥብ አሳባዊነት ነው፡፡

አሳቦችን ማለብ ሙሉ ለሙሉ አሳስፈላጊ አይደለም፡፡ ይሁን እንጂ አሳብ የምንፈልገው የብቃት ደረጃ ላይ መድረስ አለመቻላችንን ስለሚያሳየን የማያቋርጥ ገዘን ውስጥ ይከተናል፡፡ ከዚህ በተጨማሪ የብቃት መግለጫ ራሽም መሆኑንና በእርሱ ላይ ለመገዝ ከፍተኛ ጥረትና ትዕግሥት እንደሚያስፈልገው ያሳያል፡፡ በዚህ መንገድ ላይ ወደፊት በምንራመደው በእያንዳንዱ እርምጃ ልንደሰት ይገባል፡፡ ለሚቀሩን እርምጃዎችም ልናዝንና ልንተካዝ አይገባንም፡፡ እንደዚህ ዓይነቱ ደስታ ኩራትንና የልብ ትዕቢትን እንደሚደብቅ አድርጋችሁ አታስቡ፡፡ ምክንያቱም የምንደሰተው በሰብአዊው ኃይላችንና ጥረታችን ላይሆን በሚረዳን አምላካችን ስለሆነ ነው፡፡ ስለሆነም ለጎደለን ነገር ከምናዝን ይልቅ እግዚአብሔር ድካማችንን እንዲያግዝና ለብቃት ደረጃ እንዲያደርሰን ወደ እርሱ እንጸልይ፡፡ ገዘን እንቅፋት እንጂ መፍትሔ ሊሆን አይችልም፡፡ ይልቁኑም ጠላታችን ዲያብሎስ እኛን ተስፋ ለማስቆረጥ የሚጠቀምበት መንገድ ሊሆን ይችላል፡፡

ከዚህ በመቀጠል ስለ መንፈሳዊ መፍትሔዎች እንነጋገራለን፡፡

የገዘን መንፈሳዊ መፍትሔዎች፡፡

መንፈሳዊ ሰው ጤናማ ካልሆነ ገዘን ሙሉ ለሙሉ ነጻ ነው፡፡ እንዳንድ ጊዜ ቢያዝንም ገዘኑ ለጥቂት ጊዜ የሚቆይ መንፈሳዊ ወይም ተፈጥሮአዊ ገዘን ነው፡፡ የእርሱ ገዘን መሠረቱ መንፈሳዊ ስለሆነ ጤናማ ላልሆነ ገዘን ቦታ የለውም፡፡ ከዚህ በመቀጠል መንፈሳዊ ገዘን የሚታወቅባቸውን ሰባት የቅድስና መንገዶች እንዘረዝራለን፡፡ በእግዚአብሔርና በሥራው ማመን፤ ተስፋ፤ ይበቃል ማለትና ምድራዊ ነገሮችን መናቅ፤ የምስጋና ሕይወት፤ ደስታና ፈገግታ፤ እውነተኛነት፤ ትዕግሥትና ራስን መግዛት ናቸው፡፡

ከዚህ በመቀጠል ስለ እያንዳንዱ የቅድስና ደረጃ ባጭር ባጭሩ እንነጋገራለን፡፡ ከዚህ በተጨማሪ እያንዳንዱ ቅድስና ከገዘን ጋር ስላለው ግንኙነት፤ ስለ ገዘን መፍትሔና ከገዘን ስለ መጠበቅ እንወያያለን፡፡

እምነት እንደ መፍትሔና እንደ ጥበቃ፡፡

እግዚአብሔር ዓለምን የሚገዛና ልጆቹን የሚጠብቅ ኃያል አምላክ መሆኑን እናምናለን፡፡ እርሱ ልጆቹን ከመውደዱም በላይ ስለ እነርሱ ስለሚያስብ በእጁ መዳፍች ውስጥ ቀርጾአቸዋል፡፡ ኢሳ 49:16፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ያለ እርሱ ፈቃድ ከፀጉራቸው እንዲቱ እንኳ ልትጠፋ አትችልም፡፡ ሉቃ 21:18፡፡ እርሱ ካልፈቀደ ምንም ዓይነት መከራ ሊደርስባቸው አይችልም፡፡ ቢደርስባቸውም መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚናገር ወደፊት ለበጎ እንዲሆንላቸው ነው፡፡ «እግዚአብሔርንም ለሚወዱት እንደ አሳቡም ለተጠሩት ነገር ሁሉ ለበጎ እንዲደረግ እናውቃለን፡፡» ሮሜ 8:28፡፡

ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም ይህን አስመልክቶ እንዲህ በማለት ተናግሯል፡- «ወንድሞቼ ሆይ የእምነታችሁ መፈተን ትዕግሥትን

እንዲያደርግላችሁ አውቃችሁ ልዩ ልዩ ፈተና ሲደርስባችሁ እንደ መሉ ደስታ ቁጠሩት።» ያዕ 1:2። መከራና ፈተና በአማኝ ውስጥ ደስታን እንዲጭንቀትን አይፈጥሩም። መጽሐፍ ቅዱስ ይህን አስመልክቶ፡- «... ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በብዙ መከራ እንገባ ዘንድ ያስፈልገናል።» (ሐዋ 14:22) በማለት ይመክረናል።

አንድ አማኝ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ኅብረት ይፈጥር ዘንድ በመከራው ሲካፈለውና በሞቱ ሲመስለው ያስፈልጋል። ፊል 3:10። ከዚህ በተጨማሪ መስቀሉን በመያዝ ትእዛዛቱን ይይዛል። «... መስቀሉንም የማይዝ በኃላዩም የማይከተለኝ ለእኔ ሊሆን አይገባውም።» ማቴ 10:38። በጠባቢ ደጃ እንድንገባ የተሰጠን ትእዛዝም አለ፡- «ወደ ሕይወት የሚወስደው ደጃ የጠበበ መንገዱም የቀጠነ ነውና የሚያገኙትም ጥቂቶች ናቸው።» ማቴ 7:14።

በዚህ መሠረት አንድ አማኝ የሚያዝነው ፈተና ሲገጥመው ሳይሆን የሚጓዝበት የክርስቶስ መንገድ ከፈተና የጸዳ ሲሆን ነው። እንዲህ ያለው እካሄድ በእርሱ ዘንድ ጤናማ አይደለም። ስለሆነም ያለ ማቋረጥ በዕረፍት ውስጥ የሚኖር ከሆነ ይህን በመጠርጠር 'ምናልባት መንገዱን ስኛ ሳልወጣ አልቀረሁም!' ይላል።

ሐዋርያው ቅዱስ ዳውሎስ እንደ ተናገረ አንድ እውነተኛ አማኝ ፈተና ሲገጥመው ይደሰታል። «በሰዚህ ስለ ክርስቶስ በድካም! በመንገላታትም! በችግርም! በስደትም! በጭንቀትም! ደስ ይለኛል...» 2ኛ ቆሮ 12:10። ስለሆነም መከራና ፈተና ሲገጥመው ቅዱሳን ሐዋርያት፣ አባቶችና ነቢያት በተጓዙበት ተመሳሳይ መንገድ ላይ እየተጓዙ መሆኑ ይታወቀዋል። በጸድቁ ኢየሱስና በድሀው አልዓዛር መንገድ ይደሰታል። የሚደሰተውም በዚህ መንገድ ላይ በዛ ያሉ መጽናኛዎች እንደሚጠብቁት ስለሚያውቅ ነው።

ስለሆነም እውነተኛ አማኝ ዋጋውን ወይም የእርሱን መልካም ነገሮች የሚቀበለው በዚህ ምድር ላይ ባለው ሕይወቱ እንዳልሆነ ያውቃል። እርሱ የሚጠባበቀው ተስፋ «እግዚአብሔር የሠራትንና የፈጠራትን ክብር...» ነው። ዕብ 11:10። ይህን ሁሉ ታግሦ የሚጠባበቀውም በደስታ ውስጥ ሆኖ ነው።

አንድ አማኝ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር፣ ቸርነት ርኅራኄና ለልጆቹ ስለ ገባው ቃል ኪዳን የተጻፉ ጽሑፎችን ያነባል። ለምሳሌ በረሀቡ ዘመን ለነቢዩ ኤልያስና ለመበላላት ሴት፣ በተራቡ አናብስት ጉድጓድ ውስጥ ለተጣለው ለዳንኤልና በእሳቱ ነበልባል ውስጥ ለተጣሉት ሦስት ወጣቶች ስላዘነላቸው ከመከራ አድኗቸዋል። 1ኛ ነገ 17:ጳን 3 እና 6። ከዚህ በተጨማሪ አንድ እውነተኛ አማኝ እግዚአብሔር ለመናንያንና ለባሕታውያን ስላደረገው ጥበቃ፣ ስለ ሰማዕታት፣ ስለ ነቢያት፣ ስለ ቅዱሳንና እግዚአብሔር ንስሐዎቻቸውን ስለ ተቀበላቸው ሰዎች የተጻፉ ጽሑፎችን ያነባል።

ከዚህ እምነት ጎን ለጎን በእግዚአብሔር ሥራዎችና ወደፊት ለእርሱ በሚያደርጋቸው ነገሮች ላይ ተስፋ ያደርጋል።

ተስፋ ለጎዘን ያለው መፍትሔ።

ተስፋ ማለት ስለ ወደፊቱ መልካም አመለካከት ማሳደር ማለት ነው። የተፈለገውን ያህል ሁኔታዎች ጫና ቢያሳድሩና ጉዳዮች የተወሳሰቡ ቢሆኑ እንደ ሰው ተስፋ ሊቆርጥ አይገባውም። በተስፋ የሚኖር ሰው በቅርቡ በሚያገኘው መፍትሔ ሐሲት ያደርጋል እንጂ አሁን ባለው መከራ አይታወክም። ይህ ደግሞ ሰውየውን ሁልጊዜ መልካም አመለካከት እንዲኖረው ያደርገዋል፤ ሁሉም ስህተት ሊታረም እንደሚችል ያሳየዋል፤ ማንኛውም መዝጊያ እንደሚከፈትም ያሳውቀዋል።

ተስፋ መቁረጥ ጎዘንን እንደሚያመጣ ሁሉ ጎዘንም ተስፋ መቁረጥን ያመጣል። አንዱ ለሌላው ምክንያትም ውጤትም ነው። እውነተኛ አማኝ ግን ከሁለቱም የራቀ ነው። በተስፋ ውስጥ መፍትሔውን ይመለከታል። ይህ ደግሞ ሐዋርያው «በተስፋ ደስ ይበላችሁ...» (ሮሜ 12:12) ብሎ እንደተናገረው ልቡን በደስታ ይሞላል። ይህ በተስፋ የሚገኝ ደስታ ውጤቱ በእምነት ውስጥ ስለሚጠበቅ ሰውየውን ትዕግሥተኛና ራሱን የሚገዛ ያደርገዋል።

ትዕግሥት ለጎዘን ያለው መፍትሔ።

ለችግሮቹ ፈጣን መፍትሔ የሚፈልግ ሰው በቀላሉ በጎዘን ይወድቃል። ለዚህ የሚበቃውም ችግሮቹ ሳይቃሉ ቀናቱ እየጎንዱ ሲሄዱ ሊመለከት ነው። ቻይ ሰው ግን ለችግሩ መቃለል ጊዜ ይሰጣል። እግዚአብሔር ባጭር ጊዜ ውስጥ እንደሚመጣ ቢያምንም ለረዥም ዓመታት ሊጠብቀው ዝግጁ ነው። የሚጠበቀውም ያለ መሳሰሉት፣ ያለ ጎዘንና ያለ መቻል ነው። እርሱ ጌታውን የሚጠብቀው በደስተኛና ሙሉ ለሙሉ በእርሱ በሚተማመን ልብ ነው።

ስለዚህ «በእርግጥ ጌታ ይመጣል...» መቼ እንደሚመጣ ግን አላውቅም። ከእኔ የሚጠበቀው የሚመጣበትን ቀን ማወቅ ሳይሆን እንደሚመጣ ማመን ነው። ይላል። በመሆኑም እግዚአብሔር የሚመርጠው ጊዜ ከሁሉ የሚሻለውንና ምቹ የሆነውን ጊዜ ነው። ይህ ጊዜ የሚመረጠው በእግዚአብሔር ጥበብና በመለኮታዊ አሠራር ነው። ይህን አስመልክቶ ነቢዩ ዳዊት እንዲህ ይላል፡- «እግዚአብሔርን ተስፋ አድርግ! በርታ ልብህም ይጽና! እግዚአብሔርን ተስፋ አድርግ።» መዝ 26:14።

ይህን ስታኅብ «እስከ መቼ?» ብለህ ትጠይቅ ይሆናል። መዝሙረኛው «ከማለዳው ሰዓት ጀምሮ እስከ ሌሊት ነፍሴ በእግዚአብሔር ታመነች።» ይላሃል። መዝ 29:6። «እኔ ትዕግሥት ከሌለኝ እንዴት ልቆይ እችላለሁ?» ስትል የሰማሁህ መሰለኝ። የምስጥህ መልስ ችግሮቹ ትዕግሥትን ያስተምሩህ የሚል ነው። እምነትና ተስፋም ትዕግሥተኛ መሆንን በተግባር ያለማምዳሁ። በትዕግሥት መጠበቅ ካልቻልህ ትደክማለህ ታዝናለህም። ትዕግሥት የሚሻል ቢሆንም በመተማመንና በእግዚአብሔር ሥራ በማመን ይሁን።

ዓለምንና በዓለም ያሉትን አለመውደድ፡፡

ይህ ገዝንን ሙሉ ለሙሉ የሚያስወግድ ቅድስና ነው፡፡ ምክንያቱም ማንኛውንም ዓይነት ምኞትና ፍላጎት መተው የሚችል ሰው አንዳችም የሚያዝንበት ምክንያት አይኖረውም፡፡ በየዕለቱ በቤተ ክርስቲያን በሚደረገው ቅዱስ ውስጥ «ዓለምን ወይም በዓለም ውስጥ ያሉትን አትውደዱ . . . ዓለሙም ምኞቱም ያልፋሉ . . .» (1ኛ ዮሐ 2:15-16) እንላለን፡፡

ክብር፣ ዝናው፣ ሀብቱ፣ ሥልጣኑና ሌሎችም ነገሮች በሙሉ ጊዜያዊ ናቸው፡፡ አንድ አማኝ ሰው እነዚህንና እነዚህን የመሰሉትን ባለማግኘቱ ተስፋ ሊቆርጥና ሊያዝን አይገባውም፡፡ ቅዱስ ጳውሎስ ሐዋርያ ይህን አስመልክቶ ሲናገር « . . . በእርሱ እንኝ ዘንድ ሁሉን እንደ ጉድፍ እቆጥራለሁ፡፡» (ፊል 3:8) ብሏል፡፡ በእርግጥም ሁሉን ነገር እንደ ጉድፍ የሚቆጥር ሰው ምንም ቢያጣ አያዝንም፡፡ ቅዱስ አውግስጢን «በውስጤ ምንም ዓይነት ነገር እንደማልፈራና ምንም እንደማልመኝ ሲታወቀኝ በዓለም ጫፍ ላይ የተቀመጥሁ ይመስለኛል፡፡» በማለት ተናግሯል፡፡

አንድ ሰው እንደዚህ ሁሉን ነገር ንቆ የመተው ቅድስና ባይኖረውም እንኳ ባለው የመርካት ቅድስና ይኑረው፡፡ ባለው ይደሰት፤ የሌለውን አይፈልግ፤ እግዚአብሔር እንዲኖረው የፈቀደለት ብቻ ይኑረው፡፡ እርሱ ስለ ራሱ ማሰብ ከሚገባው በላይ ራሱን አግዝፎ አያስብ፡፡ ይህን አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል፡- «እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ የእምነትን መጠን እንዳካፈለው እንደ ባለ አእምሮ እንዲያስብ እንጂ ማሰብ ከሚገባው አልፎ በትዕቢት እንዳያስብ . . . በተሰጠኝ ጸጋ እናገራለሁ፡፡» ሮሜ 12:3፡፡ እንዲህ ዓይነቱ ሰው በጭራሽ አያዝንም፡፡ ይልቁንም በደስታ ውስጥ ሆኖ «ሰውን የሚወድ እግዚአብሔር በዚህ ጉዳይ የሚደሰት ከሆነ እኔም እደስታለሁ፡፡» ይላል፡፡ ይህ የሚረዳው ገዝንን እንዲያስወግድ ብቻ ሳይሆን የምስጋና ሕይወትንም እንዲመራ ነው፡፡

የምስጋና ሕይወት እንደ ጥበቃና መፍትሔ፡፡

የምስጋና ሕይወትን ለመምራት የተለማመደ ሰው በጭራሽ አያዝንም፡፡ ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ይላል፡- « . . . ስለ ሁሉ አመስግኑ፡፡» (ኤፌ 5:20)፤ «ሁልጊዜ ደስ ይበላችሁ . . . በሁሉ አመስግኑ . . .» 1ኛ ተሰ 5:16 እና 18፡፡

ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ማንኛውም ጸሎት በምስጋና ጸሎት እንዲጀመር ያደረገችው እንደገደለው ብቻ ሳይሆን በምስጋና ሕይወት ውስጥ እንደገናኖርም ጭምር ነው እግዚአብሔርን የምናመስግነው ስለ ሁሉም፤ ለሁሉምና በሁሉም ጉዳዮቻችን ውስጥ ነው፡፡ በጣም የምንወደው አንድ ሰው ቢሞት እንኳ ጸሎታችንን የምንጀምረው ምስጋና በማቅረብ ነው፡፡ ምስጋና የምናቀርብ ከሆነ ለምንድር ነው የምናዝነው?

ጸሎቱን ሳይኖሩበት እንዲሁ በአንደበታቸው የሚያነበንበት ሰዎች እንዳሉ እርግጥ ነው፡፡ እንተ ግን የምስጋና ሕይወት ለመምራት ራሱን

አስለምድ፡፡ በማንኛውም አጋጣሚ የሆነ ችግር ቢያጋጥም እንኳ ለእግዚአብሔር ምስጋና በማቅረብ ለራሱ እንዲህ በል፡- «እኔ ባለውቀውም ከዚህ ችግር በስተጀርባ አንድ በጎ ነገር አለ . . . ማንኛውም ዓይነት መጥፎ ነገር ቢኖርም እንኳ እንተ ችርና ሰውን የምትወድ አምላክ ስለ ሆንህ ለበጎ አድርገህ ትቀይረዋለህ፡፡»

በምስጋና ሕይወት የሚመራ ሰው በእግዚአብሔር ችርነት፤ በጎነት፤ ፍቅርና ጥበብ የሚያምን እውነተኛ አማኝ ለመሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም፡፡ እንደዚህ ዓይነት አማኝ አመስጋኝነቱን ሊያጣና ለመስከታዊው ፈቃድ ለመገዛት ሊያቅተው በገዝን ስለሚወድቅ እምነቱ ከፋኛ ይኖራል፡፡ በሌላ በኩል ስለ ማንኛውም ነገር ምስጋና የሚያቀርብ ሰው ከገዝን ወሰን በላይ ነው፡፡ ከዚህ በተጨማሪ የደስታ ሕይወትን ጨምሮ ይጎናጸፋል፡፡

ደስታ እንደ ጥበቃና መፍትሔ፡፡

በጌታ የሚደሰት ሰው በሚኖርበት ዘመኑ ሙሉ ሕይወቱ በገዝን አይጠቃም፡፡ እርሱ እግዚአብሔርን ስላገኝ ይደስታል፡፡ ከእርሱ ሌላ ምንም አይፈልግም፡፡ እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር ስለሆነ ስለ ምንም ነገር አያዝንም፡፡ በደስታ ሕይወት ውስጥ መኖርን የተለማመደ ሰው ከገዝንና ከምክንያቶቹ ማምለጥ ይችላል፡፡ ከችግር ጋር በተጋፈጠ ቁጥር ስለ እርሱ ብዙ አያስብም ወደ ጥልቅ ሕማሙም ዘልቆ አይገባም፡፡ ይልቁንም ደስታው እንዳይታወክበት ገዝንን ከእርሱ ላይ አሸባጥሮ ይጥላል፡፡

ዲያብሉስ ደስታውን ከእርሱ በመውሰድ በተስፋ መቁረጥ ውስጥ ሲጥለው ሲፈልግ የሚቃጣው ገዝንን እንደ ሆነ ይገነዘባል፡፡ በዚህ ጊዜ እጁን ለዲያብሉስ ከመስጠት ይልቅ እየሱስ ክርስቶስ ለሐዋርያቱ የተናገረውን ቃል ያስታውሳል፡- « . . . ደስታችሁንም የሚወስድባችሁ የለም፡፡» ዮሐ 16:22፡፡

ስለሆነም የደስታን ሕይወት በመኖር ገዝንን የሚጠራብህን ጤናማ ያልሆነ ቅድስና ከአንተ እርቅ፡፡ ለደስታ የሚጠሩህን ጥቅሶች በቃልህ በማጥናት ችግር ባጋጠመህና በገዝን በተጠቃህ ቁጥር እስታውሰህ እዚህማቸው፡፡ እንተ ከደስታ ጋር ስትሆን ለሌሎች የጤናማ ቅድስና ምሳሌ ከመሆንም በላይ የደስታ ፍሬ በልብህ ውስጥ ይጎመራል፡፡ በዚህ ጊዜ ሰዎች አንተን ደስተኛ ወደ አደረገህ ሃይማኖት ይላባሉ፡፡ ከዚህ በተቃራኒ ሌሎች ሰዎች ከዚሁ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ገዝን ሲደርስባቸው ገዝንን በመፍራት የሰዎችን ሕይወት ጤናማ ወዳልሆነ መገንድ ይመራሉ፡፡

«ደስታ» ብለን ስንናገር የምንናገረው ስለ ዓለማዊው ደስታ ሳይሆን ጥልቅና እውነት ስለ ሆነው ስለ እግዚአብሔር ደስታ ነው፡፡ ይህ ደስታ ውስጣዊ ሰላምንና እምነትን የሚያጎናጽፍ ነው፡፡ በመሆኑም በፊቱ ላይ የሚነዘበው ሐሴት ደስተኛ ሕይወትን በመምራት የሚኖር ሰው መሆኑን በሰው ሁሉ ፊት ይመስክራል፡፡ ደስተኛ ሰው መከራዎች ቢኖሩበትም እንኳ ሁልጊዜ በደስተኛ ገጽታው ሌሎችን ያጽናናል፡፡ እርሱ በችግር ቢከበም ችግሩን ከልቡ ውስጥ ፈጥኖ ያውጣል እንጂ ጠልቆ እንዲቀመጥ አይፈቅድለትም፡፡

እርሱ ከተወሳሰቡ ነገሮች የራቀ ስለ ሆነ ችግሮችን የሚመለከተው አቅልሎ ነው፡፡ ከአንድ ችግር ጋር ሲጋፈጥ በሚችለው አቅሙ መፍትሔውን ለማግኘት ይሞክራል፡፡ ከዚህ በኋላ ችግሩን ሙሉ ለሙሉ በጌታ ላይ በመጣል ደስታውን ጠብቆ ይኖራል፡፡

ሌላው የገዢን መፍትሔ እውነታ ነው።

እውነታ።

እውነታ ብለን ስንናገር ሰው ሊኖር የሚገባው በእውነት እንጂ በአሳባ ወይም በአሳባ ዓለም አለመሆኑን ለማመልከት ነው።

በፊት ለፊት በአሳባዊ ሕይወት እናራለሁ ብለህ አታስብ። ሌሎችም በአሳባዊ አኗኗር እንዲኖሩ አትፈልግ። ይህ አሳባዊ ኑሮ ተግባራዊ መሆን ሊሳነው በገዢን ትወድቃለህና።

በጣም የምትወደውን ሰው በሞት ብታጣ ወይም አንድ ዕድል ቢያመልጥህ ወይም የሆነ ነገር ብታጣ ወይም በበሽታ ብትታመም ትክክለኛ ሰው ሁን። ልታደርገው የሚገባህን ነገር ካደረግህ በኋላ ሌላውን ለእግዚአብሔር ተወው። እንተ ሊኖረኝ ይገባኛል ያልከውን የአሳብ ሥልጣን በማሰሳል በገዢን ውስጥ አትኑር። አንድ ሰው አደጋ ደርሶበት አጁ ወይም እግሩ በህክምና ቢወገድ ቀሪ የሕይወት ዘመኑን በገዢን ማሳለፍ አለበት ማለት ነው? እንደዚህ ያለው አሳብ ትክክል አይደለም።

ሌላው ምሳሌ ወይም ነጥብ የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮችን ጨምሮ በሰው ሁሉ ዘንድ አሳባዊ አስተሳሰብ እንደሌለ አድርገህ አታስብ። እነዚህ አገልጋዮች ሰዎች መሆናቸውን ባለመገንዘብ ከዚህ አስበልጠህ ስትመለከታቸው ከቆየህ በኋላ ክልላታት አንድ ቀን የሚሳሳቱ ሰዎች መሆናቸውን ስትገነዘብ ትደነግጣለህ ወይም ታዝናለህ ወይም ትጠፋለህ። ከእነርሱ መካከል አንዱን ሲሳሳት ከተመለከትኸው ጸልይለት እንጂ በእርሱ ምክንያት አትታወክ። መጽሐፍ ቅዱስ የሐዋርያትን፣ የነቢያትንና የቅዱሳን ሰዎችን ስህተት መግለጡንና ከእነዚህ ስህተቶቻቸው በንስሐ ሲመለሱ ደግሞ በእግዚአብሔር ዘንድ ሞገስ ማግኘታቸውን መዘገቡን አስታውስ። የሰዎች ስህተት ሊሆን የሚችል ነገር መሆኑን አስብ። የሰው ልጆች ተፈጥሮ ደካማ ስለሆነ ይህ የሰዎች ስህተት አንተን አያጥፋህ።

ብዙ ሰዎች በሌሎች ሰዎች ጠባይና ስህተት ይታወካሉ። እነዚህ ሰዎች አለመሳሳት የእግዚአብሔር ባሕርይ ብቻ መሆኑን የዘነጉት ይመስላሉ።

ገዢን በቅድስና ማክም።

ለዚህ ምሳሌ አድርገን የምናቀርበው ጥቂት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን በትክክል ባለመረዳት አንድ ሰው የፈጸመው ኃጢአት ይቅርታ የለውም ብሎ ድምዳሜ ላይ መድረስን ነው። ሰው እነዚህን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በሚገባ ሊረዳ ይገባዋል። ወደ መረዳት ሊደርስ ካልቻለ ግን እውቀቱ ያላቸውን ሰዎች መጠየቅ አለበት። አንዱ ያስረዳውን ሊያምን ካልቻለ ወደ ሌላው ይሂድ። ይህን በማድረጉ ግን ገዢን ውስጥ መውደቅ የለበትም።

ለዚህ ምሳሌ የሚሆኑን ጥቂት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች የሚከተሉት ናቸው፡-

- 1/ መንፈስ ቅዱስን የመስደብ የሚመጣ ኃጢአት።
- አንድ ሰው መንፈስ ቅዱስን በመሳደቡ የወደቀበት ኃጢአት ተስፋ እንደሌለውና ከቅጣት ሊያመልጥ እንደማይችል ጤናማ ያልሆነ የገዢን ስሜቱ

ሊያሳስበው ይችላል። ለዚህ ዓይነቱ ሰው የመንፈስ ቅዱስን አምላክነት የካዱ ሰዎች ንስሐ ሲገቡ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንደ ተቀበለቻቸው እንግረዋለን።

የእግዚአብሔርን ስም መስደብ ማለት በመንፈስ ቅዱስ ላይ ክፉ ማሰብ ወይም በእርሱ ላይ ክፉ ቃላትን መሰንዘር ማለት አይደለም። ይህን ያደረጉ ሰዎች ይቅር ተብለዋልና። ይቅርታ ሊያገኝ የማይችለው ኃጢአት ንስሐ ያልተገባበት ኃጢአት ብቻ ነው። መንፈስ ቅዱስን መስደብ ማለት የመንፈስ ቅዱስን አሠራር በሕይወት ዘመን መሉ በልብ ውስጥ መቃወም ማለት ነው። በመሆኑም ንስሐ የሚገኘው በመንፈስ ቅዱስ አሠራር ውስጥ ስለሆነ ንስሐ ልትገባ አትችልም ማለት ነው።

ንስሐ አለመግባት ማለት ደግሞ ይቅርታ ማግኘት አለመቻል ማለት ነው። ከብዙ ዓመታት በኋላ ንስሐ ብትገባም የቀደመ ተቃውሞህ እስከ ሕይወትህ ፍጻሜ ድረስ አብረውህ ሊጓዙ ስለማይችሉ ስድብ ተብለው አይቆጠሩብህም።

2/ ሰዎችን ከሚያውኃቸው ጥቅሶች መካከል ስለ ዓላው የተነገረው ጥቅስ ሌላው ምሳሌያችን ነው።

ጥቅሱ እንዲህ ይላል፡- «... በእንባ ተግቶ ምንም ቢፈልገው ለንስሐ ስፍራ አላገኘምና።» ዕብ 12:17።

ይህ የተጠቀሰው ለኃጢአት ሳይሆን ዓላው ክርስቶስ ከብኩር ልጅ እንደሚመጣ እያወቀ ብኩርናውን ስለ ሸጠ ነው። ይህ በመሆኑም ክርስቶስ በአንድ ጊዜ ከያዕቆብም ሆነ ከዓላው ልጆች ሊወለድ ስለማይችል የዓላውን ብኩርና ከወለደው ከያዕቆብ ልጆች ተወልዷል። ዓላው ንስሐ የገባበት ምክንያት ይህ ቢሆንም ንስሐ የገባው በንስሐው ሊጠቀም የሚችልበት ጊዜ ካመለጠው በኋላ ስለ ነበር ነው።

የተቀሩት ሌሎች ንስሐዎች ይቅርታ እንዳላቸው ለማመልከት ኢየሱስ ክርስቶስ «... ወደ እኔ የሚመጣውንም ወደ ውጭ አላወጣውም።» (ዮሐ 6:37።) በማለት ተናግሯል። ስለሆነም በማንኛውም ጊዜ ንስሐ ለመግባት ወደ እርሱ ብትቀርብ እርሱ ወደ ውጭ እንደማያወጣህ በመለኮታዊ ቃል ኪዳን አረጋግጦልሃል።

3/ አንዳንዶች ከሚወድቁባቸውና ወደ ገዢን ከሚመሯቸው ስህተቶች መካከል በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ ከማተኮር ይልቅ በኃጢአት ላይ የማተኮራቸው ነገር ነው። ይህን በማስመልከት እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡- «... ኃጢአታችሁ እንደ አለላ ብትሆን እንደ አመዳይ ትሆናለች...» ሊሳ 1:18።

ይህን አስመልክተው አንድ አባት ሲናገሩ በሰዎች ዘንድ ያለው ኃጢአት ሁሉ ከእግዚአብሔር ችርነትና ምሕረት ጋር ሲነጻጸር በውቅያኖስ ውስጥ እንደ ተጣለ ፍንጣቂ ጭቃ ይቆጠራል ብለዋል። በዚህ መሠረት ቀሳውስት፣ መካከላትና ሰባክያን አንድን ሰው በተስፋ መቁረጥ አፋፍ ላይ ቆሞ ቢያገኙት ስለ ኃጢአቱ ለስከፊነት በመግለጽ ጫና ከሚጥሉበት ይልቅ ችር፣ ሰውን ወዳጅ፣ ርገሩንና

ይቅርታውን ለጋጢአተኞች ስለ ገለጠው እግዚአብሔር ቢነግሩት ነፍሱን ሊያድኗት ይችላሉ።

4/ ሊገኝ ስለማይቻል ብቃት ማውራት ሌላው ወደ ገዝን የሚመራ መገንድ ነው።

ሰዎች ስለ ብቃት ደረጃ ከመናገር ይልቅ ዋጋ አይኖረውም የተባለውን እነስተኛ ነገር ስለሚቀበለው እግዚአብሔር ሊያወሩ ይገባቸዋል። አምላካችን እግዚአብሔር የሚያወድሰው አንድ ብርቁቆ ቀዝቃዛ ውጋ የሚያጠጣውን ሰው፣ የሰሎሞንን ጥበብ ለማየት ከደቡብ የመጣቸውን ንግሥትና ሁለት ሳንቲም በመቆይ ምጽዋቱ ውስጥ የጣለችውን መበለት ነው።

5/ አንዳንዶች የቅዱሳንን ዕንባ እስመስለው ለማንባት ሲሞክሩ ካልተሳካቸው ገዝን ውስጥ ይወድቃሉ። የቅዱሳን ዕንባ የንስሐና የፍቅር ዕንባ ቢሆንም እነርሱ ደስታቸውን በሰዎች ሁሉ ፊት እንደሚገልጡ ማወቅ አለብን። ለዚህ ምሳሌ የሚሆንንም የቅዱስ አባ እንጦንስ! የአባ መቃርሰና የአባ ሴራጲዮን ሕይወት ነው።

ማጠቃለያ።

ሰዎች ሁሉ ከመንፈሳዊ ሕይወታቸው ውስጥ ብኩንነትን ያስወግዱ ዘንድ ትኩረታቸውን ወደሚከተለው አውነታ እንስባለን።

የአሁኑ ዓለም ክፉ ግር የተላቀቀ አይደለም። ስለሆነም እውነተኛችን ሁሉን ዓይነት መከራ ቢገጥመን ሐሴት ለማድረግ ራሳችንን ያስለመድን እንሁን። እያንዳንዱ ችግር መፍትሔ ስላለው የችግሮቻችንን መጠን አናጉላው ወይም ለችግሮቻችን መፍትሔ የማግኘቱን ነገር አስቸጋሪ አድርገን አናሳድገው።

አንድ ሰው በገዝን ከወደቀ ምክንያቱ ምንም ይሁን ምን ከዚህ ውድቀት ውስጥ መውጣት አለበት። ለገዝን ተላልፎ መሰጠት ሰውን ያስጨንቀዋል፣ ያሳምመዋል ለመንፈሳዊ ሕይወቱም እንቅፋት ይሆንበታል። ይህ ደግሞ ከእካባቢው ማኅበረሰብ ጋር ባለው ግንኙነት ውስጥ ደንቃራ ያስቀምጣል። ለገዝን መጋለጥ ችግርና በሽታን ስለሚያስከትል በሰው ውስጥ ሊቆይ አይገባውም።

ምዕራፍ አሥራ ሦስት።

የውዳሴና የክብር ፍቅር።

- እንዲወደሱ የማይፈልጉ ሰዎች።
- እንዲገደቡ የማይፈልጉ ሰዎች።
- ውዳሴን ከመውደድ የሚመጡ ክፉ ነገሮች።
- ውዳሴና ክብር መውደድን ማስወገድ የሚቻልባቸው መፍትሔዎች።
 - 1- የዓለማዊ ክብር ከጉቱነት።
 - 2- ማንኛውም ውዳሴ ጊዜያዊ ነው።
 - 3- ራስን ማድነቅን ማስወገድ።
 - 4- ኃጢአቶችህን አስታውስ።
 - 5- ከፍ ያሉ ደረጃዎችን አስታውስ።
 - 6- በአንተ ውስጥ የሚሠራውን ጸጋ እግዚአብሔር አስታውስ።
 - 7- የሌሎችን ተግሣጽ ታገሥ።
 - 8- የሰውን ቅድስና መደበቅ።
 - 9- የበላይ ከመሆን ፍቅር ሽሽ።

ቀደም ሲል ስለ ውጪያዊ ገጽታ ፍቅር ተነጋግረናል። እንዲህ ያለው ፍቅር የከንቱ ክብር ፍቅር ሲሆን በውስጡም የውዳሴና የክብር ፍቅር አለ። በዚህኛው ምዕራፍ ውስጥ ትኩረታችሁን ወደ አንድ ጠቃሚ አውነት ለመሳብ እንሞክራለን።

ውዳሴ አንድ ነገር ሲሆን ውዳሴን መውደድ ደግሞ ሌላ ነገር ነው። አንድ ሰው ኃጢአት ስለማይሠራ ሊወደስ ይችላል። ይህን ውዳሴ መውደድ ሲጀምር ግን በስህተት ይወድቃል። ታላላቅ ሰዎች፣ የተከበሩ ሰዎችና በስጦታ የታደሱ ሰዎች በሕይወት ዘመናቸው መላው እንደሚወደሱ ምንም ጥርጥር የለውም። ነቢያት፣ ሐዋርያትና አባቶች ውዳሴ ቢቀርብላቸውም ይህን በመስማት አልወደቁም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ስለ እርሱና ስለ ወንድሞቹ አገልግሎት ሲናገር «... በክብርና በውርደት፣ በክፉ ወራና በመልካም ወራ ራሳችንን እናማጥናለን።» ብሏል። 2ኛ ቆሮ 6:8። በዚህ መሠረት እነርሱ ቢከበሩና ስለ እነርሱ መልካም ቢነገርላቸውም አልወደቁም።

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተደጋጋሚ ውዳሴ ቀርቦለታል። ይሁን እንጂ ሰዎች በሚናገራቸው ቃላትና በትምህርቱ ይደነቁ ስለ ነበር እንዲህ ያለ ነገር ስምተን አናውቅም ቢሉም ጌታ ይህን ከምንም በመቁጠር «እኔ ግን ከሰው ክብርን አልቀበልም...» (ዮሐ 5:41) ይላቸው ነበር።

እንዲወደሱ የማይፈልጉ ሰዎች።

1ኛ/ የመጀመሪያው ሰው ውዳሴን የሚሰማው ምንም እንዳልሰማ በመቁጠር ነው። ታላቁ መቃርስ ይህን እስመልክቶ ሲናገር «ክብርንም ሆነ ውርደትን አትቀበላቸው!» ብሏል። እርሱ ለሁሉም የሞተ ሰው ነበር።

2ኛ/ ሁለተኛው ሰው ከሰዎች፣ ከውስጡና ከዲያብሎስ የሚቀርቡለትን ውዳሴዎች የሚሸሽ ሰው ነው።

3ኛ/ ሦስተኛው ሰው ውዳሴን ከሚገባው በላይ የሚጠላ በመሆኑ የሌለበትን እንከን በራሱ ላይ የሚያመጣ ነው።

በዚህ ምሳሌ የሚሆኑ ሞቶች፣ አሳዥና ያልታወቁ መሰለው የሚኖሩት ቅዱሳን መነከሳት ናቸው። ቅዱስ ዳንኤል ስለ እነርሱ ሲናገር «አንተ ሞቶች የምትላቸውን ሰዎች ታላላቅ የቅድስና ደረጃ አመለክትህ ዘንድ ወደ እኔ ና!» ብሏል።

እንደነዚህ ዓይነቶቹ ሰዎች በሚሰሙት በማንኛውም የተግሣጽ ቃል ሐሴት የሚያደርጉ ናቸው። ይህ ደግሞ የሚበልጠውን የቅድስና ደረጃ ይኸውም ትሕትናን ገንዘባቸው እንዲያደርጉ ይረዳቸዋል።

እንዲወደሱ የሚፈልጉ ሰዎች።

እነዚህ ሰዎች እንደ ስህተቶቻቸው መጠን በስድስት ዓይነት ይከፈላሉ።

- የመጀመሪያው ዓይነት።

ውዳሴ ወደ እነዚህ ሰዎች የሚመጣው ከእነርሱ ምንም ዓይነት ጥረት ሳይቀርብ ነው። ይህ ቢሆንም በውዳሴ ይደሰታሉ ሐሴትም ያደርጋሉ። እንደነዚህ ዓይነቶቹ በሦስት ይከፈላሉ።

ሀ- ይህ ሰው በውዳሴ የሚደሰት ከመሆኑም በላይ ውዳሴውን በጥሞና በማድመጥ በልቡ የሚደሰት ነው። እንዲህ ያለውን ስሜቱን ግን ማንም አያውቅበትም።

ለ- ይኼኛው ሰው ውዳሴን በጥሞና ማድመጥ ሳይበቃው ሌሎች ሰዎች እርሱን ይበልጥ ለማወደስ የሚያስችሏቸውን ነገሮች እያነሳ እንዲወደስ የሚጋብዝ ሰው ነው። እርሱ ሰዎች ሊያወድሱት የጀመሩትን ውዳሴ የሚያቋርጣቸው ከዚህ የበለጠ ውዳሴ እንዲያቀርቡለት በመሻት ነው። ከዚህ በተጨማሪ እነርሱ የዘነጉት ዝርዝር ሁኔታዎች በማስታወስ በአዲስ መልክ እንዲያወድሱት ያደርጋል።

ሐ- ይኼኛው ደግሞ እንዲወደስ ይፈልጋል በመወደሱም ደስታ ይሰማዋል። ይሁን እንጂ ይህ ሰው ሰዎች ይበልጥ እንዲያመስግኑት የሚያደርገው ራሱን ውዳሴ እንደማይቀበል አድርጎ በማስመሰል የሚያቀርብ ነው። ሰዎች ከቀደመው ይበልጥ ስለ እርሱ እንዲናገሩ የሚያደርገው ራሱን በመውቀስ ነው። እዚህ ላይ የውዳሴ ፍቅር ከግብዝነት ጋር ተቀላቅሎ ይቀርባል።

- ሁለተኛው ዓይነት።

በዚህ ውስጥ የሚገኘው ሰው ውዳሴን መስማት ይወዳል ይፈልገዋልም። ይህ ሰው ካልተወደሰ ነገሮች አስቸጋሪ ይሆኑበታል። በመሆኑም በአንድ ወይም በሁለት መንገድ ጠባቡን ይገልጣል።

ሀ- እንዲወደስ ቢፈልግም እንዲወደስ የሚያደርጉት ነጥቦች ወደ እርሱ አስኪመጡ ድረስ ዝም ብሎ ይቆያል። እንዲወደስ የሚፈልግበት ጉዳይ ላይ ሲደርስ ግን መናገሩን ይጀምራል። ሰዎችን ስለ እርሱ ትኩረት ሰጥተው እንዲያስቡ የሚያደርጋቸው ነጥብ ላይ አስኪደርሱ ድረስ ንግግሩን ሳያቋርጥ ይቀጥላል።

ለ- ይኼኛው ሰው ደግሞ ውዳሴውን ከሰዎች የሚፈልገው በእግዚአብሔር ፊት ብቻ ሊፈጽማቸው የሚገቡትን ነገሮች በሰዎች ፊት በመፈጸም ነው። ማቴ 6:1።

- ሦስተኛው ዓይነት።

የዚህኛው ውዳሴ ፈላጊ ሰው ጉዳይ ከቀደመት ከሁለቱ የሚከብድ ነው። ይህ ሰው እንዲወደስ ቢፈልግም ውዳሴን ሊያገኝ አይችልም። ስለሆነም ሌሎች እንዲያወድሱት የሚያስችላቸውን መንገድ ሥራዬ ብሎ ይፈልጋል። ይሁን እንጂ ፍላጎቱን ሊያሟላ አይችልም። በዚህ ምክንያት በማያወድሰው ሰው ላይ ጥላቻ ያድርበታል፤ እንደ ጠላት ይመለከተዋል፤ ከእርሱ ጋር ያለውን ግንኙነትም ያቋርጣል፤ ምንም እንኳ ይህ ሰው የእርሱን ቁጣ የሚቀሰቅስ ሥራ ባይፈጽምም በመልካም ቃላት ሊቀበለው፣ እንደቀድሞው ሊሆንለትና ሊያከብረው አይፈልግም።

ያላወደሱትን ሰዎች የሚጠላ ይህ ሰው የሚወቅሱትን ሰዎች ምን ሊያደርጋቸው እንደሚችል መገመት ነው።

አንድ ሰው ካላወደሰውና ዝም ካለው በእርሱ ዘንድ የሚጠላ ከሆነ በሚወቅሱት ላይ የሚኖረው ስሜት ምን ሊሆን ይችላል? በእርግጥም እንደዚህ ዓይነቱ ሰው ሊታጀብ የሚችለው በሚወዱት፣ በሚያደንቁትና በሚመቹት ጓደኞቹ ብቻ ይሆናል።

- አራተኛው ዓይነት።

ይኼኛው ሰው የቀደመትን ሦስት ዓይነቶች የሚያጠቃልልና ከእነርሱም የሚያልፍ ነው። እንዲወደስ ይፈልጋል፤ ሰዎች ሊያወድሱት መስማት ይወዳል፤ የማያወድሱትንም ይጠላል። እርሱ ስለ ራሱ ባገኘው አጋጣሚ ሁሉ ያወራል ጉራውንም ይነዛል። ጉራውን የሚነዛውም ተራ እውነቶችን በመግለጥ ነው።

- አምስተኛው ዓይነት።

ይኼኛው ዓይነት ሰው ከቀደመው ይበልጥ የከፋ ነው። የቀደመው ጉራውን የሚነዛው በትክክል ከፈጸማቸው ሥራዎች በመነሣት ሲሆን ይህንንም የሚያደርገው ሰዎች ሥራዎቹን እንዲመለከቱለትና ከፍተኛ ክብር እንዲሰጡት በማሰብ ነው።

ይኼኛው ዓይነት ሰው ግን ባላገኛቸው ነገሮችና በሌሎች ቅድስናዎች ራሱን የሚያወድስ ነው። ከዚህ በተጨማሪ ራሱን የሚያወድሰው በማጋነን ከመሆኑም በላይ የሰዎችን ቅድስና ወይም ሥራ ለራሱ ይሰጣል።

ከዚህ ፍጹም በተለየ መልኩ ከሚገባው መጠን በላይ ራሱን የካደ አንድ መነኩሴ አስታውሳለሁ። ይህ መነኩሴ ምስጋና የሚያሰጠውን አንድ ሥራ የሚሠራ ከሆነ ሥራው ሊጠናቀቅ ጥቂት ሲቀረው የቀረውን ሥራ ሌላ መነኩሴ እንዲሠራው ያስረክባል። ይህ አባት በመጨረሻ ስለ ሥራው ሲጠየቅ «አባ እንሌ የተባረኩ አባት ናቸው፤ እርሳቸው በዚህና በዚህ ሥራ ባይረዱኝ ኖሮ እዚህ አልደርስም ነበር።» በማለት ለእርሱ ሊሰጥ የነበረውን ውዳሴ ላገዘው አባት እንዲሰጥ ያደርጋል።

ለዚህ ሌላ ምሳሌ የሚሆኑ ምስጋናውን በቡድን ለተጫወቱት ሰዎች ሁሉ እንጂ ለአንዱ ተጫዋች ብቻ የማይሰጡት ተጫዋቾች ናቸው። ይህ ሳይሆን ቀርቶ እያንዳንዱ ተጫዋች በተናጠል ኳሷን እየነጻ በመውሰድ ራሱን ለማስወደስ ግብ ለማስቆጠር ቢሞክር ቡድኑ እንደሚሸነፍ ምንም ጥርጥር የለውም። ይሁን እንጂ ግቡን ማግኘት ያስቆጥረው ማን ግቡ እስከሚቆጠር ድረስ አንደኛው ተጫዋች ለሌላኛው ተጫዋች ሌላኛው ደግሞ ለሌላኛው እያሉ ኳሷን ቢቀበቡ ውጤታማ ይሆናሉ። ይህ ደግሞ ከውዳሴ በተቃራኒው ራስን እንደ መካድ ይቆጠራል።

በሌላ በኩል የሌሎችን ድርሻ በመዘንጋት ትኩረቱን ሁሉ ሙሉ ለሙሉ ወደ ራሱ የሚያደርግ ሰው የእግዚአብሔርን እርዳታና በውስጡ ያለውን የጸጋ ሥራ ይረሳል። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ምንም ዓይነት መልካም ሥራ ቢሠራም ሁሉንም ነገር እርሱ እንደተወጣው አድርጎ ያስባል እንጂ የእግዚአብሔርን ስም አይጠራም።

መጥምቁ ዮሐንስ ግን ጌታን ሊገልጥ ስለ ወደደ ራሱን ሸሽጋል። መዝሙረ ዳዊት የሚነግረንም ይህንኑ ነው። «ለእኛ አይደለም፤ አቤቱ ለእኛ አይደለም፤ ነገር ግን ለሰምህ፤ ስለ ምሕረትህ ስለ እውነትህም ምስጋናን ስጥ።» መዝ 113:9። እኛ የምንሠራው ማንኛውም ዓይነት የጽድቅ ሥራ የሚከናወነው በእኛ ብርታት ብቻ ሳይሆን በመለኮታዊው ኃይል እርዳታ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ይህንን አስመልክቶ ሲናገር እንዲህ ይላል። «እግዚአብሔር ቤትን ካልሠራ ሠራተኞች በከንቱ ይደክማሉ፤ እግዚአብሔር ከተማን ካልጠበቀ ጠባቂ በከንቱ ይተጋል።» መዝ 126:1።

የማንኛውም ሥራ ስኬታማነት የሚለካው በሚሠራው ሰው አይደለም። ሰውየው ሥራውን እንዲያከናውን ከሚያግዙት ውጪያዊ ሁኔታዎች ሌላ ሁኔታዎች የተቃኑ እንዲሆኑ የፈቀደውና ለእርዳታ እጁ የተዘረጋው እግዚአብሔር እንዳለ መዘንጋት አያስፈልገንም።

- ስድስተኛው ዓይነት።

ይኼኛው ዓይነት ሰው ከሁሉም የከፋው ነው። ይህ ሰው የቀደሙትን ሁሉ ከማጠቃለሉ በተጨማሪ ውዳሴን ከመውደዱ የተነሣ እርሱ ብቻ እንዲወደስ የሚፈልግ ነው።

እንዲህ ዓይነቱ ሰው ሌላ ሰው ከተወደሰ በጣም ይናደዳል። ውዳሴውን የሚያቀርበውንም ሆነ ውዳሴውን የሚቀበለውን ሰው ይጠላቸዋል። የተወደሰውን ሰው ከመጥላቱ ሌላ በእርሱ ይቀናል። ስለሆነም በእርሱ ላይ እንከን ይፈልጋል ይቃወመዋልም።

እነዚህን በስድስት የተከፈሉ ውዳሴ ፈላጊ ሰዎች ባጭሩ ከተመለከትን ወደሚቀጥለው ነጥብ እንሸጋገራለን።

ውዳሴን ከመውደድ የሚመጡ ክፉ ነገሮች።

እነዚህ ክፉ ነገሮች ብዙ ቢሆኑም እኛ ግን አሥራ አራት ያሁኑን በመቀጠል እንጠቅሳለን።

1/ ግብዝነት።

ውዳሴን የሚወድ ሰው መልካም ሥራውን የሚፈጽመው በሰዎች እንዲታይ ስለሆነ ግብዝ ይሆናል። እርሱ መልካም የሚያደርገው መልካም ስለ ማድረግ ብሎ አይደለም። መልካም የሆነውን የሚወደውም ስለ መልካምነቱ አይደለም፤ ለታይታ እንጂ!

2/ ንዴትና ትዕግሥት ማጣት።

ውዳሴን የሚወድ ሰው ሁልጊዜ እንከኑን ይደብቃል። በመሆኑም ማንኛውንም እንከኑን የሚነግሩትን ሰዎች ሊታገሥ አይችልም። ሂስ መቀበልን ስለሚጠላ ሂስ የሚሰጠውን ማንኛውንም ሰው ሊሸከም አይሆንለትም። ሌላው ቢቀር ይናደዳል፤ ይጨናነቃል፤ ይቆጣልም። ምክር ወይም ትእዛዝ በእርሱ ውስጥ ያለውን እንከን ስለሚገልጠው ሊያውከው ይችላል። እርሱ በራሱ ዐይን ፊት ሁልጊዜ ትክክል ነው። በመሆኑም እርሱ ትክክል ነኝ እንዳለ እንዲቀጥል እንከኑን በሚነግረው ሰው ይቆጣል። የቁጣ ዓይነቱ ብዙ ቢሆንም ሁሉም ሊድን የሚችለው ግን የተሰጠውን ሂስ ወይም ትእዛዝ እንደ ስድብ በሚቆጥረው ሰው ዘንድ ያለውን የውዳሴና የክብር ፍቅር አካም በማዳን ነው። ይህን ማድረግ ካልተቻለ ግን ጉዳዩ ወደ ጥላቻ ይሸጋገራል።

3/ ጥላቻ።

በጥላቻ ውስጥ ያለ ሰው ጥላቻውን የሚያሳየው ሂስ ለሰጡት ሰዎች ብቻ ሳይሆን ላላወደሱትም ጭምር ነው። ከዚህ በተጨማሪ እርሱ የጠላውን ሰው ሌሎች ሲያወድሱት ከተመለከተ ጥላቻው ይበረታል። እርሱ የሚፈልገው ክብርን ሁሉ ለራሱ ብቻ ለማድረግ ነው።

4/ ቅናት።

ውዳሴና ክብር የሚወድ ሰው እርሱ ያለበትን ቦታ በሚመኙ ሰዎች ይቀናል። ማንም ከእርሱ እንዲሻል አይፈልግም።

5/ ሌሎችን መንቀፍና ማዋረድ።

ሌሎችን ሁሉ ለመብሰጥና ሌሎች ከእርሱ በታች መሆናቸውን ለማሳየት የሚፈልግ ሰው ስብእናቸውንና ሥራቸውን ይነቅፋል። በመሆኑም እርሱ ከሌሎች ጋር ሲነጻጸር የተሻለ መስሎ ለመታየት ስለሚፈልግ የሚያወራው ዝግ ብሎ ነው።

6/ የሰዎችን ፍቅር ያጣል።

ሰዎች ጉራና መኩራራት ይጠላሉ። በመሆኑም ውዳሴን የሚወድና በዚህ መንገድ ውስጥ ያለ ሰው የሌሎችን ክብር ያጣል። ከዚህ በተጨማሪ ሰዎችን አዋርዶ ራሱን የሚያወድስ ሰው የሰዎችን ፍቅር ያጣል።

7/ ውዳሴን የሚወድ ሰው የተመረጡ ቦታዎችን ይወዳል።

እርሱ ታላቅነትን ይወዳል፤ ጉራን ይወዳል፤ ሰዎች ለእርሱ ያላቸውን ፍላጎት ማግኘት ይወዳል። የወራያቸው አጀንዳ እርሱ እንዲሆንም ይፈልጋል። ይህ ደግሞ ከሌሎች ጋር እንዲከራከርና እንዲነታረክ ያደርገዋል። በዚህ ጊዜ አንድ የተከበረ ሰው ካገኘ ሊያንኳስሰው ወይም ስለ እርሱ ክፉ ሊናገር ይሞክራል።

8/ በውሽት ሊወድቅም ይችላል።

ውሽት ውዳሴን ሊያስገኝለት ስለሚችል ለውሽት ዘወትር የተዘጋጀ ነው። አንዳንድ የውሽት የቅድስና ሥራዎችን ለራሱ ያደርጋል። በእርግጥም በሌለው የዚህ የአሳብ ገጽታው ተጠቅሞ ሌሎችን ያሳምናል። አንዳንድ እንከፍችን በሌሎች ላይ በውሽት ያላክካል ለሌሎች የሚገባውን መልካም ሥራም ለራሱ ይወስዳል።

9/ ሌራዎችንና ደባዎችን ሊጠነስስ ይችላል።

በክብር ይቃወሙኛል ብሎ ባሰበው ሰው ላይ ሁሉ ያደባል። የእርሱ ዋና ዓላማ እንደነዚህ ዓይነቶችን ሰዎች ከመንገዱ ላይ በማስወገድ ክብርን ሁሉ የራሱ ማድረግ ነው።

10/ በክፋት ሊሞላም ይችላል።

የሌላውን ሰው ቦታ ለመያዝ ሲል ለእርሱ ሞቱን በክፋት ሊመኝለት ይችላል። የሌሎችን ሥልጣን ለማግኘት ሲልም ውድቀታቸውንና ጥፋታቸውን ይመኝላቸዋል። አንድ የሥራ ባልደረባው ለአለቆቹ ቁጣ እንዲጋለጥ ይመኛል። ወይም ደግሞ እርሱ ተቃዋሚ እንደሌለውና ከሌሎቹ ይበልጥ የተሞገሰ መሰሉ እንዲታይ ባልደረባው የሚከሰስበትን መንገድ ያመቻቻል። እርሱ ክሶችን ባያቀርብም እነዚህ ክሶች በሌሎች ከተነሡ ውስጣዊ ደስታ ይሰማዋል።

11/ ውዳሴን የሚወድ ሰው ብዙጊዜ በማኅበረሰቡ ውስጥ ችግር የሚፈጥር ይሆናል።

የዚህን ሰው ጠባይ ሌሎች እንዲረገሙት ወይም እንዲጠሉት የሚያደርግ ስለሆነ ሁልጊዜ ለማኅበረሰቡ ሽክም እንደ ሆነ ይኖራል። የእርሱ ሙከራ ሁሉንም ነገር ለራሱ ለማድረግ ነው። ሁሉንም ውዳሴ ለራሱ ለማድረግ ስለሚሻም ለሌሎች ማንኛውንም ዓይነት ዕድል ለመስጠት አይፈልግም። ስለሆነም ከእርሱ ጋር የሚሠራ ሰው ችግር ውስጥ ይገባል።

ማንኛውንም ዓይነት ምክር ስለማይቀበልም ማንም ሊያቃልለው የማይችል ችግር ይሆናል። መታመሙን ቢገልጽም መፍትሔውን አይቀበልም ወይም እንዳልታመመ ሆኖ ይሰማዋል። በትንሿ ነገር ስለሚጠቃ ለማግኘትም የተዘጋጀ ነው። እርሱ ከሌላ ሰው ጋር እንደ ተቀመጠ አንድ ሌላ እንግዳ ሰው መጥቶ ከእርሱ ይልቅ ከእርሱ ጋር ለተቀመጠው ሰው ሞቅ ያለ ሰላምታ ከሰጠው ይናደዳል።

12/ ውዳሴን የሚወድ ሰው ተለዋዋጭ እንጂ የረጋ ጠባይ የለውም።

እርሱ ግልጽ በሆነው መንገድ ላይ ከሚሄድ ይልቅ ውዳሴን በሚያስገኝለት በማንኛውም መንገድ ላይ መጓዝን ይመርጣል። በዚህም ሰዎች እንደሚሰጡት ገጽታ የሚለዋወጥ ሰው ይሆናል።

ከሚከበረው ጋር ሲሆን የሚከበርና ጠቢብ መሆን ይፈልጋል፤ ከደስተኛው ጋር ሲሆንም ከመጠን ያለፈ ደስተኛ ይሆናል። ዝም ማለትን ከሚመርጡት ጋር ሲሆን ዝምታን ይመርጣል። ማውራት ከሚወዱት ጋር ሲሆን ደግሞ ሰፊ እውቀቱን ለማሳየት ስለሚፈልግ አብዝቶ ያወራል። እርሱ የሚያግዝለት ሰው ውዳሴን የሚያስገኝለት ከሆነ ለእርሱ ያግዛል። የአንድን ሰው ክፋት በማውራት ክብር የሚያገኝ መስሎ ከታየውም ይህን ማድረጉን አጉልቶ ይፈጽማል።

በሌሎች ሰዎች ፊት ጀግና የሚያስብለው ከሆነ እውነትን ይክዳል። ይህን በማድረጉ ጉዳት የሚደርስበት ከሆነ ወይም ሌሎች የሚያወግዙት ከሆነ ወይም የሚያንኳስሱት ከሆነ ለራሱ እንዲህ ይላል፡- «ስለዚህ ክፉ ዘመን ነውና በዚያ ዘመን አስተዋይ የሚሆን ዝም ይላል።» እሞ 5:13።

ምክንያቶቹ እርስ በእርሳቸው የሚቃረኑ በሆኑም እንኳ እርሱ የሚፈልገው መወደሱን ብቻ ነው። የምናኔ ሕይወት የሚመራ ሰው ሲያገኝ በእርሱ ፊት ከምግብ ይቆጠባል። ራሱን ለማዝናናት የሚፈልግ ሰው ሲያገኝ በጠረጴዛው ላይ የተለያዩ ምግቦች ይደረድርሳታል። የእርሱ ዋና ዓላማ የሰዎችን ማረጋገጫ፣ መተማመኛና ውዳሴ ማግኘት ነው። ከዚህ በተጨማሪ ሊያገኝ የሚወደው የተከበረ ሥልጣን ነው። ከዚህ ሌላስ?

13/ ውዳሴን የሚወድ ሰው በኩራትና በድንቁርና ውስጥ ይወድቃል።

ኩራት ውጤታቸው መጥፎ ወደ ሆኑ ነገሮች ስለሚመራ ሰውየው በዚህ ይወድቃል። አስቀድሞ ከነበረው ኩራት ጋር የሚመሳሰለውን ኩራት በትሕትና ሊያገኘው የሚችል መስሎ ቢታየውና በሰዎች ዘንድ ቢከበር በክብር ውስጥ ውዳሴን ስለሚያገኝ ትሑት ከመሆን ወደ ጎሳ አይልም።

14/ ውዳሴን የሚወድ ሰው መንፈሳዊ ሕይወቱን ሙሉ ለሙሉ ስለሚያጣ ለማይና ምድርንም ያጣል።

የሚያጣቸው ከዚህ በላይ በተዘረዘሩት ምክንያቶችና መንፈሳዊነታቸውን ባጡ መልካም ሥራዎች ነው። ይህ ሊሆን የሚችለውም ዓላማቸው ውዳሴን ወደ መውደድ ሲያዘም ነው። ይህ ደግሞ መልካም ሥራዎቹን መልካም ሥራ ሊያሰኛቸው አይችልም። ምንም ቢያደርግና የተፈለገውን ያህል ቢጥር በእግዚአብሔር ፊት የሚቆመው ባይ እጁን ስለሆነ ከእርሱ ምንም ሊያገኝ አይችልም። ምክንያቱም ይህ ሰው ዋጋውን በምድር አግኝቷል።

እርሱ መልካም ሥራዎቹን ሁሉ ለኩራት፣ ለከንቱ ውዳሴና ለክብር ሲል ሽጧቸዋል፤ ለውጧቸዋልም። ስለሆነም የአባታችን የአብርሃም ቃላት በእርሱ ላይ ተግባራዊ ይሆናሉ። «... አንተ በሕይወትህ ሳለህ መልካም እንደተቀበልህ አስብ...» ሉቃ 16:25። ይህ ሰው ስለ እግዚአብሔር ብሎ የሠራቸው የቅድስና ሥራዎች የሉትም ማለት ነው። ስለሆነም ዘላለማዊነትን፣ ምድርንና ክብርን አያገኝም። ስለ ወደቀባቸው ኃጢአቶች ዘላለማዊነትን ያጣል። የሰዎችን ፍቅርና ክብር በማጣት በምድር ላይ ጎበዳላ ሆኖ ይኖራል። በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ ውዳሴን ማግኘት ስለሚፈልግ ከሌሎች ጋር በሚያደርገው ፋክክርና ቅናት ውስጥ ውስጣዊ ሰላሙን ያጣል።

ይህን አስመልክቶ ቅዱስ ይስሐቅ የተናገራቸው ቃላት ምንኛ ድንቅ ናቸው! «ክብር የሚሸሸው የሚፈልገውን ነው፤ የሚፈልገውም የሚሸሸውን ነው።»

ውዳሴና ክብር መውደድን ማስወገድ የሚቻልባቸው መፍትሔዎች፡-

ከዚህ በመቀጠል የምንሰጥህ ጥቂት ምክሮችንና ተግራባዊ ልምዶችን ስለሆነ ከእነዚህ መካከል ለአንተ ይበልጥ የሚስማሙህን መርጠህ መውሰድ ትችላለህ። ምክንያቱም ውዳሴን የመውደድ ምልክቶችና ምክንያቶች ከሰው ወደ ሰው ስለሚለያዩ ለአንዱ የሚሰማማው ምክር ለሌላው ሊሰማማው ስለማይችል ነው።

1/ የዓለማዊ ክብር ከንቱነት፡

የሰዎች ውዳሴ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊመራህ እንደማይችል ማወቅ ይገባሃል። ይልቁንም እንዳታገኘው እንቅፋት ይሆንብሃል። ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የምትገባውም እንደ ሰዎች ፍርድ ሳይሆን እንደ እግዚአብሔር ፍርድ ነው።

በእርግጥም የሰዎች ውዳሴ ሐሰት ነው። አንዳንዶቹ የሚያወድሱህ በይሉኝታ ሲሆን አንዳንዶቹ ደግሞ ያለ ምንም ምክንያት ሊያበረታቱህ ነው። ሌሎቹ የራሳቸውን ዓላማ ለማሳካት ወይም ለመቀላድ ወይም ውዳሴ መቀበል እንደምትወድ ስለሚያውቁ በዚህ ሊያስደስቱህ ነው። በእነዚህ ውዳሴዎች አንዳትታለል ይሁን። በእነዚህ ውዳሴዎች ውስጥ የተነገረውንም አትመን። እውነትም ይሁን ሐሰት በውዳሴ አትደሰት። ውዳሴ ከንቱ ክብርን በውስጥህ ከመፍጠሩ በፊትና በዘላለማዊነትህ ላይ እደጋ ከማስከተሉ አስቀድመህ ከአንተ ዘንድ አስወግደው። ምስጋና ይግባውና ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ከሰው ክብርን አልቀበልም...» (ዮሐ 5:41) በማለት አስተምሮናል።

መልካም ሥራዎችን ብትሠራም እንኳ ለራስህ እንዲህ በል፡- 'በዚህኛ በምታልፍ ምድር ላይ በድካሜ ያገኘሁት ውዳሴ ወይም ክብር ወይም ሥልጣን ምንም ሊጠቅመኝ አይችልም። ምክንያቱም በዘላለማዊው ሕይወት ውስጥ «... አንተ በሕይወትህ ሳለህ መልካም እንደተቀበልህ አስብ...» (ሉቃ 16:25።) የሚሉትን አስፈሪ ቃላት ስለምሰማ ነው። በዚህ መሠረት በሰማይ ምንም ዓይነት ድርሻ አይኖረኝም።'

በእርግጥም ይህን ዓለም ለመግዛት ሲባል ዘላለማዊ ሕይወትን መሸጥ ምንኛ አደገኛ ነገር ነው!

2/ ማንኛውም ውዳሴ ጊዜያዊ ነው።

ዛሬ ያወደሰህ ሰው ነገ ላያወድስህ ይችላል። ነገ ያላወደሰህ ደግሞ ከነገ ወዲያ ስለ አንተ ክፉ ሊያወራ ይችላል። የሰዎች ውዳሴ የሰከነ ካለመሆኑም በላይ ውዳሴው ውሸት ሊሆን ይችላል። እውነት ቢሆንም እንኳ የሚያወድሱት አንድ ሊለወጥ የሚችል ሁኔታን ነው።

አንዳንድ ሰዎች በአንተ ፊት መልካም የሆነውን ቢያወሩልህም ከበስተጀርባህ የሚያወሩት የአንተን ክፉ ነው። አንተ ወቀላቸውን ባትሰማም ሌሎች ይሰሙታል። አንተን ስላለህ ደረጃ፣ ክብርና ሥልጣን የሚያከብሩህ ሰዎች የሚያከብሩት ሥልጣንህን እንጂ አንተን አይደለም። ይህን ሥልጣን በፈቃድህ ወይም ተገደህ ብትለቀው አስቀድመው ያከብሩህ የነበሩት ሰዎች አያከብሩህም። ሌሎቹ ሰዎች ደግሞ ከመጠን ባለፈ ሁኔታ ሲያወድሱህና በከፍተኛ ደረጃ ሲያከብሩህ ቢቆዩም ይህ ውዳሴያቸው ዘለቁታ ላይኖረው ይችላል። እነዚህ ሰዎች በሌሎች ሌራ ሊለወጡ ይችላሉ።

አንዳንድ ሰዎች ባገኘኸው ነገር ሊቀኑ ይችላሉ። በሆነ ምክንያት ጠላቶች ሊሆኑህ ስለሚችሉ የሌሎችን ፊት ወደ አንተ ሊመልሱ የሚችሉ ሐሜቶች በአንተ ላይ ያስወራሉ። ብዛት ያላቸው ውሸቶችና የተዛቡ ወሬዎች በሕዝቡ መካከል በስፋት ሊናፈሱ ይችላሉ። በዚህ ጊዜ ሌሎች ዝቅ አድርገው እንደሚያከብሩህ ይሄ ነው በማይባል ሁኔታ እንደሚመለከቱህ ታውቃለህ።

ከሁሉ በኋላ አስቀድመው በማይገባ መንገድ ያከበሩ ሰዎች አሁን ደግሞ በማይገባ መንገድ እንዲያቃልሉህ ትገደዳለህ።

ስለዚህ ዋናው ጉዳይ አግዚአብሔርን በማስደሰት ለማያወጥስ ዋጋ ለማግኘት ይሁን። ትኩረትህ ሰዎች በሚለጡህ የተሳሳተ ወይም ጊዜያዊ ክብር ላይ አይሁን።

3/ራስን ማድነቅ ማስወገድ።

ሰውን የሚዋጋው እጅግ በጣም አደገኛ ውዳሴ ራስን ማድነቅ ነው። ይህን አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ «በራስህ አስተያየት ጠቢብ አትሁን . . . » (ምሳ 3:7) ይላል። ከዚህ በተጨማሪ እንዲህ ይላል። «በሰጠህ ሰው ለራሱ ጠቢብ የሆነ ይመስለዋል . . . » ምሳ 28:11። ሰው በራሱ አስተያየት ፊት ጠቢብ መሆኑ የተሳሳተ ከሆነ ራስን በሰው ፊት ማጽደቅ ደግሞ ይበልጥ . . . ነው . . . «ኢዮብም ራሱን ጻድቅ አድርጎ ነበርና . . . » ኢዮ 32:1።

እንዲህ ዓይነቱ ኩራት የራሱ የሆኑ ጉዳዮችና ክብር የሚወጡ የበዙ ከንቱ ውጤቶች አሉት። ከትዕቢትና ከከንቱ ክብር ሌላ ሌሎች ብዙ ጉዳዮች አሉት። ለምሳሌ፡- በራስህ ዐይን ፊት ጠቢብ የምትሆን ከሆነ የሌሎችን ጥበብ ስለምትንቅ ከእነርሱ ጋር የምትነጋገረው በመጀነን ይሆናል። እንዲህ ባለ መንፈስ ውስጥ ከሆንህ ምንም ዓይነት ሂስ ወይም ምክር ልትቀበል አትችልም። ከሚቃወሙህ ጋር ሁሉ ትጋጫለህ ታጠቃችሁለሁም። የአስተሳሰብ ውል ስለሚጠፋብህም አንተን በመቃወም የተሰነዘሩ አስተያየቶች ሁሉ አንተን ለማጥቃት የተሰነዘሩ አድርገህ ትወስዳቸዋለህ።

በራስህ ዐይን ፊት ጠቢብ የምትሆን ከሆነ ከላይ የሚመጣውን ጥበብም ሆነ ከሌሎች ሰዎች የሚገኘውን ጥበብ አትፈልግም። በመሆኑም በራስ ወደ መደሰት ደረጃ ስለምትሽጋገር ዕድገትህ እዚህ ላይ ያቆማል። ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ይህን አስመልክቶ ለአባቱ የተናገራቸው ቃላት ምንኛ ድንቅ ናቸው! «አባት ሆይ! የሰማይና የምድር ጌታ ይህን ክጥበቦችና ከአስተዋዮች ሰውረህ ለሕዝባችሁ ስለ ገለጥህላቸው አመሰግንሃለሁ . . . » ማቴ 11:25።

በዚህ ቃል መሠረት ጥበብን ከእርሱ ለመቀበል ከፈለግህ ትዕቢትህን አስወግደህ በፊቱ ቁም። ከዚህ በተጨማሪ እግዚአብሔር የሚከለክልህ ጥበብ ካልሆነ በስተቀር የማንኛውንም ሰው ጥበብ አትናቅ። መጽሐፍ ቅዱስ ከጉንዳንና ከምድር አበቦች እንድንማር ስለሚነግረን ከሰዎች ሁሉ ለመጠቀም ራስህን አትጋ። በጥበብና በእውቀት የተፈለገው ደረጃ ላይ ብትደርስም እንኳ «በራስህ አሳብ አትደገፍ . . . » (ምሳ 3:5) የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል አስታውስ።

በራሱ ዐይን ፊት ጠቢብ የሆነው ሰው እርሱ ስለ ራሱ ያለውን እውነታና የጽድቅን መሥፈርት ገና ያላወቀ ሰው ነው። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ራሱን ከማጽደቅ ራሱን ከማድነቅ በሽታ ይፈወስ ዘንድ የሚከተሉትን ምክሮች ሊከተል ይገባዋል . . .

4ኛ/ ኃጢአቶችህን አስታውስ።

በራስህና በሰዎች በምትወደስበት ጊዜ ሁሉ ኃጢአቶችህን፣ ጉድለቶችህን፣ ውድቀቶችህንና እንክፍኖችህን አስታውስ። በሙሉ እውነት ውስጥ ሆነህ ለራስህ «ሰዎች የሚያወድሱኝ ስለማያውቁኝ ነው . . . ጥቂት ጉድለቶቼን ቢያውቁ እኮ ለእኔ ያላቸው አቀባበል ይቀየር ነበር።» በል። ከዚህ በተጨማሪ «አምላኬ ሆይ! ስለ ጠበቅኸኝ አመሰግንሃለሁ። አንተ የሰዎችን ውዳሴ እንዳልቀበል ባትጠብቀኝ ኖሮ ኃጢአቶቼንና እንክፍኼን በመዘንጋት ራሴን አወድስ ነበር።» በል።

ኃጢአቶችህን ማስታወስህ ራስህን ይበልጥ እንድታወድስ አያደርግህም። ይልቁንም ራስህን በማወደስህ በአንተ ላይ የሚመጣውን ተጽዕኖ ያጠፋልሃል። ይህም በውስጥህ ያለውን ሚዛን ሳያዛባ ስለሚጠብቅልህ ውዳሴን የመውደድ ወጥመድን ከአንተ ያርቅልሃል። ይህም እውነተኛው ማንነትህን እንድታውቅ ስለሚያነቃህ ራስህን ማድነቅህን እንድትተወስን በታ ላይ ያቆምልሃል።

የቀደሙ ኃጢአቶችህን የማስታወስ ከሆነ ቢያንስ ቢያንስ ተከትለው በሚመጡ ኃጢአቶች ላለመውደቅ ፍራ! ይህን አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል። «ትዕቢት ጥፋትን ኩሩ መንፈስም ውድቀትን ይቀድማል።» ምሳ 16:18። ራስህን በውዳሴ ተደስቶ ስትመሰክተው ለራስህ እንዲህ በል። «አሁን ለውደቀት ተቃርቢያለሁ። እንዲያውም በዚህ ውዳሴ ወድቄያለሁ። ራሴን በትሕትና ብዝሃ ለእኔ የተሻለ ነው። በጽድቅ ፍላጻ ከተወጋሁ ኃጢአቶቼን አስታውሳለሁ! በጥበብና በእውቀት ከተወጋሁም በአሳቤ የወደቅሁባቸውን ኃጢአቶችና የጎደለኝን እውቀት አስታውሳለሁ።»

ለላው መፍትሔ ከፍ ያሉ ደረጃዎችን ማስታወስ ነው።

5ኛ/ ከፍ ያሉ ደረጃዎችን አስታውስ።

አለኝ በምትለው በሆነ የጽድቅ ሥራ ወይም እውቀት የምትወጋ ከሆነ ከአንተ የሚጠበቀውን ያልፈጸምህና ሌሎች ያገኙትን ከፍተኛ ደረጃ ለማግኘት የማትበቃ ከንቱ መሆንህን አስታውስ። እግዚአብሔር አምላክ ለእያንዳንዱ የቅድስና ደረጃ ከእኛ መረዳት በላይ የሆኑ ቅዱሳንን ስለ ሰጠን እናመሰግናለን። እኛነታችንን ከእነርሱ ጋር ስናነጻጽረው ምንም አለመሆናችንን እንመለከታለን። እውቀትን አስመልክቶም አባቶቻችንና ምሳሌዎቻችን ከእኛ እጅግ የሚበልጥ ደረጃ ላይ መድረሳቸውን እንመለከታለን።

ስለሆነም ራስህን ማነጻጸር የሚገባህ አንተን ከሚበልጡህ ጋር ነው እንጂ በደረጃ ከአንተ ዝቅ ከሚሉት ጋር መሆን የለበትም። ምክንያቱም የፊትኛው ትሕትናን የጋለኛው ደግሞ ትዕቢትን ስለሚያጎናጽፍህ ነው። ከዚህ ጋር በተያያዘ በሌላ ምክንያት ውጊያ ሊገጥምህ ይችላል። በዚህ ጊዜ «በእርግጥም ሕይወታቸውን ታሪክ ከሚነግረን ከቅዱሳንና ከጻድቃን እንጸር እኔ ደካማና በደረጃ ዝቅ ያልሁ ብሆንም ራሴን በዙሪያዬ ካሉት ሰዎች ጋር ሳነጻጽረው በከፍተኛ ደረጃ ላይ እገኛለሁ። ታዲያ እንዴት አድርጌ ነው ራስን ከማሳደግ ውጊያ ልላቀቅ የምችለው?» ትላለህ።

አንተ ከደረጃ ዝቅ አድርገህ የምትመለከታቸውና የምትተቻቸው ሰዎች ምናልባት በአንተ ዘንድ የሌሉ ቅድስናዎችና ብቃቶች ሊኖሯቸው እንደሚችሉ ይህን አንድ ነገር ልነግርህ እችላለሁ። መድኃኒታችን ሊየሱስ ክርስቶስ ለፈራሳውያን ይህን በማስመልከት አስተምሮአቸዋል።

ራሱን ከቀራጩ ጋር እነጻጽሮ በመመልከት የተከራራጠ ፈራሳዊ ወደ እግዚአብሔር ጸሎቱን ያቀረበው «... እንደ ሌላ ሰው ሁሉ ቀማኞችና ዓመፀኞች፤ እመንዝሮችም ወይም እንደዚህ ቀራጭ ስላልሆንሁ አመሰግንሃለሁ... » (ሉቃ 18:11) በማለት ነበር። ይህ ፈራሳዊ ቢጸምና አሥራት ቢያወጣም ጌታችን የተመለከተው በተሐቱና ልቡ በተሰበረው ቀራጭ መበለጠን ነው። ጌታን በቤቱ ምሳ ከጋበዘው ፈራሳዊ ይልቅ እግሩን በእንገባ ያጠበችው ኃጢአተኛ ሴት በእርሱ ዘንድ ታላቅ ናት። እርሷ ፈራሳዊውን በፍቅሯ፤ በላጋሰነቷና በትሕትናዋ በልጣዋለች። ሉቃ 7:44-47።

በመሆኑም ራስህን ከሌላ ሰው ጋር የምታነጻጽር ከሆነ፤ እርሱን የምትበልጥባቸውን አንዳንድ ነጥቦች በአንተ ዘንድ የምታገኝ ከሆነ እርሱ አንተን የሚበልጥባቸውን አንዳንድ ነጥቦች ለማግኘትም ሞክር። «በእውቀት እንሌን እበልጠዋለሁ!» አትበል። ይልቁኑም «እርሱ በትሕትናና በንጹህ ልብ ይበልጠኛል!» በል። ከዚህ በተጨማሪ «በጸምና በጸሎት እንሌን እበልጠዋለሁ!» አትበል። ይልቁኑም «እርሱ ራስን በመግዛትና በትዕግሥት ይበልጠኛል!» በል።

አንተ ከራትህን ሙሉ ለሙሉ ከረሳህ ብዙ ሰዎች አንተ የሚጎድሉህን ቅድስናዎች እንደሚያገኙት ትመለከታለህ። ለምሳሌ፡- ቅዱስ ኤፍሬም ሰርያዊ ራስዋን ካበልጠጠጠችና ከኳሶች ኃጢአተኛ ሴት ውስጥ እርሱ የጎደለውን ቅድስና አግኝቷል። ቅዱስ አንጦንስም ገላዋን ለመታጠብ ልብሰቷን በፊቱ ባወላለቀችው ሴት ውስጥ እግዚአብሔር ለእርሱ ያስተላለፈውን ቃል አድምጧል። ቅዱስ መቃርስም ከአረኛው ስለ ተማሪ ለሕይወቱ የሚጠቅመውን ነገር ከእርሱ አግኝቷል። ሙሴ ጸሊም በብላቴናው በዘካርያስ ውስጥ የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ሲመለከት ችሏል።

ብዙ ጊዜ እግዚአብሔር ታላላቆቹን ለመገሠጽ ሲፈልግ ታናናሾች በተባሉት ይጠቀማል። እርሱ ታላቅ ነቢይ የነበረው ዮናስን ለመገሠጽ ሲፈልግ የመረጠው ከአሕዛብ ወገን የሆነውን የመርከብ መሪ ነው። ዮና 1:6። እግዚአብሔር አምላክ የኖረችበትን ትውልድ እምነት የነቀፈው በከነዮፒቷ ሴት እምነት ነው። እግዚአብሔር ታላቁን ባለጸጋ ሰው ለመገሠጽ የመረጠው ድሀውን አልዓዛር ነው። እርሱ ጥበበኞችን እንዲያሳፍር የመረጠው የዓለምን ሞኝ ነገር፤ የዓለምን ደካማ ነገርና የዓለምን ምናምንቴ ነገር ነው። 1ኛ ቆሮ 1:27-28።

ስለሆነም ራስህን እንደ ታላቅ ተራራ ብትቆጥርም እንኳ በዘርባቤል ፊት ደልዳላ ሜዳ ትሆናለህ። ዘካ 4:7። ራስህን ታላቅና ኃያል አድርገህ ብትቆጥርም በሳል ልምድ ያለው ዲያብሎስ ታላላቆችና ኃያላን የሆኑትን ሰዎች መጣል እንደሚያስደስተው መዘንጋት የለብህም። መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚናገረውም እነዚህን ሰዎች የሚዋጋቸው በታላቅ ኃይልና ጡጫ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ

ኃጢአትን አስመልክቶ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡- «ወግታ የጣለቻቸው ብዙ ናቸውና፤ እርሷም የገደለቻቸው አጅግ ብዙ ናቸው።» ምሳ 7:26።

ይሁን እንጂ ከዚህ ሁሉ በኋላ ራስህን ጸድቅ አድርገህ የምትቆጥርና ለመውደቅ የማትፈራ ከሆንህ የሚከተለውን ምክር እንሰጥሃለን።

6/ በአንተ ውስጥ የሚሠራውን ጸጋ እግዚአብሔር አስታውሰ።

እስከ አሁን ድረስ የማትናወጥና የማትወድቅ ነህን? ይህ ሊሆን የቻለው በአንተ ብርታት ሳይሆን በሚረዳህ በእግዚአብሔር ጸጋ ነው። ስለሆነም ባለህ ኃይል ከገቱ ጉራ አትገዛ። ምክንያቱም ጸጋ እግዚአብሔር ከተወሀ በምንም ይሁን በምን አንተም እንደ ወደቁት ሰዎች ስለምትወድቅ ነው። በመዝሙረ ዳዊት እንዲህ የሚል ቃል ተጽፎአል፡- «... እግዚአብሔር ከተማን ካልጠበቀ ጠባቂ በከንቱ ይተጋል።» መዝ 126:1።

ከዲያብሎስ ጥቃቶች ማምለጥህን ስታውቅ እግዚአብሔርን ስለ እርዳታው እንዲህ አያልህ አመሰግነው፡- «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ባይሆን፤ ሰዎች በእኛ ላይ በተነሡ ጊዜ ቁጣቸው በላያችን በነደደ ጊዜ፤ በዚያን ጊዜ ሕያዋን ሳለን በዋጡን ነበር...» መዝ 123:2-3። አንተ እግዚአብሔር መልካም የሆነውን ነገር የሚሠራብህ የአጁ መሣሪያ ነህ። ታዲያ የሚሠራብህን እጅ ዘንግተህ እንዴት መሣሪያው ላይ ታተኩራለህ? እንደምንስ በውስጥህ ያለውን የጸጋ ሥራ በመርሳት እግዚአብሔር የሠራውን አንተ እንደሠራኸው አድርገህ ትቆጥራለህ?

ስለዚህ ሁልጊዜ ለራስህ 'እኔ ማንኛ? እኔ እኮ ብናኝ አፈርና አመድ ወይም የድካም ቁጥኝ እንጂ ምንም አይደለሁም! የእግዚአብሔር ጸጋ ከተወኝ ደግሞ ሙሉ ለሙሉ ከገቱ እሆናለሁ! እስቲ ለራሴ «ያለ እኔ ምንም ልታደርጉ አትችሉምና...» (ዮሐ 15:5) የሚለውን የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ላስታውሰው! በል። ከዚህ በመቀጠልም 'በኩራት ምክንያት ጸጋ እግዚአብሔር እንዳይተወኝ እፈራለሁ... ከዚህ በኋላ ሰውድቅ በእርግጥም በሰዎች ሁሉ ፊት ደካማ መሆኔ ይገለጣል።' በል።

እግዚአብሔር በአንተ ውስጥ ሥራ በሠራ ቁጥር ለዚህ ሥራው ለእርሱ ክብርና ምስጋና ማቅረብህን በመዘንጋት ከሰዎች ውዳሴ የምትቀበልበት ከሆነ እግዚአብሔር ሥራህን ብቻህን እንድትሠራው በመተው በውስጥህ ያኩራራህን ኃይልና ውዳሴ ዝም ብሎ ይመለከታል። በዚህ ጊዜ ያለ እርሱ ምንም ልታደርግ ስለማትችል ያለ ጥርጥር ትወድቃለህ።

ስለሆነም ጸጋ ከአንተ ጋር እንዲሠራ ከፈለግህ ራስህን አታወድስ የሌሎችንም ውዳሴን አትቀበል። ያሰዎችን ውዳሴ አትቀበል ስንል ጭራሽ አትስማው ማለታችን አይደለም። ይህን ላድርግ ብትልም እንኳ አይሆንልህም። አልቀበልም ብትልም ሰዎች አብዝተው ስለሚያወድሱህ ውጤቱ ተቃራኒው ይሆናል። እኛ ልንነግርህ የምንወደው ውዳሴ ወደ ልብህ ዘልቆ እንዳይገባ፤ በእርሱ እንዳትደስትና እንዳትተማመንበት ነው።

ሌላው ምክር ተግሣጽን መታገሥ ነው።

7/ የሌሎችን ተግሣጽ ታገሥ።

እንዳንድ ሰዎች ከውዳሴ ለማምለጥ ይሞክራሉ። ይህን ለማድረግም ራሳቸውን በሰዎች ፊት ይገሥጻሉ። ይህ ደግሞ ወደዱም ጠሉም የበዙ ውዳሴዎችን ያመጣቸዋል። ታላቁ አባት ቅዱስ ስራጲዮን ከእርሱ ምክር ለመቀበል ፈቃደኛ ባለመሆኑ ፊቱ የቀላውን ወጣት መነኩሴ ሲመለከት እንዲህ ነበር ያለው፡- «ራስህን በውሸት አትውቀስ። አንተን የሚገሥጽህ የማስመስል ትሕትና ሳይሆን የሌሎችን ተግሣጽ ለመቀበልና ለመሸከም የሚያስችልህ እውነተኛው ትሕትና ነው።»

አንድ ሰው ስለ ራሱ «እኔ ደካማና ኃጢአተኛ ሰው ነኝ» ማለቱ በጣም ቀላል ነገር ነው! ይሁን እንጂ ይህንኑ ሰው ሌሎች ሰዎች «አንተ ደካማና ኃጢአተኛ ሰው ነህ!» ሲሉት ይህን ለመስማት ትዕግሥት አይኖረውም። ታዲያ እንደዚህ ዓይነቱ ሰው ራሱን ለመገሠጽ በተጠቀማቸው ቃላት አላመነም ማለት ነው? ወይስ ይህን የሚያደርገው እርሱ ትክክለኛ ግብዝ ሆኖ ሳለ ትሑት መስሎ ለመታየት በመፈለግ ነው? ወይስ ስለራሱ እንዲህ የሚለው ለራሱ ያቀረበው ተግሣጽ ሳይገዳው ቀርቶ ሌሎች የተናገሩት ስለ ገዳው ነው?

ከልቡ ትሑት የሆነ ሰው ተግሣጽን ይቀበላል። ይህን በማድረጉም ኃጢአቱን በሰዎች በኩል እንደሚናዘዝ ሆኖ ይሰማዋል። ተግሣጽን የሚቀበለውም አስቀድሞ በተቀበለው ውዳሴ ፈንታ ይሆናል። ቅድስናዎቹን ለመደበቅም ይህን ሊፈጽም ይችላል። ከዚህ በተጨማሪ ተግሣጽን የሚቀበለው ለሚያውቃቸውም ሆነ ለማያውቃቸው የቀደሙ ኃጢአቶቹ እንደ ምድራዊ ቅጣት አድርጎ ነው።

ተግሣጽን ከሌሎች በደስታ መቀበልን አባቶች የሚቆጥሩት ሁለተኛውን ጉንጭ እንደማዘር ነው። ይህን በማስመልከት ቅዱስ እንጦንስ እንዲህ ብሏል፡- «በሌሎች ሰዎች በተገሠጽህ ቁጥር በውስጥ ያለ አንተነትህን መውቀስ ያለብህ በውስጥህና በውጪህ ያለውን ሚዛን በማቀራረብ መሆን አለበት። በዚህ ጊዜ ሁለት ነገሮች ይገኛሉ። ውስጥህ አይታወክም በውጪህ ላሉትም በስድብ አትመልስም።»

ውዳሴና ክብርን የሚወድ ሰው ስድብን ሊሸከም አይችልም። ስለሆነም ለተሰደበው ስድብ በተለያዩ ዘዴዎች በስድብ ይመልሳል።

ሀ/ ስህተት የሆነው ቀላሉ መንገድ ራስን ለመከላከልና በተነቀፋበት ክስ ውስጥ ራስን ነጻ ለማውጣት ሲባል በስድብ የሚሰጥ መልስ ነው። ራስን ትክክል ወይም ስህተት ለማለት የሚቻለው በመነሻው አሳብ ላይ በመንተራስ ነው። መነሻው ንጹህ ነው ወይስ ጉድፍ . . . ?

ለ/ አንድ ሰው ለተሰደበበት ስድብ ምላሽ የሚሰጠው ከተሰደበበት ስድብ ጋር የሚመሳሰል ስድብ ወይም ከዚያ በሚከፋ ስድብ በማቅረብ ነው። ሰውየው ለውዳሴ ስላለው ፍቅር ሲል ራሱ በመበቀል «ክፉውን አትቃወሙ . . . » (ማቴ

5:39) የሚለውን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ይጥሳል። ከዚህ በተጨማሪ «ተወዳጆች ሆይ! ለራሳችሁ አትበቀሉ . . . » (ሮሜ 12:19) የሚለውንም ቃል ይረሳል። እንዲህ ዓይነቱ ሰው «ፍቅር . . . ብቻዬን ይድላኝ አይልም . . . ሁሉንም ይታገሣል . . . » (1ኛ ቆሮ 13:5እና7) የሚሉትን ቃላት በመዘንጋት ከትክክለኛው መንገድ ወጥቶ ይዳክራል።

ሐ/ አንድ ሰው ለስድብ የሚሰጠው ምላሽ ሌሎችን በማማረርና በማዋረድ ሲሆን በዚህም ሰዎች እርሱ እንደ ተገፋ አድርገው እንዲያስቡና ሊበቀሉት እንደሚፈልጉት አድርጎ ለማሳየት ይሞክራል። በዚህ ዓይነት መንገድ እርሱ ብቀላውን ከመውሰዱም በላይ በሌሎች የኃጢአት ዓይነቶች ይወድቃል። ሌላው ነጥብ አንድ ሰው ሁልጊዜ እንደ ተገፋ አድርጎ የሚያስብ ከሆነ ራሱን ሊያስተካክል አይችልም። ምክንያቱም ሁልጊዜ የሚፈርደው ለራሱ ስለሆነ ነው።

መ/ ለስድብ በልቡ ምላሽ ሊሰጥ ይችላል። የሰደበውን ሰው የሚመለከተው እንደ ጠላት ሲሆን የሚያስተናግደውም በዚህ ዓይነት መልኩ ነው። በመሆኑም ከእርሱ ጋር ይሚገታል፤ ከእርሱ ጋር ያለውን ግንኙነትም በዚህ ያቋርጣል። እርሱ ስድብ ነው ብሎ ለተቀበለው ቃል ይህ እንደ አንድ በጎ ነገር የሚቀርብ ምላሽ ነው። ይህ ሁሉ የሚመጣው ለክብር በሚሰጥ ፍቅር ነው።

በተቃራኒው ለምድራዊ ክብር የማይጨነቁ ሰዎች ለዚህ ሁሉ ካለመጨነቃቸውም በላይ ይህን በጎ አድርገው አይቀበሉትም። ትሑት ሰው እያንዳንዱን ተግሣጽ እንደ ስድብ አይቆጥርም። ይልቁኑም ራሱን ስለሚገልጥለትና መፍትሔ የሚያስፈልገው አንክስን አጉልቶ ስለሚያሳየው በዚህ የገሠፁትን ሰዎች ያመለካል። ስለሆነም ሂስ የሚሰነዝሩለትን፣ የሚገሥጹትን በጠባቂ ውስጥ ያሉትን እንክፍኛ የሚገልጡለትን ሰዎች በጠላትነት ጎራ ውስጥ አይፈርዳቸውም። ይልቁንም በሙሉ ፍቅርና ትሕትና ውስጥ ሆኖ እነዚህ እንክፍኛ እንዳሉበትና እንደሌሉበት ለማወቅ ራሱን በሚገባ ይመረምራል። በዚህ ዓይነት ሁኔታ በተግሣፅ እንክፍኛን እንዲያውቅና ድኅነትን እንዲያገኝ የመራው ሰው በእርግጥም እርሱን ረድቶታል።

ቅዱስ ዮሐንስ አፈ ወርቅ ይህን እስመልክቶ ሲናገር «የአንተ ባልንጀራ ጉድለትህን የሚነግርህ ሰው ነው።» ብሏል።

8/ የሰውን ቅድስና መደበቅ።

ውዳሴን የማይፈልግ ሰው ሰዎች እንዲያወድሱት ስለማይፈልግ የቅድስና ሥራዎቹን ከሰዎች ፊት ይሸሽጋል። እርሱ መልካም የሆነውን ሁሉ በተገኘው ዘዴና በቀና አመለካከት እንደ ጌታ ትእዛዝ የሚፈጽመው በምሥጢር ነው። በእርግጥም መልካም የሆነውን የምትሠራው ስለ እግዚአብሔር እንጂ ስለ ሰዎች ካልሆነ ሰዎች ይህን ሥራህን ቢያዩትም ባያዩትም አንተን የሚያስጨንቅህ ምንድር ነው?

እዚህ ላይ አንድ የማስታወሻው ታሪክ አለ። ቅድስት ሚላኒያ የተባለች ሴት መነኩሴት ከመሆኗ በፊት ባለ ጣጋ ስለ ነበረች ከፍተኛ ዋጋ የሚያወጡ ወርቆች ይዛ ወደ አባ ፔምዋ ከመጣች በኋላ በበረሀው መካከል ለሚኖሩት መነኩሳት ችግር ይዋል ብላ ትሰጠዋለች። በዚህ ጊዜ ይህ ቅዱስ ሰው ተማሪውን ጠርቶ የወርቁን ኮሮጃ እንደ ተቋጠረ ከሰጠው በኋላ ወርቁን በበረሀው ውስጥ ላሉት መነኩሳት እንዲያከፋፍል ይነግረዋል።

በዚህ ጊዜ ቅድስት ሚላኒያ በአግራሞት ውስጥ ሆና «አባቴ ሆይ! ግን እኔ የወርቁን መጠን ለማወቅ ኮሮጃውን አልከፈትኸውም!» አለችው። በዚህ ጊዜ አባ ፔምዋ ትኩር ብሎ ከተመለከታት በኋላ «ልጄ! ይህን ወርቅ የሰጠኸው ለእግዚአብሔር ከሆነ በእርግጥ እርሱ መጠኑን ያውቀዋል።» ብሏታል። ከንቱ ክብር ቅድስት ሚላኒያ ያቀረበችውን ከፍተኛ መጠን ያለው ወርቅ በእርስዋና በቅዱሱ ሰው ፊት በማሳየት እንዳይጥላት ከዚህ ጥልቅ መንፈሳዊ ትምህርት ወስዳለች።

እዚህ ላይ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረውን ቃል እናስታውሳለን። «እንተ ግን መልካም ስታደርግ ምጽዋትህ በስውር እንዲሆን ቀኝህ የምትሠራውን ግራህ አትወቅ . . . » ማቴ 6:3። የዚህ መለኮታዊ ትእዛዝ ትርጉም ምንድር ነው? ምንኛስ ጥልቅ ነው!? ይህ ቃል የተነገረው የሠራኸውን ሥራ ሌሎች ሰዎች እንዳያውቁብህ አድርግ ለማለት ብቻ ሳይሆን የራስህን ቅድስና ራስህ እንድታውቀው አታድርግ ከራስህም እንኳ ሽሽጋቸው ለማለት ነው። ከዚህ በተጨማሪ የቅድስና ሥራዎችህን አትጥቀሳቸው! አታስታውሳቸው! አታስባቸውም ማለት ነው።

አንዳንድ ሰዎች ለነዳያን የሚሰጡትን ሳንቲም ማወቅ ስለሚፈልጉ ሳይቆጥሩ አይዘክሩም። በመሆኑም ትእዛዙን በትክክል አይፈጽሙም። አንዳንዶቹ ደግሞ ከሰጡ በኋላ የሰጡትን በትክክል ሳለማወቅ ይሞክራሉ ወይም በተወሰነ ጊዜ ውስጥ የሰጡትን ተቀራራቢ የሳንቲም ድምር ያሰላሉ።

እግዚአብሔር ለአንተ የሚሰጠውን ስለማይቆጥር አንተም የምትሰጠውን አትቆጠር። ያደረግኻቸውን መልካም ሥራዎች እርሳቸው። ጭራሹ አታስታውሳቸው። በሰዎች ፊት አታንሳቸው በውስጥህም አታስባቸው። ሰዎች የሰጠኸውን እንዲያዩልህ ማድረግ የአንተ ዓላማ እንዲሆን አትፍቀድ ወይም ሳደረግኸው ነገር ሁሉ እንዲያወድሱህ አትሻ።

ይህን ማለት ግን ሰዎች ስለሚያዩኝ መልካም መሥራት አልችልም ብሎ ከመልካም ሥራ መቆጠብ ማለት አይደለም። ይህን ማድረግህ ግን በመንፈሳዊ ሕይወትህ ውስጥ እንደ ቸልተኛ ያስቆጥርሃል። መልካም የሆነውን ማድረግ ያለብህ መልካም ለምታደርግላቸው ሰዎች ካለህ ፍቅርና መልካም የሆነውን እንድትፈጽም እውቀቱን ለሰጠህ ለእግዚአብሔር ካለህ ፍቅር አኳያ ሊሆን ይገባል።

አንዳንድ ጊዜ በሰዎች መታየት ሰውን መልካም እንዲሠራ ያነሣሃዋል። ይሁን እንጂ እንዲህ ያለው መነሣሣት ውዳሴን ለማግኘት የሚያነሣሣ ውዳሴ እንጂ መንፈሳዊ መነሣሣት አይደለም። እዚህ ላይ በሴቲት በረሀ ውስጥ የኖረ የአንድ ሰሪያዊ መነኩሴ ታሪክ እናስታውሳለን። ከሶስታት አንድ ቀን ይህ መነኩሴ ወደ ታላቁ አባት ወደ ቅዱስ መቃርስ ቀርቦ «አባቴ ሆይ! በሀገሪ ሳለህ ሙሉ ቀን ሳልበላ በጸም እውል ነበር። ወደዚህ ምድረ በዳ ከመጣሁ በኋላ ግን ገና ፀሐይዋ ሳታዘቀዝቅ ይርበኛል። ይህ የሚሆነው ምንን ምክንያት ነው?» በማለት ይጠይቀዋል። ቅዱስ መቃርስም «በሀገርህ ሳለህ ሰዎች ጸምህን ስለሚመለከቱልህ የምትጸመው ከንቱ ውዳሴን በመመገብ ነበር። በዚህ ምድረ በዳ ውስጥ ግን ማንም ስትጸም ስለማያይህ ይርብሃል።» በማለት መልሶለታል።

ቅድስናን በመሸሸግ ውስጥ አማኝ የሆነ ሰው ምሳሌ ሆኖ ለመቅረብ በሚያደርገው ጥረት በፍላጎት ሊወጋ ይችላል። ትሑት ሰው ግን ራሱን ምሳሌ አድርጎ አይቆጥርም። ምክንያቱም እርሱ በውስጡ አለኝ የሚለው ነገር ስለሌለው ሌሎች እንዲከተሉት የሚያበቃው ነገር የለውም። በጸሎቱ ውስጥም እግዚአብሔርን እንዲህ ይለዋል። «አቤቱ ጌታዬ ሆይ! አንተ ሕይወቴ ምን ያህል ኃጢአተኛ እንደ ሆነ ታውቃለህ! አንተ ስለምትጠብቀኝ በሰዎች ፊት ልትገልጠኝ አትፈልግም። ታዲያ እኔ በዚህ ጥበቃህ በመጠቀም እስከምችለው ድረስ ራሴን ምሳሌ አድርጌ መንዝ አለብኝ ማለት ነው? ለመሆኑ ምሳሌ የምሆን እኔ ማነኝ?»

ምንም እንኳ ምሳሌ ለመሆን ዓላማችንን ምሳሌ ማድረግ ቢኖርብንም ይህንንም ያለ የእግዚአብሔር ፈቃድ ማድረግ አንችልም። ምሳሌ ለመሆን ራሱን የሚያነጣጥር ሰው በኩራትና በግብዝነት ይወድቃል። በሰዎች ፊት የሚቆመውም በተሳሳተ መልክ ነው። እርሱ ስህተቶቹን በመደበቅ ጽድቁን የሚገልጥ ሰው ነው። ምሳሌ ከመሆን የሚሸሸው ትሑት ሰው ግን ለሰዎች የሚገልጠው እንከኖቹንና ደካማ ጎኖቹን ነው።

ቅዱስ ቢሾይ የሚከተለው መንፈሳዊ መንገድ በሌሎች ሰዎች ከታወቀበት እርሱን በመተው ሌላ በሰዎች ዘንድ የማይታወቅ መንፈሳዊ አካሄድ ይጀምር ነበር። ይህን ማለት ግን የምትከተለውን መልካም አካሄድ መተው አለብህ ለማለት አይደለም። ይህ በእርግጥ ጉዳት ሊያመጣብህ ይችላል። ከዚህ ይልቅ መንፈሳዊ መሸሸልን በሚያመጣልህና በምትከተለው መልካም አካሄድ ላይ በጽናት ቆይ። ይህን የምታደርገው ግን በሰዎች ለመታየት ብለህ መሆን የለበትም። ቅድስናህን ስትደብቅም በጥበብ አድርገው።

10/ የበላይ ከመሆን ፍቅር ሽሽ።

እግዚአብሔር አምላክ በመላእክት መካከል ያለውን የሥልጣን ደረጃ ስላስቀመጠ ከፍተኛ ሥልጣን በራሱ ኃጢአት አይደለም። ሰው አለቃ ሆኖ ከፍተኛ ሥልጣን ቢኖረውም ልበ ትሑትና የዋህ ሊሆን ይችላል። ጥፋቱ ያለው ሥልጣን ላይ ሳይሆን ለሥልጣኑ ያለው ፍቅር ላይ ነው። ከፍተኛ ሥልጣን የሚናፍቅ ሰው የሚፈልገው የራሱን ክብር ነው። ድጋፍ እንዲሆንም የሚፈልገውም የዓለሙን ፍቅር እንጂ መንፈሳዊውን ሕይወት አይደለም። እንዲህ

ዓይነቱ ሰው ከፍተኛ ሥልጣን ካገኘ ልቡ ስለሚታበይ ይጠፋል። ስለ ራሱ የሚያስበው ከፍተኛ ጥቅም እንዳለው አድርጎ ስለሆነ ሰዎችም እንደዚህ እንዲያስቡት ይፈልጋል።

መሪ ለመሆን የሚኖርቅ ሰው በቁም ቅዠት ውስጥ ይወድቃል። እርሱ በውስጡ የሚያልመውና የሚቆጥረው እንዴት እንደሆነ አድርጎ ስለሆነ ሰዎች በውጭ! በመገላና በክብር እንዲቀበሉት ይመኛል። ማንም ሊያደርጋቸው የማይችለውን ታላቅ ሥራ እርሱ እንደሚያደርግም ያልማል። ይህን የሚያደርገው ግን ይህን ሥልጣን ካገኘ ነው። እነዚህ ሁሉ ቅዠቶች የሚመጡት ማንም ሊያከናውናቸው የማይችላቸውን ነገሮች እርሱ እንደሚችላቸው አድርጎ የሚያሳየው ከንቱ ክብር ነው።

እግዚአብሔር ለዚህ ሰው የተወሰነ ኃላፊነቶችን ሊሰጠው ቢችልም ሊሸከማቸው ስለማይችል ይወድቃል። ምክንያቱም ሕሊናው የሚያልመው ሊያደርገው ከሚችለው በላይ እንደሚያደርግ አድርጎ ስለሚያሳየው ነው። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነን በከንቱ ክብር በመወጋት ላይ ያለ አንድ መነኩሴን የጎበኘ የአንድ አረጋጂ አባት ታሪክ ነው። ይህ አባት ይህንን መነኩሴ በጎበኘው ጊዜ በብክት በመስበክ ላይ እንዳለ አድርጎ በማለም ላይ ነበር። የሚሰበከው ድምፁን አውጥቶ ስለ ነበር በውጪ የቆመው አረጋጂ አባት ያዳምጠው ነበር። በቅዠት የተሰበከው በብክት ማብቂያ ላይ መነኩሴው ሕዝቡን በመባረክ በሰላም ሂዱ ብሎ ያሰናብታቸዋል።

ከዚህ በኋላ አረጋጂው መነኩሴ ደጃፋን ሲቆረቁር ወጣቱ መነኩሴ ይከፍትለታል። ከዚያም ይህ አረጋጂ መነኩሴ ከሰማው ምን ሊለው እንደሚችል በማሰብ ጥቂት ግራ ተጋብቶ ከቆመ በኋላ፡- «አባቴ! ከመጡ በኋላ ለረዥም ጊዜ በደጃፋ ላይ ስለ ቆሙ ይቅርታ አድርጉልኝ።» ይላቸዋል። አረጋጂው አባትም ፈገግ ብለው «ልጄ! እኔ የመጣሁት ሕዝቡን ስታሰናብት ነው።» አሉት። በዚህ መሠረት የቀም ቅዠቶችን ተጠንቀቃቸው። የሌሉህን የሕልም ሀብቶችም አስወግዳቸው።

የእሲዎቱ ቅዱስ ዮሐንስ በአንድ ወቅት፡- «አፈንጋጮችን ለማደስና የክፋትን ፍጻሜ ለማምጣት ለአንድ ሰው ማዕረግና ሥልጣን መስጠት ተገቢ ነውን?» ተብሎ ተጠይቆ ነበር። ይህ ቅዱስ ሰው ሲመልስም፡- «ተገቢ አይደለም። ምክንያቱም ይህ ሰው ከሥልጣንና ከማዕረግ ርቆ ሳለ ታላቅ ለመሆን ከናፈቀ እንደዚህ ያለውን ሥልጣንና ማዕረግ ሲያገኝ ምን ሊያደርግ ይችላል? ራሱን በማዋረድ ትሑት ሊሆን ያልቻለ ሰው ታላቅ ከሆነ ምን ሊያደርግ ይችላል?» ብሏል። ቀጠል አድርጎም እንዲህ ብሏል፡- «አንድ ሰው ምንም ዓይነት ሥልጣን ሳይኖረው በባዶ የሚከራራ ከሆነ ታላቅ ሲሆን ምን ሊያደርግ ይችላል?» ብሎ መልሷል።

ከፍተኛ ሥልጣን በመንፈሳዊነት በጎለመሱት ላይ ምንም ጉዳት አያመጣም። ምክንያቱም እነርሱ በትሕትና ሊያሸንፉት ስለሚችሉ ነው። በመንፈሳዊነት ላልጎለመሱት ግን ጎጂ ነው።

የቅዱስ ጳውሎስ ረድዕ የነበረው ቅዱስ አርሲዮስ «ላልበሰሰ ሰዎች ሥልጣን ጎጂ ነው።» በማለት ተናግሯል። ይኸው ቅዱስ አባት ይህን አባባሉን በምሳሌ ሲያስረዳ እንዲህ ብሏል፡- «በእሳት ያልተቃጠለ ሽክላን ውኃ ውስጥ

ብትከቱት ይሟሟል። ሽክላው በእሳት ከተቃጠለ ግን ውኃውን ሊቋቋም ስለሚችል ምንም ካለመሆኑም በላይ ይበልጥ ይጠነክራል። ብስለት ሳያገኝ (በእሳት ሳይቃጠል ወይም የዓለሙ በቂ ልምድ ሳይኖረው) ሥልጣን የሚጨብጠውም ልክ እንደዚህ ነው። እንዲህ ያለው ሰው ከንቱ ክብርን ሊያስወግድ ያልቻለ ሰው ስለሆነ ለጥፋት የተዘጋጀ ነው። ከንቱ ክብርን በሚወድ ሰው ሥልጣን ሥር የሚሠሩ ሰዎች ጎስቋሎች ናቸው። ይህ ሰው ስለሚፈልገው ከንቱ ክብር ሲል ራሱንና ሌሎችን ያጠፋል።

በዚህ መሠረት የዓለምን ክብር ለሚወዱ ሰዎች የአገልጋይነትን ኃላፊነት መስጠት በጣም አደገኛ ነገር ነው። አንተ ልብ ትሑት ሰው ካልሆንህ በስተቀር የክህነትን ሥልጣን አትፈልግ። በሌሎች የምትጠበቅ የመንጋው በግ ለመሆን ተመኝ እንጂ መንጋውን የምትጠበቅ እረኛ ለመሆን አትመኝ። አንተ ራስህን ማሸነፍ ያቃተህ ሰው ሆነህ ሳለህ እንዴት ሰጌታ ብዙ ነፍሳትን ልታድንለት ትችላለህ? ምንም ዓይነት ሽክም ሳይኖርብህ ሕይወትህን መምራት ካቃተህ ታላቅ ቁጥር ያላቸውን ሰዎች እንዴት ከዓለሙ ጥፋት ልታድን ትችላለህ? የራሱን ድንገት የሚፈልግና የሌሎችን ጉዳይ መከታተል እንደማይሆንለት የሚያውቅ ሰው ከክህነት ሥልጣን ይሸሽል። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ካህን መሆንህን ፈልጎ ከመረጠህ የሚያገዝ ኃይሉን እንዲያድልህ ጠይቀው።

የቤተ ክርስቲያንን ፍላጎት ሊያሟላ የሚያስችል ሥልጣን ከተሰጠህ በኃይልህና በተሰጥአዎችህ አትታመን። ይልቁንም እግዚአብሔር ከአንተ ጋር፤ በአንተ ውስጥና በአንተ ይሠራ ዘንድ ዝቅ ብለህ ራስህን እቅርብለት። አንተ ለእርሱ በጥበቡ ጥልቀት ውስጥ የሚጠቀምብህ መሣሪያ ሁን። የቤተ ክርስቲያን አለቃ ብትሆን ወይም ሥልጣን ቢኖርህ ልብ ትሑት ሰው ሁን። ራስህን የቤተ ክርስቲያን ዓምድ እንደሆንህ አድርገህ አትቆጠር። በትዕቢት ምንም አታድርግ። መድኃኒታችንን ሊያሰስ ክርስቶስ የሐዋርያቱን እግር ዝቅ ብሎ እንዳጠበ አንተም ራስህን እንደ አንድ አገልጋይ ባሪያ ቆጠር። እርሱ ስለ ራሱ እንዲህ ብሏል፡- «... የሰው ልጅም ሊያገለግልና ነፍሱን ለብዙዎች ቢሣ ሊሰጥ እንጂ እንዲያገለግሉት አልመጣም።» ማር 10:45።

ከዕለታት አንድ ቀን በቅርብ የተሾመ አንድ ካህን የአገልግሎቱ ተጠቃሚ ይሆን ዘንድ ምክር ሲጠይቀኝ «በወንድሞችህ መካከል እንደ ልጅ! በልጆችህም መካከል እንደ ወንድም ሁን!» ብዬዋለሁ። ይህን ያልሁት ሰውየው ራሱን ሳያስታብይ በዚህ ይቀጥል ለማለት ፈልጌ ነው። በተሰጠው ሥልጣን ውስጥ ባለው ክብር ራሱን የሚያስደስት ከሆነ ግን ራሱን ያጠፋል። ሥልጣን የአገልግሎት መንገድ እንጂ ራስን ማስታብያ አይደለም። ይህን ሥልጣን ይዞ እንደ አገልጋይ የሚያገለግለውንና ራሱን የማያስታብየውን ሰው እግዚአብሔር ከፍ ከፍ ያደርገዋል።

ይህን በማስመልከት ቅዱስ ቤርሶናሬዎስ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡- «በማንኛውም ጉዳይ ውስጥ ራስህን ከፍ አድርገህ አታስብ! ሌሎችም አንተን ከፍ አድርገው እንዲያስቡ አታድርጋቸው። ይህን የምታደርግ ከሆነ ነገሮች ይመቹሃል።» ይህ ሊሆን የሚችለውም ሰዎች ትሑታንን ስለሚወዱና ክብር

የሚወዱትን ስለሚጠሉ ነው። እስከ ለመሆን የሚወደውም ከእርሱ ጋር ተመሳሳይ ፍላጎት ካላቸው ሰዎች ጋር ወይም በመቀናቀን ከሚበልጠው ሰው ጋር ይጋጫል። ዝቅተኛውን ስፍራ የሚመርጠው ሰው ግን አንዳችም ተቀናቃኝ የለውም።

እስከ ከሆንህ ሁሉንም በእኩል ዐይን ተመልከት እንጂ ማንንም አትበድል። አንተ ማወቅ ያለብህ በሥራ ላይ መሆንህን ነው። አንተ በሰዎች ሁሉ ስብእና ላይ የበላይ አልሆንም። ለሰብእናቸው ማንኛውንም ዓይነት ክብርና ፍቅር ስጥ! አንተና እነዚህ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት አንድ ናችሁ። ምናልባትም ከእነርሱ መካከል ጥቂቶቹ በእግዚአብሔር ፊት የሚሻል ማዕረግ ሊኖራቸው ይችላል። ስለዚህ አለቃቸው ብትሆንም እንኳ በውስጥህ ጓደኛቸው እንደ ሆንህ አስብ። ከእነርሱ ጋር ስትነጋገርም በፍቅርና በገራገርነት ይሁን።

ለሰዎች ሥልጣን የሚሰጣቸው አንድ የሆነ ሥራን ለመቆጣጠር እንጂ የራሳቸውን የግል ክብር ለማስጠበቅ አይደለም። አንድ ሰው ሥልጣኑን የሚጠቀመው ራሱን ከፍ ከፍ ለማድረግ ከሆነ ከዋናው ዓላማው ከማፈንገጡም በላይ ለሥልጣኑ ከሚያስፈልገው ትሕትና ይርቃል። እንዲህ ያለው ጉዳይ በቤተሰብና በቤተሰብ ውስጥ በሚገኘው አባት! በእስተማሪና በተማሪ! በመሪዎችና በተመሪዎች! በመንጋውና በአረኛው መካከል ሊፈጠር ይችላል።

ቅዱስ ጳውሎስ መንገድ ሲሄድ ተማሪዎቹ ጓዙን ይሸከሙለት ዘንድ ሲጠይቁት በጆ አይልም ነበር። በማንኛውም አገልግሎት ውስጥ ከእነርሱ ጋር እኩል ያገለግል ነበር። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ይህን አስመልክቶ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡- «... እነዚህ አጆቹ በሚያስፈልገን ነገር ለእኔና ከእኔ ጋር ላሉት እንዳገለገሉ ታውቃላችሁ።» ሐዋ 20:34።

በዚህ አካሄድ አባቶች ለልጆቻቸው በአገልግሎትና በትሕትና ምሳሌ ሆነዋል። ይህን በማድረጋቸውም ፍቅራቸውንና መታዘዛቸውን ሊያገኙ ችለዋል። እነርሱ ራሳቸውን መሪ አድርገው አይመለከቱም ነበር። እነዚህ አባቶች በልገሣና በርገራጌ የተሞላ ልብ ስለነበራቸው ሥልጣናቸውን አያስታውሱትም ነበር። ቅዱስ ቢሾይ ያስተምረው ዘንድ አንድ ተማሪ ቢሰጠውም ትእዛዝ አዝዞት አያውቅም ነበር። አባቶች በዚህ ምክንያት ሲወቅሱትም «እኔ ትእዛዝ እሰጠው ዘንድ የእርሱ የበላይ አይደለሁም። እርሱ ለመማር ከፈለገ እኔ የምሠራውን እየተመለከተ ሊሠራ ይችላል።» በማለት ይመልስላቸው ነበር።

በመሆኑም የልብ ትሕትና በመሪነት ሥልጣን ላይ ለሚቀመጥ ሰው እጅግ አስፈላጊ ነገር ነው። በመሪነት ሥልጣን ላይ የተቀመጠ ሰው በአመራሩ መጥፎ ምሳሌ ሊሆን አይገባውም። በመሆኑም ሌሎችን በፍቅር! በማስተማርና በመልካም አርአያነት መምራት አለበት እንጂ በሥልጣን! በትእዛዝና በእንዳ መሆን የለበትም።

እግዚአብሔር በአመራር ሥልጣን ላይ ካስቀመጠን የልብ ትሕትናን ልንይዝ ይገባናል። እኛም የአለቅነትን ተግባር እንፈጽም እንጂ አለቅነትን አንወደድ።

ምዕራፍ አሥራ አራት።

ጠብ ወይም አለመስማማት።

- ጠብ ድብልቅ ኃጢአት ነው።
- ጠብ ድካምን ይገልጣል።
- የጠብ ዓይነቶች።
- የጠብ ምክንያቶች።
- የተሳሳተ አለመስማማትና ትክክለኛ አለመስማማት።

ጠብ ድብልቅ ኃጢአት ነው።

በምንም ዓይነት መንገድ ቢሆን ክርስትና ጠብን አይደግፍም። ጠብ መንፈሳዊ ጠባይ ካለመሆኑም በላይ በውስጡ የተለያዩ ኃጢአቶችን ይሟላል። እነርሱም፡-

1/ ጠብ ድብልቅና የተጠላ ኃጢአት ነው።

ጠብ በሰዎች ሁሉ የተጠላ ነው። ጠብን የሚያነሣ ሰው ሁሉ ማንንም ሊያሸንፍ አይችልም። ከዚህ በመቀጠል ጠብ በውስጡ ያካተታቸውን ኃጢአቶች ለማገናዘብ እንምክራለን።

2/ ጠብ ጨካኝ ልብን ይገልጣል።

ቅን ልብ ያለው ሰው ጠበኛ ሊሆን አይችልም። ይልቁንም ነገሮችን በእርጋታ ያከናውናል። ቃላቱም የተረጋገጠና በጥንቃቄ የተመረጠ ናቸው። እርሱ የማንንም ስሜት ለመጉዳት አይፈቅድም።

3/ የጠብ ተቃራኒ የዋህነት ነው።

ጠበኛ ሰው የዋህነቱን ፈጥኖ ያጣል። በመሆኑም ክርስትና ሰዎችን ለየዋህነት! ለጨዋነትና ለእርጋታ ይጠራል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ብዕዕና ባስተማረበት የተራራው ስብከቱ ውስጥ የዋህነትን የጠቀሰው በመጀመሪያዎቹ ተርታ ሲሆን እንዲህ ነው ያለው፡- «የዋሆች ብፁዓን ናቸው፤ ምድርን ይወርሳሉና።» ማቴ 5:5።

ፍጹም የሆነውን የእርሱን ባሕርያትና ቅድስና እንድንመስል ሲነግረን እንዲህ ብሎናል፡- «... ከእኔም ተማሩ እኔ የዋህ በልቤም ትሑት ነኝና...» ማቴ 11:29። እርሱ ፍጹም የዋህና ከጠብ የራቀ አምላክ ስለሆነ ስለ እርሱ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዲህ ተብሎ ተጽፎአል፡- «... የተቀጠቀጠን ሽንብቆን አይሰብርም፤ የሚጤስን የጥዋፍ ክርም አያጠፋም።» ማቴ 12:20።

4/ ጠብ ከፍቅር ጋር ሊጓዝ አይችልም፡፡

ክርስቲያኖችን ፍቅር፣ የዋህነትና ቸርነት የመንፈስ ፍሬዎች እንደ ሆኑ ያስተምረናል፡፡ ገላ 5:22፡ ስለ ፍቅር እንዲህ ተብሏል፡- «እግዚአብሔር ፍቅር ነው፤ በፍቅርም የሚኖር፡፡ በእግዚአብሔር ይኖራል፤ እግዚአብሔርም በእርሱ ይኖራል፡፡» 1ኛ ዮሐ 4:16፡፡

መንፈሳዊ ሰው ችግሮቹን የሚፈታው በፍቅር እንጂ በጠብ አይደለም፡፡ ስለሆነም እርሱ እግዚአብሔርንና ሰውን በፍቅር ያሸንፋል፡፡ ለጠብ የሚነሣ ከሆነ ግን ሁሉንም ያጣል፡፡

5/ ጠብ ክፉ ኃጢአት ነው፡፡

ጠብ ጫሪነት የተሳሳተ ተግባር መሆኑን ክርስትና ይገልጽናል፡- «ክፉውን በመልካም አሸንፍ እንጂ በክፉ አትሸነፍ፡፡» ሮሜ 12:21፡፡ ከዚህ በተጨማሪ እንዲህም ይላል፡- «የሚያሳድዱአችሁን መርቁ፤ መርቁ እንጂ አትርገሙ . . . ለማንም ስለ ክፉ ፈንታ ክፉን አትመልሱ . . . ቢቻላችሁስ በአናንተ በኩል ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ . . . ራሳችሁ አትበቀሱ . . . ጠላትህ ግን ቢራብ አብላው፤ ቢጠማ አጠጣው . . .» ሮሜ 12:14:20፡፡

ቁጣን የማይቀበለው ክርስትና ጠብን ወይም ሁከትን ሊቀብል አይችልም፡፡ ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ እንዲህ ይላል፡- « . . . ሰው ሁሉ ለመስማት የፈጠነ፤ ለመናገርም የዘገየ፤ ለቁጣም የዘገየ ይሁን፤ የሰው ቁጣ የእግዚአብሔርን ጽድቅ አይሠራምና፡፡» ያዕ 1:19-20፡፡ ከዚህ ሌላ መጽሐፍ ቅዱስ «መራርነትና ንጄት፣ ቁጣም፣ ጩኸትም፣ መሳደብም ሁሉ ከክፋት ሁሉ ጋር ከአናንተ ዘንድ ይወገድ፡፡» (ኤፌ 4:31)፤ «ከቁጡ ሰው ጋር ባልገጀራ አትሁን፤ ከወፈፍተኛም ጋር አትሂድ፡፡» (ምሳ 22:24፡፡) ይላል፡፡

ቁጣ - ለሁከት፣ ለጠብና ለግድያ የመጀመሪያ እርምጃ ስለሆነ ክርስትና ቁጣን ይቃወማል፡፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተራራው ስብከቱ ውስጥ «በወገድሙ ላይ የሚቆጣ ሁሉ ፍርድ ይገባዋል . . .» (ማቴ 5:22) በማለት ተናግሯል፡፡ ያለ ምክንያት ከሥጋና ከነርቮች መቃጠል የሚመጣ ቁጣ ስለ እግዚአብሔር ሲባል ከሚመጣ ቁጣ የተለየ ነው፡፡

6/ ጠብ ጥላቻን ይገልጣል፡፡

ቁጣ ወደ ጥላቻ ሊያድግ ጥላቻ ደግሞ ወደ ሁከት፣ ጠብና በስዎች ላይ ክፉ ወደ ማድረግ ይጎለግላል፡፡ በዚህ መሠረት መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል፡- «ወገድሙን የሚጠላ ሁሉ ነፍሱ ገዳይ ነው . . .» 1ኛ ዮሐ 3:15፡፡ ምንም እንኳን በድርጊት ባይገድለውም የዚህ ኃጢአት ቅርንጫፎች ከሆኑት በአንዱ ይኸውም በአሳብ ግድያ ገድሎታል፡፡

7/ ጠብ ለብቀላ ያለ ፍላጎትን ይደብቃል ወይም አለመቻቻልን ይገልጣል፡፡ ጠብ ትዕግሥት የሌለው ሰው ጠባይ ስለሆነ ሰውየው መብቱን

ለማስከበር ሲል ብቀላን እንዲወስድ ያደርገዋል፡፡ እርሱ መብት ብሎ የሚቆጥረውም በራሱ ክንድ በመተማመን የሚፈጽመውን ብቀላ ነው፡፡ እርሱ «በቀል የእኔ ነው፤ እኔ ብድራቱን አመልሳለሁ . . .» (ሮሜ 12:19) በሚለው በእግዚአብሔር እጅ ላይ ጉዳዩን ሊጥል አይፈልግም፡፡ ወይም ደግሞ ጉዳዩን ለሕግና ለማንረስቡ አይተውም፡፡ ክርስትና ለትዕግሥት ብቻ አይጠራም፡፡ ትዕግሥት የሚከብድ ቅድስና ቢሆንም ወደ ፍቅር የሚያደርስ ቅድስና ነው፡፡ መጽሐፍ ቅዱስ «ፍቅር ያሥታግላል፤ ያስተዛዝናል . . . ብቻዬን ይድላኝ አይልም . . .» (1ኛ ቆሮ 13:4-7) ስለሚል ፍቅርና ጥላቻ አብረው ሊጓዙ አይችሉም፡፡

በጠብ ውስጥ ፍቅር ሲጠፋ በምትኩ ሌላ ይተካል፡፡ ይኸውም . . .

8/ ጠብ ሲመጣ ራስ ወይም እኔነት ይገለጣል፡፡

ሰው በጠብ የሚጠቀመው ለራሱ ለመሟገትና ራሱን ለመከላከል ነው፡፡ በተመሳሳይ ጊዜ ሌሎች እንዲታዘዙለት ይፈልጋል፡፡ ክርስትና በግልጽና በጥብቅ እኔነትን ይዋጋል፡፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ይህንን በግልጽ አስቀምጦታል፡፡ «እኔን መከተል የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ . . .» ማቴ 16:24፡፡ በእርግጥ ግን ጠብ ለራሱ ሊሟገት አይችልም፡፡ ይልቁንም ደካማነቱን ይገልጥበታል፡፡ ይህ እንዴት ሊገለጽ ይችላል?

9/ ጠብ ሲፈጠር ሰው ራሱን መቆጣጠር አይችልም፡፡

የተረጋጋ ሰው ራሱን መቆጣጠር ይችላል፡፡ ጠበኛ ሰው ግን ራሱን፣ ነርቮቹንና ቁጣውን መቆጣጠር አይችልም፡፡ አሳቡንና ሕሊናውን መቆጣጠር ስለማይችልም ተገቢ ያልሆነ ጠባይ በስዎች ሁሉ ፊት ይገለጣል፡፡ መጽሐፍ ቅዱስ የሚነግረን ግን «ትዕግሥተኛ ሰው ከጋያል ሰው ይሻላል፤ በመንፈሱም ላይ የሚገዛ ከተማ ከሚወስድ ይበልጣል፡፡» (ምሳ 16:32) በማለት ነው፡፡

10/ ጠብ የድካም ማረጋገጫ ነው፡፡

ጠብ ድካምን ይገልጣል፡፡

የሰው ልብ በፍቅር ካልተሞላ፣ ችግሮችን በጥበብና በእርጋታ ማቃለል ካልቻለ፣ እርቆ ማሰብ ካልሆነለትና ነርቮቹን ሊቆጣጠር ከተሳነው ጠብን ይመርጣል፡፡ ጠብ እዚህ ደረጃ ላይ ሲደርስ አቅም ስለሚያጣና ችሎታ ስለሚያንሰው ተገቢ ያልሆነ ጠባይ ያሳያል፡፡ ብዙ ጠበኛ ሰዎች ደካማ እንደሆኑ እርግጥ ነው፡፡ እነዚህ ሰዎች ብርቱ ነርቮች ስለሌሏቸው ሊታገሡ ካለመቻላቸውም በላይ እርቆ የሚያስብ ሕሊና የላቸውም፡፡ ከዚህ በመቀጠል ለዚህ ጥቂት ምሳሌዎችን እለጣችኋለሁ፡፡

ከተማሪዎቹ ጋር የሚጣላ አስተማሪ ደካማ ነው፡፡ እርሱ በቁጣ ስለሚገነፍል በተማሪዎቹ መካከል ሥርዓት ሊያስጠብቅ አይችልም፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ተማሪዎቹን ይደበድባል፣ ያባርራል፣ ይሳደባል፣ ይቀጣልም፡፡ እርሱ ደካማ ሰው ስለሆነ ነው እንጂ ደካማ ሰው ባይሆን ኖሮ እንዲህ ያለ ጠባይ አያሳይም ነበር፡፡ እርሱ ክፍሉን ሊቆጣጠር የሚገባው በብርቱ ስብእናው፣

በእውቀቱ! በሚሰብ ገለጸው! በፈገግታው! በጨዋነቱና ተማሪዎቹ ለእርሱ ባላቸው ፍቅር ነው። እነዚህ ሁሉ የሚያስደስቱ ባሕርያት የጎደሉት አስተማሪ ግን ከድካሙ የተነሣ ጠብን ይመርጣል።

ሌላዋ ምሳሌያችን ልጆቿን የምትደበድብ እናት ናት። ልጇ ሲጮኽ! እየተራራጠ ሲጫወት ልትቆጣጠረውና በዚሁ ዓይነት መንገድ እንዲጫወት ልትተወው ያልፈለገችው እናት ከእርሱ ጋር ጠብ ትፈጥራለች። በመሆኑም ትመታዋለች! ትሰድባዋለች ካልሆነም በተገኘው ዘዴ ታስፈራራዋለች። ይህን ሁሉ የምታደርገው ልጆችን የመንከባከብ እውቀቱም ሆነ ልምዱ ስለሌላት ነው። ይህ ቢኖራት ኖሮ ልጇን ያለ ጠብ ልታሸንፈው ትችል ነበር። እዚህ ላይ ጠብ የእውቀት ወይም የእቅም ማጣት መሸፈኛ ሆኖ ይገለጣል ማለት ነው።

ከዚህ በተጨማሪ ጠብ ምንም ጽናት የሌለው የውስጥ ድካም መሸፈኛ ሊሆን ይችላል። አዋቂ ሰው ችግሮቹን በቀላሉ ሊያሸንፋቸው ይችላል። የሚያሸንፋቸውም በጥበብና አርቆ በማሰብ ነው። ደካማ ሰው ግን ጠብን ይመርጣል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ይህን በማስመልከት እንዲህ ይላል፡- «እኛም ጋይለኞች የሆንን የደካሞችን ድካም እንድንሸከም ራሳችንንም ደስ እንዳናሰኝ ይገባናል።» ሮሜ 15:1።

የጠብ ዓይነቶች፡

1- ዓይነቱ የበላ ጎጂ ጠብ፡

እንዲህ ዓይነቱ ጠብ ድብደባን፣ የተለያዩ ግድያዎችን፣ ማስደንገጥንና ማስፈራራትን ጨምሮ ሁሉንም ዓይነት አካላዊና ሥነ ልቦናዊ ሥቃይን የሚያጠቃልል ጠብ ነው። ይህ ጠብ የነርቭ ጠብ በመባል ይታወቃል።

2- ሌላው ዓይነት ጠብ ማስፈራራት ነው፡

እንዲህ ዓይነቱ ጠብ ሰው፣ አውሮፕላንና መርከብ መጥለፍን፣ ተቀጣጣይ ፈንጂዎችንና ተሽከርካሪዎችን ማፈንጻት፣ የተለያዩ ሕንጻዎችንና ቦታዎችን ማውደምና ሽብር መፍጠርን ያጠቃልላል። እነዚህ ሁሉ አስከፊ ወንጀሎች ናቸው።

3- ጦርነቶችም የጠብ ዓይነቶች ናቸው፡

ጦርነቶች የሚታወቁት ከጥንት ጊዜ አንስቶ ነው። እነዚህ ጦርነቶች ለመከላከል ሳይሆን ለማጥቃት ከተቃጡ ጠብ ጫሪዎች ይሆናሉ። ከፍተኛ ጠብ የሚያስከትሉ የጦርነት ዓይነቶች አሉ። እነዚህም የኒውክሌር ጦርነቶች ወይም በመርዝ ጋዝ የሚካሄዱ ጦርነቶች ወይም በጎዳይና በሚያቃጥሉ መሣሪያዎች የሚካሄዱ ጦርነቶች ናቸው። ከዚህ በተመሳሳይ ከተሞችን ሙሉ ለሙሉ የሚያወድሙ፣ የሥልጣኔን ድምጥማጥ የሚያጠፋ፣ ብዙዎችን አካላ ጎደሎቻችንና ጡረተኞች አድርገው የሚያስቀሩ አስከፊ ጦርነቶች አሉ።

4 በግለሰብ ደረጃ የሰዎችን ስሜቶች የሚያጠፋ ጠብ አለ።

እዚህ ዓይነቱ ጠብ ምሳሌ የሚሆኑን እሳፋሪ ወቀሳ፣ ጨካኝ ተግሣጽ፣ ያለ ማደረጥ በሰው ስህተት ላይ ማተኮርና የሰውየውን ስብእና ማጥፋት ናቸው።

5- ጠብ ጫሪ ስድቦች፡

መራር ማንኳሰስ፣ ማንቋቀሽ፣ ማዋረድ፣ ስድብ፣ ሐሜት፣ ግንኙነትን ማደረጥና ሌሎችም ምራልገና አእምሮን የሚያጠፋ ግድያዎች በዚህ ውስጥ የሚጠቃለሉ ናቸው። እነዚህ ሁሉ በሚፈታተኑ ቃላት ሊታጀቡ ይችላሉ።

6- ጠብ ጫሪ ወቀሳ፡

ይህ በጭካኔ የተሞላና የሚያም ወቀሳን የሚያካትት ጠብ ቢሆንም መነሻው ተራ ነገር ነው። እንዲህ ዓይነቱ ወቀሳ ለረዥም ጊዜ ሊቆይ ከመቻሉም በላይ በሰዎች ፊት ሊገለጥ ይችላል። ከዚህ በተጨማሪ በቁጡ ጠባይና ጸያፍ በሆኑ ቃላት ሊታጀብ ይችላል። እንዲህ ዓይነቱ ጠባይ በቆይታ ልማድ ስለሚሆን ሰውየው ባልገደሮቹን አስከፊ ምኞት ለትግሉ ሆነ ለትልቁ ወቀሳ ያቀርባል።

አንድ ባለ ቅኔ እንዲህ ብሏል፡- «ባልገደራህን በሁሉም ነገር ከወቀስኸው! በመጨረሻ የምትወቅሰው ሰው ታጣህ። ስለዚህ ከባልገደራህ ጋር በመልካም ሁኔታ ውስጥ ሁን ወይም ብቻህን ኑር። ምክንያቱም እርሱ አንድ ጊዜ ወንጀለኛ ሌላ ጊዜ ደግሞ ገደብ ሰው ሊሆን ስለሚችል ነው። መራራ ውጋን ከአፈር ጋር የማትጠጣ ከሆንህ ትጠግላለህ! ማንም ሁልጊዜ ገደብ ውጋ ሊጠጣ አይችልምና።»

7- አሉታዊ ጠብ፡

አዎንታዊ ጠብ ሊያሳይ የማይችል ሰው ወደ አሉታዊ ጠብ ይጠጋል። ይህም የማያቋርጥ ገዝን፣ የማያቋርጥ ልቅሶ፣ ከምግብ መታቀብ፣ በገዝን ዝምታን መምረጥና መሰየት ናቸው። ይህን የመሰሉ የዝምታ ጠቦች ሌላውን ሰው ይጎዳሉ።

8- የምኞት ጠብ፡

ሰው ሙሉ ለሙሉ እስከሚጠፋ ድረስ ከፋኛ የሚጣሉት ውጊያዎች አሉ። ጥቂቶቹ የምኞት ምሳሌዎች የሚከተሉት ናቸው። ሰው እጅግ ቢያገኝ ወይም ቢሰበሰብ ፈጽሞ የማይረካው በስስት ስለሆነ ስስት ከፋ ምኞት ነው። አደገዛኝ ዕዕና ኩራትም የምኞት ምሳሌዎች ናቸው። ምኞቶች እስኪረኩ ድረስ አይቋቋሙም... ቢቋቋሙም ቀጣይነታቸው አይቋረጥም።

ምኞት በሕሊና ላይ በሚታተሙ እፍራሽ አሳቦች ይታደባል። እነዚህ አሳቦች ደግሞ ሰውየው እስኪጠፋ ድረስ ከእርሱ ጋር ይቆያሉ። በጣም ከባድ

በሽታዎች ስለሆኑም ሰዎች የሕሊና ዕረፍት ማግኘት ሊፈልጉ በመድኃኒት ያስታገሏቸዋል።

የጠብ ምክንያቶች።

1- ጨካኝ ጠባይ።

ጥቂት ሰዎች በጠባያቸው ጨካኝ ስለሚሆኑ ከሰዎች ጋር የሚደራደሩት በጭካኔ ነው። ይህ ጭካኔ ይበልጥ እየከፋ ከመጣ ወደ ጠብ ይለወጣል። ጭካኔ የሚመጣው ሰውን ከሚከቡት ማኅበራዊ ጉዳዮችና በዘሩ በኩል በውርስ ሊወርድ ሊቀረድ ከሚመጣ ጠባይ ነው።

2- ከድካም የተነሣ የሚመጣ የነርቭ መዛባት።

እንዲህ ባለ ሁኔታ ውስጥ የሚገኝ ሰው በሽታውን መሽከም ስለማይችል ምላሹና ጠባዩ በጭካኔ የተሞላ ይሆናል።

3- ጠብ ደጋፊ ከማጣት ወይም አስቀድመን እንደተናገርን ድካምን ከመሸሸግ ሊመጣ ይችላል።

4- ጠብ ከነርቭ መዛባትና ከአእምሮ በሽታ ሊመጣ ይችላል። የኢጣልያ የሥነ ልቦና ተመራማሪዎች በደረሰብት ዕንስ አሳብ እያንዳንዱ ወንጀለኛ በሽታኛ ነው ብለው ስለሚያስቡ ወንጀል እንዲፈጽም በሚመራው በሽታ ዙሪያ ምርምር ይዘዋል። እንዳንድ የአእምሮና የነርቭ በሽታዎች በጠብ እንደሚታደቡም በሚገባ የሚታወቅ ነው።

ይሁን እንጂ እያንዳንዱ ወንጀል የሚፈጸመው ከአእምሮ በሽታ ነው ለማለት ይከብዳል። ምክንያቱም በጭካኔ የተሞላ ወንጀል ፈጽመው ምንም ዓይነት የአእምሮ በሽታ የሌለባቸው ወንጀለኞች ስለተገኙ ነው። ይህ ባይሆን ኖሮ ግን ለማንኛውም ወንጀል ተጠያቂ የሚሆን ሰው ባልተገኘም ነበር።

5- ፍርሃት በጭካኔ የተሞላ ጠብ ለመፍጠር ምክንያት ሊሆን ይችላል። ለዚህም የወንጀሉ መታወቅ የሚያስከትለው ፍርሃት ምሳሌ ሊሆን ይችላል። አንድ ሌባ ወደ ሰው ቤት የሚገባው ለመስረት እንጂ ለመግደል አይደለም። ይሁን እንጂ ሲሰርቅ አንድ ሰው ነቅቶ ካየው ልያዝ እችላለሁ በሚል ፍርሃት ግድያ ይፈጽማል።

በቡድን የተደራጁ ሌቦች በመካከላቸው የእነርሱ አባላት ሆነው እየኖሩ ምሥጢር የሚገልጡባቸው መስለው የሚታዩአቸውን ባልገጅቻቸውን ይገድላሉ።

ከዚህ በተጨማሪ በእርሱ ላይ ወጥመድ ያጠመደበት መስሎ የሚታየውንና ወጥመዶቹን የሚፈራቸው ከሆነ አጠመደብኝ ያለውን ሰው ከቴኛ ይጣላዋል።

6- በራስ ችሎታና በጉልበት መመካት። ኃይልን በአግባቡ መጠቀም አለመቻልና በሳል አለመሆን ጠብን ሊፈጥር ይችላል። ለዚህ ምሳሌ የሚሆንን ሌሎችን በጉልበት እንደሚበልጣቸው ለማሳየት በፈለገ ጊዜ ሁሉ እነርሱን እንደፈለገ የሚደበድባቸው ጉልበተኛ ሰው ነው። ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆኑ ድርጊቶች በእንዳንድ ጎረምቶች፣ አምባገነኖችና ቡድኖች ይፈጸማሉ። ይህ የሚሆነውም የቡድናቸው አባላት የእነርሱን ትእዛዛት እንዲቀበሉ ሲያስገድዷቸው ነው።

7- የጠብ ምክንያት ምቀኝነት ሊሆን ይችላል። ምቀኛ የሆነ ሰው ምቀኝነቱን የሚወጣው ጠብ በመፍጠር ነው። ለምሳሌ አንድ ሰው ሌላው ሰው ሁብቱን እንደሚወርሰው ወይም ሥልጣኑን እንደሚቀማው ሊያውቅ በጭካኔ ይጣላዋል። ቅናትም ወደዚህ ይመራል። የዚህ ምክንያቱ ደግሞ ጠብን በጠብ የመክፈል ምኞት ሊሆን ይችላል።

8- አለመረዳት የጠብ ምክንያት ሊሆን ይችላል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያቱ ከአይሁድና ከጨካኞቹ ሮማውያን ስለሚደርስባቸው መከራ ሲነግራቸው፡- «... የሚገድላችሁ ሁሉ እናንተን እንደሚያገለግል የሚመስልበት ጊዜ ይመጣል።» ብሏቸዋል። ዮሐ 16:2።

ባለመረዳት የቤተሰቡን ውርደት ለማጥፋት በሚል ሰብብ የብቀላ እርምጃ የሚወስድ ሰው አለ።

9- እንዳንዶች ጠብን እንደ ቀላልና አስቸኳይ መፍትሔ ይወስዱታል። ይሁን እንጂ ቀላል የሆነው መፍትሔ ሁልጊዜ የሚሻል ሊሆን አይችልም። ይህን የማያስቡ እንዳንድ ሰዎች ግን ጠብን የሚመለከቱት እንደ ብቸኛ መፍትሔ አድርገው ስለሆነ እንዲህ ይላሉ፡- «እንዲህ ዓይነቱ ነገር ከጠብ በስተቀር ምንም መፍትሔ የለውም!» ወይም «እንደዚህ ዓይነቱን ሰው በጠብ ካልሆነ በምንም ሊያሸንፉት አይቻልም!» ብለው ይናገራሉ።

10- ጠብ የብልጣ ብልጥነትና የማጭበርበር ዘርፍ ሊሆን ይችላል። «በእንተ ቁጥጥር ሥር ያለውን ሰው ስትመታ ከእንተ ቁጥጥር ውጪ ያለው ይፈራሃል።» የሚለው አባባል እዚህ ላይ ሊጠቀስ ይቻላል። መጽሐፍ ቅዱስ ይህን አስመልክቶ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡- «እረኛውን ምታ፤ በባቸውም ይበተናሉ።» ዘክ 13:7። በዚህ ጉዳይ ውስጥ ጠብ ዓላማ ባይሆንም የዓላማው መንገድ ነው።

11- ጠብ እውነተኛውን ነገር ለመሸፈን ሲባል ሊመጣ ይችላል። እንደዚህ ዓይነቱ ጠብ የእውነት ጠብ አይደለም። ለምሳሌ፡- አንድ አባት ልጁ እንዲታዘዝው ሲፈልግ የተናደደና ሊመታው የሚችል መስሎ ይነሣበታል። አንድ ሥራ ቀጣሪ በሠራተኞቹ ላይ የማያመጣውን ቅጣት እንደሚያመጣው አድርጎ በመዛት ሠራተኞች የታዘዙትን ሥራ እንዲሠሩ ያስገድዳቸዋል። ይህን የሚያደርገውም ሠራተኞቹ እንዲፈሩትና ጠባያቸውን እንዲያርሙ ነው።

12- የተጣመረ ጠብ።

በዚህ ጉዳይ ውስጥ የሚጠቀሰው ሰው በቀጥታ ጠበኛ ባይሆንም በተዘዋዋሪ ጉዳዩን ለጠበኞች በማስተላለፍ ራሱን ነጻ ለማድረግ የሚሞክር ሰው ነው። ጠቡ ተዘዋዋሪ ነው ማለት ነው።

የተሳሳተ አለመስማማትና ትክክለኛ አለመስማማት።

ማንኛውም የጥል አካሄድ ኃጢአት ነው ማለት አንችልም። ጥል ወይም አለመስማማት የሚያስፈልጋቸው አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ። ለምሳሌ ግድየለሽ ኃጢአተኞችን መቅጣት ወይም ኅብረተሰቡን ለማጥፋት በወንጀል የሚያስፈራሩ ወይም ባህሉንና ሞራሉን ከሚያጠፉ ሰዎች ጋር መጣላት አስፈላጊ ነው።

እግዚአብሔር ራሱ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሌሎችን ለመገደብና ለሚቀጥለው ትውልድ መማሪያ ለማድረግ አንዳንድ ከባድ ቅጣቶችን ጠቅሷልናል። የማያቋረጥ ልልነት ወደ ግድየለሽነት ይመራል።

በዚህ ከብሉይ ኪዳን ውስጥ ምሳሌ ከሚሆኑ መካከል ምድር ተከፍታ ቆሬን፣ ዳታንንና አቤሮንን የዋጠችበት ጥፋት (ዘኁ 16) አንዱ ነው። የአዲስ ኪዳን ምሳሌያችን ግልጽ የሆነው የሐናንያና የሰጺራ ጥፋት ነው።

ከዚህ በተጨማሪ ጥፋተኞችን ስለሚበቀለው ስለ እግዚአብሔር አገልጋይ የተጠቀሰ ቃል አለ። «በከንቱ ግን ሰይፍ አይታጠቅምና ክፉ ብታደርግ ፍራቱቆጣውን ለማሳየት ክፉ አድራጊውን የሚበቀል የእግዚአብሔር አገልጋይ ነውና።» ሮሜ 13:4።

ወንጀሎችን የሚፈጽሟቸው ሰዎች ግድየለሾችና ለሌሎች መጥፎ እርእያ ስለሚሆኑ እነርሱ ከጠብ የማይቆጥሯቸው አንዳንድ ወንጀሎች በእነርሱ ዘንድ ሊደጋገሙ ይችላሉ። ይሁን እንጂ እነዚህ ጉዳዮች ጥብቅና ወሳኝ በሆነ ሁኔታ ከተያዙ ኅብረተሰቡ ሊነጻ ይችላል።

ከዚህ በመቀጠል አንድ ጠቃሚ መንፈሳዊ መመሪያ ለመስጠት እንወዳለን።

በኅብረተሰብና በግለሰብ መብቶች መካከል ልዩነት አለ። ስለ ትሕትና፣ ስለ ፍቅር፣ ስለ ሰላምና ስለ ይቅርታ ስንል የግል መብቶችንን ችላ ልንላቸው እንችላለን። የኅብረተሰቡን መብት በተመለከተ ግን ችልተኞች ልንሆን አንችልም። እንዲህ ያለው መብት የመላው ኅብረተሰብ ስለሆነ እኛ ልንቀማው እንችልም። ከዚህ በተጨማሪ ብርቱው ደካማውን እንዳያጠቃ ኅብረተሰቡ ጥበቃ ይፈልጋል።

በጎውን ሁሉ ለእኛ ያደረገና የሚያደርግ እግዚአብሔር ስሙ የተመሰገነ ይሁን!

ከዚህ ቀደም በተርጓሚው ተተርጉመው ለአንባቢያን የቀረቡ መጻሕፍት፡-

- 1ኛ/ የተራራው ስብከት
- 2ኛ/ የዲያብሎስ ውጊያዎች
- 3ኛ/ የነፍስ አርነት
- 4ኛ/ ሀብታምና ድሀ
- 5ኛ/ የተስፋ ሕይወት
- 6ኛ/ መንፈሳዊው ሰው

ከመጽሐፉ የተወሰደ

በዝላት ውስጥ ስትሆን መጽሐፍ ቅዱስን የምታነበው በልማድ፡ ያለ መረዳትና ያለ ተመስጦ ነው። በመሆኑም ያነበብኸውን በሕይወትህ ውስጥ ተግባራዊ ለማድረግ አትሞክርም። . . . ምናልባት እንዲህ ያለው ዝላት የመጣብህ ስለ ብዛቱ እንጂ ስለ ጥራቱ ስላልተጨነቅህ ሊሆን ይችላል። ይሄ ደግሞ ወደ ተራ አምልኮ ይመራል። . . . የተወሰነ መጠን ያላቸው መዝሙራትና ሌሎች ጸሎቶችን ማቅረብ ትፈልጋለህ። የተወሰነ ቁጥር ያላቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ምዕራፎችንም ልታነብ ትፈልጋለህ። ከዚህ በተጨማሪ የተወሰነ ቁጥር ያላቸውና በጸሎት ውስጥ የሚቀርቡ ስግደቶችን መስገድ ትፈልጋለህ። ይሁን እንጂ እነዚህን ሁሉ እንዴት ማከናወን እንዳለብህ አታውቅም። . . . ከላይ ከጠቀስናቸው መንፈሳዊ ልምምዶች መካከል ጥቂቶቹን ብታግኝ በዚህ ብቻ ስለምትደሰት እግዚአብሔር በአምልኮት አፈጻጸምህ ተደስተም አልተደስተም ግድ አይኖርህም።

ከእግዚአብሔር ይልቅ ሰዎችን የመንፈሳዊ ሕይወትህ ዓላማ አድርገህ መከተልህ አደገኛ ነገር ነው። ገና ክርስትናን ስትጀምረው በመንፈሳዊ ሕይወትህ ፊት የምታስቀምጠው ዘላለማዊነትህንና ለእግዚአብሔር ፍቅር ያለህን መንማገት ነው። ዕድገት እያሳየህ ስትመጣ ግን ሌሎች ወደ አንተ ሕይወት በመግባት የዓላማዎቻህ አንድ ክፍል ይሆናሉ። . . . በዚህ ጊዜ ሁለት ዓይነት ተፈጥሮ ይኖርሃል። የመጀመሪያው ከሰዎች ራስህን ትጠብቅ ዘንድ ለራስህ ዘብ እንድትቆም ሲያሳስብህ ሁለተኛው ደግሞ እነርሱ እስካላየህ ድረስ ብታደርገው ችግር የለውም በማለት ቸልተኛ የሚያደርገህ ይሆናል። . . . በዚህም ምክንያት እነርሱን ለማስደሰት ስትል የምትችለውን ነገር ሁሉ ስለምታደርግ ቀስ በቀስ የአንተ ጉዳይ ስለ ሰዎች ብቻ ይሆናል።

ከዲያብሎስ ጥቃቶች ማምለጥህን ስታውቅ እግዚአብሔርን ስለ እርዳታው እንዲህ እያልህ አመስግነው፡- “እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ባይሆን፤ ሰዎች በእኛ ላይ በተነሡ ጊዜ ቁጣቸው በላያችን በነደደ ጊዜ፤ በዚያን ጊዜ ሕያዋን ሳለን በዋጡን ነበር . . .” መዝ 123፡ 2-3። አንተ እግዚአብሔር መልካም የሆነውን ነገር የሚሰራብህ የእጁ መግሪያ ነህ። ታዲያ የሚሠራብህን እጅ ዘንግተህ እንዴት መግሪያው ላይ ታተኩራለህ? እንደምንስ በውስጥህ ያለውን የጸጋ ሥራ በመርሳት እግዚአብሔር የሠራውን አንተ እንደሠራኸው አድርገህ ትቆጥራለህ?